

ЗМІСТ

1.	ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦНБ ЗА 2015 р.	3-9
2.	КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ	
2.1.	Статистичні показники відділу комплектування документів	10-11
2.2.	Джерела комплектування. Дари	12-13
2.3.	Вилучення літератури з фондів	13-15
2.4.	Стан книгозабезпеченості	15
2.5.	Обмінно-резервний фонд	15
3.	ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ	
3.1.	Фонд ЦНБ	16
3.2.	Центральне книгосховище	16-17
3.3.	Сектор нових надходжень відділу наукової та художньої літератури	17
3.4.	Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	18
3.5.	Фонд відділу навчальної літератури	19
3.6.	Фонд відділу філологічної літератури	19-20
3.7.	Фонд відділу фізико-технічної літератури	20
3.8.	Фонд відділу читальних залів	20
3.9.	Фонд науково-бібліографічного відділу	20-21
3.10.	Інвентаризація фондів	21
3.11.	Збереження фондів	22-24
3.12.	Робота палітурної майстерні	25
4.	ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ	26-29
5.	ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ	
5.1.	Основні статистичні показники	30-32
5.2.	Діяльність відділів обслуговування	32
5.2.1.	Сектор реєстрації користувачів і комп'ютерного дизайну	32-35
5.2.2.	Відділ наукової та художньої літератури	35-38
5.2.3.	Відділ навчальної літератури	38
5.2.4.	Відділ філологічної літератури	38-39
5.2.5.	Відділ фізико-технічної літератури	39-40
5.2.6.	Відділ читальних залів	40
5.2.7.	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	41
5.2.8.	Науково-бібліографічний відділ	42
5.2.9.	Центр „Вікно в Америку”	42-43
5.3.	Попередження і ліквідація читацької заборгованості	43-44
6.	ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ЦНБ	
6.1.	Електронна бібліотека	45-47
6.2.	Електронні архіви	47-51
6.3.	Електронні бази даних	51-54
6.4.	ВЕБ-сайт бібліотеки	54-55
7.	ГУМАНІТАРНА І КУЛЬТУРНО - ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА	
7.1.	Книжково-ілюстративні виставки	56-57
7.2.	Віртуальні виставки	57-58
7.3.	Художні виставки	58-59
7.4.	Масові заходи	60-63
8.	БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	
8.1.	Довідково-бібліографічне обслуговування	65-66
8.2.	Формування інформаційної культури	66
9.	НАУКОВА РОБОТА	
9.1.	Науково-організаційна робота	67

9.2.	Науково-дослідницька робота	67-73
9.3.	Науково-методична робота	63-74
9.3.1.	Організація методичної роботи у ЦНБ	74-75
9.3.3.	Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи	75
9.3.4.	Рада дирекції ЦНБ	75-76
9.3.5.	Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів	76-78
9.4.	Видавнича діяльність	79-80
10.	АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ	
10.1.	Бібліотечна мережа	81
10.2	Поціфрування фондів	82
10.3.	Сектор апаратного забезпечення. Технічні роботи	82-83
11.	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ	84-85
11.2	Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ	85-86
11.3	ЦНБ у соціальних мережах	86-87
12.	РОБОТА З КАДРАМИ	88-91
13.	ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ	82

№п/п	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2014 р.	План 2015 р.	2015 р.	План 2016 р.
1	2	3	4	5	6
1.	Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, заснована у 1804 р.				
2.	I				
3.	БІБЛОТЕЧНІ РЕСУРСИ , усього прим. 3.1. За видами:	3 427 397/467 269	3 427 397/467 269	3 425 625/473 622	<i>3 437 125</i>
	3.1.1 книги	2 110 739		2 113 546	
	3.1.2 періодичні видання:	1 217 703	2 110 739	1 206 658	
	3.1.2.1 у т.ч. журналів – прим.	1 208 473	1 217 70	1 197 410	
	3.1.2.2 газет – річних комплектів	9 230	3	9 248	
	3.1.3 електронні видання	15 628	1 208 47	17 665	
	3.1.3.1 у т.ч. на змінних носіях	3 435	3	3 484	
	3.1.3.2 у т.ч. мережних лок. док-тів	12 191	9 230	14 181	
	3.1.4 рідкісні та цінні документи	559 080	15 628	561 156	
	3.1.5 неопубліковані документи	90 308	3 435	95 753	
			12 191		
			559 080		
	3.2. За мовами:	507 159	90 308	517 656	
	3.2.1 українською мовою	2 194 654		2 193 095	
	3.2.2 російською мовою	722 691		711 981	
	3.2.3 іноземними мовами		507 159		
	3.3. За цільовим призначенням:	1 843 755	2 194 65	1 840 112	
	3.3.1 наукова	1 156 032	4	1 157 283	
	3.3.2 навчальна	1 164	722 691	1 164	
	3.3.2.1 в електронній формі	376 653		377 273	
	3.3.3 літературно-художніх видань		1 843 75		
			5		
			1 156 03		
			2		
			1 164		
			376 653		

4.	НАДІЙШЛО документів				
	Усього примірників	26 301	24 450	15 633	20 000
	Усього назв	11 293	11 000	10 215	15 000
	4.1 За видами:				
	4.1.1 книг	14 448	14 900	7 340	11 300
	4.1.2 книг - назв	2 795	3 000	3 138	3 000
	4.1.3 періодичних видань (ж-ли/газети)	4 133	2 025	1 820	2 022
	4.1.3.1 у т.ч. журналів - прим.	4 101	2000	1 802	2 000
	4.1.3.2 газет – річних комплектів	32	25	18	22
	4.1.4 електронних видань - прим./назв	1 662/1 662	2 350	2 247/2 247	
	4.1.4.1 у т.ч. док-тів на змінних носіях – примірників/назв	38/36	50	49/49	50
	4.1.4.2 у т.ч. мережних лок. док-тів	1 624	2 300	2 198	2 000
	4.1.5 неопублікованих документів – прим.	7 681	7 000	6 423	6 500
	4.2 За мовами:				
	4.2.1 українською мовою – примірників	17 970	17 000	11 140	15 000
	4.2.2 російською мовою - примірників	6 474	5 500	3 119	3 500
	4.2.3 іноземними мовами - примірників	1 857	1 500	1 374	1 500
4.3 За цільовим призначенням:					
4.3.1 наукових вид. - примірників	15 226	14 000	10 861	12 000	
4.3.2 навчальних вид. - примірників	9 439	9 000	3 231		
4.3.2.1 у т.ч. в ел. формі	108	100	-		
4.3.3 літературно-художніх - примірників	1 636	1 000	1 541	1 000	
5.	Обмінний фонд: всього примірників				
	Усього примірників	4 197	3650	2 090	1 500
	5.1 у т.ч. прийшло примірників	2 457	2 500	1 195	1 150
	5.2 у т.ч. передано примірників	2 217	2 500	3 264	2 800
6.	ВИБУЛО ПРИМІРНИКІВ, усього	10 852	9 050	16 859	8 500
7.	КОРИСТУВАЧІ				
	7.1 усього за єдиним обліком	15 363	15 300	14 343	15 000
	7.1.1 студентів	13 250		12 640	
	7.1.2 сторонніх	1 025		640	
	7.2 к-сть віддалених користувачів	560 094*		896 490	
	7.2 обслуговано всіма структурними підрозділами	65 500	62 000	70 341	65 000
8.	КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАНЬ, усього	1 253 389	1 000 00	1 551 817	1 200 000
	8.1 кіл-сть звернень до веб-сайту	863 225	0	1 179 791	
	8.2 кількість відвідувань масових заходів	20 630**		24 110	

12.	ДОВІДКОВО - ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ				
	12.1.1 кількість аб-тів ВРІ	-----		-----	
	12.1.2 кількість тем ВРІ	-----		-----	
	12.1.3 кількість аб-тів ДОК	-----		-----	
	12.1.4 кількість тем ДОК				
	12.2 виконано довідок, усього	58 180	<i>50 000</i>	57 871	<i>50 000</i>
	12.2.1 у т.ч. тематичних	23683		20 920	
	12.2.2 у т.ч. за індекс. док-тів (УДК/ББК)	1235/258 13 785		1139/257 12 942	
	12.3 виконано в автоматизованому режимі	32 -----		12 -----	
	12.3.1 у т.ч. «віртуальною дов. служба»	11		7	
	12.4 к-сть днів інформації, каф., тощо	---		7	<i>10</i>
	12.5 к-сть складених/ виданих бібл. показч.	11		7	
	12.6 к-сть виданих показчиків				
	12.6.1 у т. ч. в електронному вигляді				

15.	НАУКОВО – ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО – МЕТОДИЧНА РОБОТА 15.1 кількість тем наукових робіт 15.2 назви тем наук. робіт 15.3 проведено конференцій у бібліотеці 15.4 проведено семінарів у бібліотеці 15.5 проведено інших заходів 15.6 кількість виступів на конф./семінарах 15.7 кількість публікацій	3 1 2 2 24 23	 <i>1</i> 2	3 2 3 1 24 32	3 <i>1</i> 2
16.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА 16.1 загальна площа приміщень 16.1.2 у т. ч. для зберігання фондів 16.1.2.1 для обслуговування користувачів 16.2 кількість абонементів 16.3 кількість читальних залів 16.4 місць для читачів в читальних залах	10 164 м2 7559 м2 1312 м2 6 15 803		10 164 м2 7559 м2 1312 м2 6 15 803	
17.	ТЕХНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИМІЩЕНЬ 17.1 потребує капітального ремонту (м) 17.2 перебуває в аварійному стані	3 193,4 м2 1 182,2 м2		3 193,4 м2 1 182,2 м2	
18.	КІЛЬКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ 18.1 кількість комп'ютерів 18.1.1 у т.ч. кільк. серверів 18.2 кількість АРМ 18.2.1 у т.ч. для співробітників 18.2.2 для користувачів 18.3 кількість комп'ютерів з доступом до Інтернету 18.4 кількість коп.- розмн. техніки 18.4.1 у т.ч.: сканерів 18.4.2 принтерів 18.4.3 ксероксів 18.4.4 БФП 18.5 кількість телефонних номерів 18.6 кількість факсів 18.7 використання технологій WI-FI 18.8 наявність ліц. прогр. продукту	108 3 105 71 34 104 36 6 25 2 3 56 1 Так «Absotheque»	 <i>130</i>	104 3 93 52 41 102 36 6 25 2 3 56 1 Так «Absotheque»	
19.	ФІНАНСОВІ витрати на: 19.1 придбання книг 19.2 передплату періодичних видань 19.3 передплату баз даних 19.4 інші витрати	100 000грн. 103 000 грн. 160 617,70 грн. 100 355 грн.		196 206, 64 425 914, 61 62 000 грн. 218 119 грн.	

20.	ОТРИМАНО ДАРИ: 20.1 книг кільк. прим. 20.2 на суму 20.3 ПК та інш. техн. кількість од. 20.4 на суму 20.5 інше/сума	8 871 297 066 грн. 4 од. 26 500 4 655 грн.		12 904 203 629,63 3 од. 60 405 грн. 90 700 грн.	
21.	ПЕРСОНАЛ БІБЛІОТЕКИ 21.1 Загальна кількість працівників 21.2 з них за освітою: 21.2.1 повна вища освіта 21.2.1.1 у т.ч. вища спеціальна 21.2.2 базова вища освіта 21.2.2.1 у т.ч. спеціальна 21.2.3 початкова вища (неповна вища) 21.2.3.1 у т.ч. спеціальна 21.2.4 повна загальна середня 21.3 за стажем: 21.3.1 до 3 роки 21.3.2 з 3-9 років 21.3.3 10-20 років 21.3.4 понад 20 років 21.3.5 працюють повний робочий день	139 127 30 5 3 7 5 46 31 57 131		144 131 30 6 4 7 3 49 24 68 130	
22.	ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ 22.1 обертаність 22.2 книгозабезпеченість 22.3 читаність 22.4 відвідуваність	0,45 223 100 25,4		0,40 239 92 25,9	

* Приведені дані згідно статистики Google Analytics

** Врахована кількість присутніх на масових заходах Центру «Вікно в Америку»

2.КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ

У ЦНБ постійно триває робота щодо якісного інформаційного забезпечення навчального і наукового процесам. Протягом року була продовжена робота, спрямована на підтримку оптимального складу бібліотечного фонду для забезпечення освітніх, наукових і культурних потреб читачів. Враховувались пріоритети малозабезпечених літературою спеціальностей та дисциплін, максимально враховувались заявки кафедр і факультетів. Рішення ухвалювались Радою з комплектування разом з представниками факультетів. З урахуванням показника книгозабезпеченості спеціальностей та дисциплін, заявок кафедр та факультетів було придбано за бюджетні кошти станом на 01.01.2016 р. літератури на суму 196 206 грн. 64 коп. Загальне надходження до фонду становить 15 633 прим. На передплату періодичних видань для поповнення бібліотечного фонду витрачено 400 186,52. За звітний період отримано і внесено до книги сумарного обліку 17 назв (18 комплектів) газет України, 240 назв (664 номери) журналів.

На передплату журналів друкованих в першому півріччі 2016 року підписані договори на суму 84 466,39 грн. і оформлений Договір на річну передплату газет для бібліотеки на суму 22 444, 60 грн (22 назви).

2.1.Статистичні показники надходжень друкованих документів за 2015 рік

Назва показника	Виконання 2014 р.	План на 2015 р.	Виконання 2015 р.	План на 2016 р.
Назв	11 293	11 000	10 215	10 500
Примірників	26 301	24 450	15 633	20 000
Книг: назв.	2 795	3 000	3 138	3 000
Книг : прим	14 448	14 900	7 340	11 300
Журналів усього: назв	750	500	611	600
примірників	4 101	2 000	1 802	2 000
із них продовж. видань: назв	53	50	412	400
примірників	802	800	1138	800
Газет: назв	32	25	17	22
комплектів	32	25	18	22
Дисертацій: назв	84	80	162	150
Дисертацій: прим.	84	80	162	150
Авторефератів: назв.	7 584	7 400	6 261	6 500
Авторефератів: прим.	7 584	7 400	6 261	6 500

Карт	-	не план.	-	<i>не план.</i>
Звітів: назв	1	не план.	1	<i>1</i>
Звітів: прим	1	не план.	1	<i>1</i>
Рукописів: назв.	8	не план.	-	<i>не план.</i>
Рукописів: прим.	8	не план.	-	<i>не план.</i>
На електронних носіях	38	50	49	<i>50</i>
Наукової: назв	10 025	10 000	8 661	<i>8 000</i>
прим.	15 226	14 000	10 861	<i>12 000</i>
Навчальної: назв	680	500	496	<i>2 000</i>
примірників	9 439	9 000	3 231	<i>7 000</i>
Художньої: назв.	587	500	1 058	<i>500</i>
Художньої: прим.	1 636	1 000	1 541	<i>1 000</i>
Іноземними мовами: назв	597	600	691	<i>650</i>
примірників	1 857	1 500	1 374	<i>1 500</i>
Українською мовою: назв	9 455	9 400	8 070	<i>9 000</i>
примірників	17 970	17 000	11 140	<i>15 000</i>
Російською мовою: назв	1 241	1 000	1 454	<i>850</i>
примірників	6 474	5 500	3 119	<i>3 500</i>

Надходження літератури іноземними мовами

Назва показника	Виконання 2014 р.	План на 2015 р.	Виконання 2015 р.	План на 2016 р.
Назв	597	600	691	<i>650</i>
Примірників	1 857	1 500	1374	<i>1 500</i>
Книг	1 147	1 000	1 024	<i>1000</i>
Журналів: назв	20	20	10	
примірників	687	460	336	<i>480</i>

Із них				
Продовжуваних видань:				
назв	15	15		
примірників	400	200	42	
Карт	-	-	-	
На електронних носіях	18	20	14	20
Рукописів	5	-	-	-
Наукової	1 115	1 000	691	
Навчальної: назв	109	100	70	

У 2016 році планується придбати 20 тисяч примірників, 10 500 назв.

2.2. Джерела комплектування

Головними джерелами комплектування у 2015 році були наступні видавництва та книготорговельні організації міст Харкова, Києва, Львова: видавництво «Знання», ФОП Циганко (Вид-во «Кондор»), «Центр навчальної літератури», ТОВ «Ельга-Н», ПП „Магнолія-2006”, ПП „Каравела”, ПП «Нова книга», «Новий Світ-2006», ФОП Залогін, ТОВ АКАДЕМІЯ, ТОВ «Академвидав», ТОВ ФОЛІО, ФОП Чернов, ВСВ «Медицина» та інші.

Передплату на періодичні видання на 2015 рік було здійснено у передплатній агенції «Меркурій» (газети), на журнали – у ФОП Добрякова Н.В (конкурсні торги), на 2016 рік – у ПА «Меркурій Експрес».

З книгообміну отримано 484 прим. (2014 –484 прим.). в т.ч. вітчизняний 172 прим. відправлено, отримано – 164 прим.

Комплектування іноземною літературою – це надходження з міжнародного книгообміну, видання отримані завдяки Посольству США в Україні за проектом «Вікно в Америку», від Народної бібліотеки Сербії, дари Фонду Левентіса (Кіпр), Академічної бібліотеки Латвійського університету, Генерального Консульства республіки Польща в Харкові, Посольства Латвії в Україні, організації української діаспори та приватних осіб (1 205 прим.).

Джерело	План 2015 р.	Виконання 2015 р.	План 2016 р.
Заміна	700	259	500
Передплата період. видань	2 000	682	1 500
Книгообмін	500	484	500
Фірми, видавництва	3 500	1304	2 500
Інші	15 600	12 904	15 000

Усього	24 000	15 633	20 000
---------------	---------------	---------------	---------------

2.2.1.Дари

Протягом 2015 року бібліотека поповнювала свої фонди дарами. Загальна кількість надходжень 6 481 прим. Отримували надходження на безоплатній основі від видавництв, дослідницьких закладів, дари видавничих та книготорговельних організацій. Зокрема:

- Від ХОО Національної спілки письменників України – 2044 прим.;
- Від видавництва ХНУ імені В.Н. Каразіна надійшло – 1686 прим.;
- Від вид-ва «Наукова Думка» – 115 прим.;
- Від вид-ва «Кондор» – 38 прим.;
- Від вид-ва «Смолоскип» – 32 прим.
- Від Національної бібліотеки Сербії – 70 прим.;
- Від Академічної бібліотеки Латвійського університету – 88 прим.;
- Від Посольства США в Україні – 85 прим.;
- Від Інституту соціально-політичної психології – 28 прим.
- Від Інституту обдарованої дитини – 18 прим.;

Від приватних осіб отримано 2 277 прим.

2.3.Вилучення літератури з фондів

У 2015 році списання здійснювалось з інвентарних книг, картотеки безінвентарного обліку та електронного каталогу. План за кількістю примірників перевиконано. У 2015 році списано 16 859 примірників (за рахунок зношених іноземних журналів 12 839 прим.) план – 5400 (9050). Здійснено переведення книг у журнальний фонд, з журнального фонду в книги - 79 прим.

Планується списати у 2016 році 7 400 прим. (переведення до ОФ – 1 150 прим.)

Списання фондів по відділам

Відділи	План 2015 р.	Виконання 2015 р.	План 2016 р.
Відділ навчальних абонементів	2000	1508+180 (пер.в ОРФ)	3000
Відділ зберігання фондів	2000	13 483	3000+ 500 (пер. В ОРФ)
Відділ літератури філологічного профілю	1000	1 737+219 (пер.в ОРФ)	1000+ 500 (пер. В ОРФ)
Відділ фізико-технічної літератури	100	34+146 (пер.в ОРФ)	100+ 150 (пер.в ОРФ)
Відділ книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	-	-	не план.
Відділ наукової та худ. літератури	200	73+1 (пер в ОРФ)	200
Відділ чит. залів	100	-	100
Інші відділи	-	24	не план.

ОРФ (списання)	3650	2879	1150
Усього	5400+3650 (пер.в ОРФ)= 9050	16 859+546 (пер. в ОРФ)= 17 405	7400+1150 (пер. В ОРФ)= 8550

Списання літератури за видами

Назва показника	Назв		Примірників	
	2014	2015	2014	2015
Книг	4602	3028	7129	4533
Періодичні видання	59	803	3718	12839
Продовжувані видання	3	24	3	26
Дисертації	-	2	-	2
Автореферати	2	4	2	4
Альбоми, мапи	-	1	-	1
Усього	4666	3862	10852	17 405

Списання за типами видань

Назва показника	Назв		Примірників	
	2014	2015	2014	2015
Наукова	1154	2252	5125	14504
Навчальна	2536	829	4715	1980
Художня	976	781	1012	921
Усього	4666	3862	10852	17 405

Списання літератури за мовами

Назва показника	Назв		Примірників	
	2014	2015	2014	2015
Українською	843	384	1298	643
Російською	3630	2656	5682	4678
Іноземною	193	822	3872	12084
Усього	4666	3862	10852	17 405

Списання літератури з різних причин (у примірниках)

	2014	2015
Застаріла за змістом	518	1396
Зношена	7639	15 206
Загублена читачами	1010	252
Передана в інші бібліотеки	115	2879
Інші причини	1570	551

2.4. Стан книгозабезпеченості

Протягом 2015 року традиційно корегувалась база даних «Книгозабезпеченість навчального процесу». У зв'язку з проведенням акредитації напрямків підготовки «міжнародне право», «філософія», згідно розпорядження ректора, було надано інформацію про стан книгозабезпеченості дисциплін цих напрямків. В 2015 році з'явилась нова форма довідки про стан книгозабезпеченості окремих дисциплін для визначення доцільності друку підручників за кошти Видавництва університету. Було надано 53 довідки з різних дисциплін.

Найвищий відсоток книгозабезпеченості на факультетах фізико-математичного і природничого профілів - 85%, найнижчий - на факультетах психології, соціологічному, медичному, факультеті міжнародних відносин та туристичного бізнесу. У звітному році дуже гостро стояло питання забезпечення підручниками студентів-іноземців.

2.5. Обмінно-резервний фонд

У секторі книгообміну і обмінних фондів на 01.01.2016 знаходиться **2 090** примірників, серед них книг – 1 919 прим., періодичних та продовжуваних видань – 171 прим. Також у резервній частині зберігається **3 678** примірників.

За 2015 рік отримано 1 195 примірників (книг – 809 прим., періодичних видань – 386 прим.), передано в ОРФ – 546 прим., від видавництва ХНУ для книгообміну – 649 прим. Надходження в резервну частину склало 54 примірника.

Передано партнерам на безоплатній основі 2 879 прим. Було передано 789 примірників в ХОГО «Товариство ветеранів-підводників імені Героя Радянського Союзу І.І.Фісановича» (м. Харків), Регіональному Інституту державного управління – 180 прим., Харківської державної наукової бібліотеці імені В.Г. Короленка – 20 прим. та інші. Списано, як незатребувані для безкоштовної передачі 1520 прим.

Співробітники сектора книгообміну та обмінного фонду беруть участь у перерозподілі видань, пошуку партнерів з книгообміну. Для цього проведено Інтернет до сектору.

Переводи в обмінний фонд (списання)

	Відділи	План на 2015 рік	Виконання 2015 році	План на 2016 рік
1	Відділи навчальних абонементів	1100	180	500
2	Відділ зберігання фондів	1000	-	500
3	Відділ літератури філологічного проф.	1500	219	500
4	Аб-нт №5	50	146	150
5	Відділ наукової та художньої літератури	-	1	200
	Усього	3 650	546	1150

При розміщенні літератури на полицях проводили переміщення фонду у межах стелажа, ярусу, що склало біля 1 126 680 примірників.

Проводилась перевірка правильності розстановки фондів на полицях книгосховища. Усього перевірено 1783700 та 67126 документів поточної розстановки фондів.

У 2016 році планується провести перевірку фонду у кількості 1500000 документів.

Постійно виконувалися такі процеси як: оновлення шифрів на документах - 8673, дрібний ремонт - 2353. *Ці процеси будуть продовжені і у 2016 році.*

3.3. Сектор нових надходжень документів

Фонд сектора нових надходжень на 31.12 2015 р. становить:

- 211 9488 прим. наук. літератури
- 24 842 прим. худ. літератури.

1	Назва роботи	2013	2014	2015 План	2015	2016 План
2	Одержано та виконано читацьких замовлень	61 400	60 200	60 000	57 600	60 000
3	Приєм нові наукової літератури:	12 347	11628	12 000	8 530	8 500
	- магнітних носіїв	80	31	30		
4	Видано в підсобні фонди:	2 035	1 322	1 500	1 104	1105
	- читальні зали	1 946	1 004	1200	953	950
	- кафедральні бібліотеки	86	318	300	151	150
	- залишилось в секторі нових надходжень: з них іноземною мовою	10 315	10 306	10 000	7426	8 000
		315	588	600	373	400
5	Приєм нові художньої літератури	288	304	300	189	200
6	Розстановка нових надходжень та книг повернутих читачами	71 980	73590	73 000	66 130	70 000
7	Розстановка формулярів в індикаторі	2 032	1322	1 300	1104	1105
8	Оформлено і розміщено роздільників	150	145	150	140	150
9	Перевірка правильності розстановки фондів	190 500	200 000	200 000	210 000	210 000
10	Знепелення книг	190 500	200 000	200 000	210 000	210 000
11	Списано втраченої читачами літератури із сектору нових надходжень та фонду художньої літ-ри	60 наук. 50 худ.	65 наук. 23 худ.	65 25	11 наук. 32 худ.	100 30
12	Підготовлено та передано до переплетення	300	150	150	120	130
13	Повернено із підс. фондів	300	785	700	600	600

3.4. Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

На 31.12.2015 р. фонд рідкісних видань становить **62985 прим.**, фонд літератури з мистецтва – **60166 прим.**, фонд зібрання Музею праць учених ХНУ – **5343 прим.** Рукописів налічується 972 од. зб.; вітчизняних журналів до 1917 р. видання – понад 74190 прим., іноземних до 1945 р. видання – близько 72000 прим.

У минулому році у фонд відділу прийнято 1940 прим. нових надходжень (у т.ч. видання, що переведені в колекції із сектора цінних видань XIX ст. – початку XX ст.), з яких: 467 прим. рідкісних видань, 553 прим. літератури з мистецтва, 167 прим. праць учених Харківського університету, 43 вітчизняних журналів до 1917 р. Довідковий підсобний фонд читального залу № 12 поповнився на 25 вид.

Колекції книжкових пам'яток відділу значно поповнилися цінними примірниками видань із розформованої бібліотеки Харківського відділення Спілки письменників України. Зокрема, надійшли рідкісні видання творів української літератури 20-30-х років XX ст., книги періоду революцій і громадянської війни (1917-1923 рр.), рідкісні видання з мистецтва. За звітний рік завдяки виявленню і переведенню із інших фондів ЦНБ також поповнилися ряд колекцій відділу: колекція іноземних видань XVIII ст., колекція вітчизняних видань першої чверті XIX ст., РК-ХГУ-3 (літографовані видання), особиста бібліотека М.Д. Пільчикова та ін.

3.4.1. Фонд сектора цінних видань XIX ст. початку XX ст.

За звітний період у фонд сектора надійшло 735 документів. Нові надходження являють собою здебільшого документи з числа видань, виданих до 1917 р., які було вирішено передати до фонду сектора, та з фондів кабінетів.

Великою проблемою на даний момент є нестача місця у фонді.

Продовжувалася робота з виконання читацьких вимог. За звітний період у книгосховище відділу надійшло 3430 запитів. З них виконано 2416, проведено 97 розшуків документів, яких не виявлено на місці.

Протягом 2015 року на виставки, що було організовано на базі фонду відділу, було видано 401 видання.

Назва показника	Одиниця виміру	План 2015 р.	2015 р.	План 2016 р.
Розставлення документів	од. зб.	6000	513	5500
Перевірка документів на правильність розстановки	од. зб.	50000	12723	20000
Санітарно-гігієнічна обробка документів	од. зб.	350000	308295	310000
Відбір документів для переплетіння	прим.	За наявності	43	50

Фазова консервація (захисне обгортання документів в картон або щільний папір)	од. зб.	За наявності	27	За наявності
Оновлення шифру	од.	1000	5436	5000
Заповнення формулярів	формуляр	1000	2917	3000
Видача літератури на виставки ЦНБ	од. зб.	За запитом	401	400

3.5. Фонд відділу навчальної літератури

Фонди навчальних абонементів скомплектовані у відповідності до їх профілю. Загальний кількісний склад становить біля 200 тисяч одиниць зберігання. У звітному році якісний склад фондів залишився стабільним. Кількісний – змінювався. У 2015 році з фонду в основному вилучалася зношена і застаріла література

Була проведена велика робота з упорядкування фондів. Здійснене пересування фондів аб. № 2. Відділ постійно співпрацював з викладачами кафедр стосовно перегляду фонду на предмет виявлення застарілої літератури та тієї, яка не використовується в навчальному процесі.

У звітному році відділ продовжив роботу з введення дублетної літератури до електронного каталогу. В ході роботи вилучалися зношені примірники та ті, які потребують ремонту.

У 2016 році у відділі планується:

- *Упорядкування фонду абонементу №2. Розділи: Географія, Біологія, Хімія. Фізика.*
- *Упорядкування фонду аб. №1: Іноземні мови, Право.*

3.6. Фонд відділу літератури філологічного профілю

На кінець 2015 р. фонд відділу літератури філологічного профілю складає: читальний зал № 10 – 6530 примірників, абонемент № 6 – 68574 примірників. Фонди відділу відкриті для користувачів. Це дає змогу читачам самим вибрати необхідну літературу.

Кількісний аналіз фонду абонементу № 6. За цільовим призначенням фонд представлений таким чином: наукової літератури – 16143, навчальної – 38614, літературно-художніх видань – 13817 примірників. Із них філологічна навчальна – 11693, інша – 26935. До фонду абонементу № 6 за звітний період надійшло 562 примірника.

Було виключено 1956 примірників. За цільовим призначенням: наукової – 974 примірників, навчальної – 176 примірників, літературно-художніх видань – 806 примірників. Із них: зношених виключено 1060 примірників, література, що втратила актуальність – 593 примірники, передача у відділ ОРФ – 219 примірників.

Аналіз фонду читального залу № 10. За цільовим призначенням література розподілилася таким чином: наукова – 3537, навчальна література – 1934, літературно-художні видання – 1059. Підсобний фонд читального залу комплектувався із фондів інших відділів: абонемент № 6 – 3446 примірників, абонемент №1 – примірників, книгосховище ЦНБ – 2768, абонемент наукової та художньої літератури - 209. Література філологічного спрямування складає 5156 примірників.

3.7. Фонд відділу фізико-технічної літератури

Фонд відділу складає **72 000 примірників** (абонемент-68000, зал-4000). Надійшло до відділу у 2015 р. 390 примірників. До обмінного фонду було передано 160 примірників. У 2016 році планується передати 200 примірників. Вилучено 36 примірників літератури, загубленої користувачами.

У 2015 році фонд читального залу відділу розширився (поповнився літературою з фонду абонементу, яка користується найбільшим попитом і знаходиться у невеликій кількості примірників).

У 2016 році планується завершити роботу з вилучення застарілої за змістом літератури.

3.8. Фонд відділу читальних залів

Фонд відділу читальних залів на 1.01.2016 р. складає **49 364 примірника**. Це більше, ніж у минулому році. До підсобних фондів надійшло нових документів більше на 1 500 примірників. Протягом звітного року до фондів залів надійшло:

- ◆ ч/з 1 – 285 примірників
- ◆ ч/з 2 – 175 примірник
- ◆ ч/з 4 – 170 примірників
- ◆ ч/з 6 – 76 примірники
- ◆ ч/з 9 – журналів-1 913, газет-2 145 примірників.

Усього – 4 764 примірник

Співробітники студентських читальних залів контролюють кількість примірників підручників у фондах залів, при необхідності доукомплектовують додаткові примірники тих видань, що користуються найбільшим попитом.

Постійно ведеться робота з фондом з метою виявлення літератури, що користується малим попитом, ведеться вилучення цих примірників з передаванням до пунктів зберігання.

3.9. Фонд науково-бібліографічного відділу

У 2015 р. з підсобним фондом науково-бібліографічного відділу проводилась робота за планом у стандартному режимі – комплектування, доукомплектування документами та вилучення документів, що втратили актуальність, і передача їх до фондоутримувачів.

№ з/п	Назва показнику	Од. виміру	Викон. 2014 р.	План на 2015 р.	Викон. 2015 р.	План на 2016 р.
1.	Комплектування та облік					

	фонду:					
	К-сть документів у фонді	прим.	46 147	40 000	46 229	40 000
	надійшло всього:		237		273	
	книг		134		160	
	періодичних видань		74		107	
	МД		5		6	
	держ. мовою		146		221	
	рос. мовою		72		39	
	інозем. мовою		3		13	
2.	Організація та збереження фондів:					
	вибуло із підсобного фонду	док.	1 212	6 147	191	6 300
	держ. мовою		106		137	
	книг		211		41	
	періодичних видань		1 001		150	
	Заіндексовано		232			
	Переіндексовано		48			
	Пересунуто		11 411		3 750	

3.10.Інвентаризація фондів

Одним з напрямків обліку та збереження фондів ЦНБ є проведення постійних планових перевірок.

У 2015 р. проведено черговий етап переобліку фонду іноземних видань XVIII ст. (відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів) згідно наказу ректора ХНУ ім. В.Н. Каразіна за № 0305-1/141 від 21.04.2015 р. Для встановлення фактичної наявності звірено кожну одиницю зберігання з інвентарними книгами, де у відповідних графах зроблені позначки „2015”. За результатами перевірки виявлено у наявності іноземних видань XVIII ст. 7098 прим. (окремих документів і конволютів, які становлять фізично один книжковий том та мають один інвентарний номер). Враховуючи всі три етапи інвентаризації видань XVIII століття (у т. ч. у 2012 р. – 5311 прим.; у 2013 р. – 8647 прим.) кількість іноземних видань XVIII століття комісія визначила як **21 056 прим.** Зазначена кількість виявлених одиниць зберігання видань XVIII ст. може бути дещо більшою, так як максимально точну кількість цих видань можливо буде визначити після їх виявлення (уточнення року видання) під час подальшого проведення планових перевірок усього фонду видань відділу (у т.ч. колекції видань XIX ст.). Під час інвентаризації було виявлено ряд невідповідностей із записами в Інвентарних книгах (неточність у записах років видань або відсутність року видання) на 97 видань. Такі видання були перевірені *de visu* і внесені необхідні корективи до Інвентарних книг ЦНБ. За результатами інвентаризації укладено відповідний Акт, який затверджено ректором від 30.04.2015р.

На наступний рік планується провести інвентаризацію фонду колекції іноземних видань XVII-XVIII ст. формату in foli та фонд рукописів.

У березні 2015 році було завершено перший етап переобліку книжкового фонду сектора цінних видань XIX поч. XX ст.. Значну роботу було проведено з уточненнями назв в інвентарних книгах і топографічних каталогах. Проводиться повний розшук книг за відпрацьованою у роки переобліку схемою. Переважна кількість зберігається в інших підрозділах ЦНБ (підсобні фонди НБО, довідкового фонду РК, читального залу № 4,

кабінетів). Всього за 2015 р. проведено 2715 розшуків. За розпорядженням планується повністю завершити інвентаризацію цього фонду.

У 2015 році відділом наукової і художньої літератури було заплановано провести підготовчу роботу до переобліку фонду дисертацій. Останній переоблік було проведено у 2009 році. За інвентарними книгами фонд дисертацій на початок переобліку складає 7 594 примірників. Втрат дисертацій немає.

У 2016 році відділом заплановано переоблік фонду наукової літератури формату «В».

Улітку 2015 року проведено плановий переоблік підсобного фонду читального залу № 10 (відділ літератури філологічного профілю). Переоблік проводився шляхом звірення електронного каталогу з індикаторами, що зберігаються у відділах наукової та художньої літератури, відділі зберігання фондів, індикаторів абонементів № 6 та абонементу № 1, топографічного каталога читального залу № 10 з фондом.

У 2015 році проводились перевірка підсобного фонду читального залу №2 у період літніх канікул. Перевірка проводилася у автоматизованому режимі за допомогою накопичувального сканера. У результаті виявлена недостача у кількості 3 примірників, на втрачені документи зроблено заміну.

На підставі наказу ректора від 07.10.15 № 0305-1/378 комісією **проведено інвентаризацію колекції цінних видань (XVIII-XIX ст.) бібліотеки НДІ Астрономії.** Інвентаризацію почато 15.10.2015, закінчено 15.11.2015 року. Кількість документів що знаходиться на бібліотечному обліку не співпала з бухгалтерським обліком. За даними працівників НДІ Астрономії, у бібліотеці знаходиться значно більше примірників і назв, що надані бухгалтерією. Крім того, зберігаються архівні документи. З них велика частина книг не має інвентарних номерів і не відображена в інвентарних книгах та каталогах бібліотеки. За результатами перевірки комісією було запропоновано:

- Привести у відповідність фонд бібліотеки з інвентарними книгами.
- Своєчасно відображати в облікових документах кожен факт надходження і вибуття документів з фонду.
- ЦНБ взяти під контроль діяльність бібліотеки обсерваторії та надавати методичну допомогу.

3.11.Збереження фондів

Утримання в належному стані фондів - один з пріоритетних напрямків роботи працівників усіх відділів-фондоутримувачів.

У 2013 р. Фонд книжкових пам'яток ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна внесено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання (далі – НН). Фонд книжкових пам'яток ЦНБ як науковий об'єкт, що отримав статус НН, представлений унікальними, рідкісними і цінними документами – пам'ятками вітчизняної і світової культури. Обсяг цього фонду складає біля 85 000 одиниць зберігання.

У 2015 р. між Міністерством освіти і науки України та ХНУ ім. В. Н. Каразіна було укладено Договір № Н/103-2014 від 11 лютого 2015 р. на виконання робіт зі збереження та забезпечення належного функціонування наукового об'єкта, що становить НН – «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна» та виділені бюджетні асигнування у розмірі 11 тис. грн., які реалізовані у повному обсязі впродовж року.

У звітному році згідно плану заходів, необхідних для збереження та забезпечення належного функціонування «Фонду книжкових пам'яток ЦНБ», проведено наступні роботи:

- Для застосування превентивної, фазової консервації як технології збереження документів були придбані спеціальні картонно-паперові матеріали на суму 2594,21 грн. – папір мікалентний.
- Для зберігання підшивок харківських газет «Южный край» (1880-1917) та «Харьковские губернские ведомости» (1838-1917) придбані футляри (папки) картонні на суму 5905,79 грн. Це дає змогу забезпечити збереження періодичних видань – одних з перших харківських газет, які являють собою цінне джерело історичної інформації і користуються великим попитом у науковців і дослідників. У 2015 р. фірмою «Астрон» виготовлено 15 футлярів (з урахуванням індивідуальних особливостей підшивок газет) і замовлено ще 22.

Наприкінці 2015 р. для МОН України був укладений пакет звітних документів за Договором № Н/103-2014, а саме: анотований та розширений звіт про наукові дослідження та використання коштів, що були спрямовані на збереження та забезпечення належного функціонування об'єкта НН «Фонд книжкових пам'яток ЦНБ», фактичні витрати за статтями, відповідні акти, кошториси витрат, копії фінансових документів тощо. Також розроблено план заходів, необхідних для збереження та забезпечення належного функціонування наукового об'єкта НН на 2016 рік, та розраховані загальні витрати на підтримку об'єкта НН.

Велика увага приділяється всьому фонду стародруків та рідкісних видань. За звітний рік із книгосховища відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів 4185 прим. документів пройшли часткову технічну обробку. Виписано 935 нових книжкових формулярів. Кількість документів, які пройшли дрібний ремонт становить 962 прим.

Для більш раціонального розміщення фондів переміщено в межох стелажів, ярусів книгосховища 18650 прим. Перевірено на правильність розстановки 16300 прим. Знепилено 46400 прим.

Двічі на рік (лютий, червень) здійснювався контроль за строками повернення і видачі літератури в читальні зали № 10 та № 12. Систематично проводились перевірки картотеки поточної книговидачі та замісників на полицях на предмет відповідності термінів видачі. У відділі проводиться щоденний моніторинг термогігрометричних параметрів температурно-вологісного режиму книгосховищ, де зберігається фонд книжкових пам'яток ЦНБ. Ведеться «Журнал реєстрації параметрів». Отримані дані дають можливість вчасно аналізувати та активно використовувати їх для покращення режимів зберігання документів в подальшому.

З березня 2015 р. проводиться моніторинг документів, що потребують реставрації та консервації. Були укладені результати профілактичного моніторингу на пошкоджені або вражені грибками документи, де описані візуальні обстеження кожного об'єкта, визначено комплекс необхідних реставраційних завдань, намічено превентивні заходи. Частково здійснено пакування рукописних документів у мікалентний папір для забезпечення їх належного зберігання.

На 2016 рік заплановано продовження моніторингу проблемних видань.

Бібліотекарі *сектора зберігання нових надходжень літератури* постійно ведуть картотеку «Індикатор сектора зберігання нових надходжень літератури» на підсобні фонди. Протягом року було підготовлено та передано до палітурної майстерні 120 примірників. Постійно ведеться робота з картотекою „Книга розшукується”. Планується продовжувати роботу в цьому напрямку, щоб зменшити кількість документів, що відсутні у фонді з невідомих причин.

У літній період співробітниками відділу кожен рік проводиться велика робота з фондом. У 2015 році було перевірено на правильність розстановки та знепилено увесь фонд відділу (230 000 документів), оформлено роздільники.

Співробітниками відділу постійно проводиться робота з переміщення фонду у кімнаті 7-51 з метою звільнення площі для розміщення нової літератури. У 2015 році відділом було упорядковано та ущільнено фонд наукової літератури формату «Р».

Була проведена позапланова самоперевірка фонду іноземної літератури, у ході якої було виявлено 61 документ відсутній в електронному каталозі ЦНБ.

У наступному 2016 році заплановано закінчити ретроконверсію фонду дисертацій.

Відділ зберігання фондів постійно веде роботу зі збереження фондів. Велика увага приділяється фізичному збереженню фондів. Протягом року працівниками відділу було знесилено 1023685 документів, технічним персоналом - 52530.

Великий обсяг роботи проведено у *відділі літератури філологічного профілю*. За 2015 рік прийнято від користувачів і розставлено в фонд: абонемент № 6 – 86386 примірників, читальний зал № 10 – 21610 примірників. Кожна книга, яку повертав користувач, перевірялась на цілісність.

Усього розставлено літератури: абонемент № 6 – 92178 документів, читальний зал № 10 – 2620 документів.

Влітку проводилася перевірка фонду на предмет правильності розстановки (абонемент № 6 – 31500, читальний зал № 10 – 18500).

У звітному році продовжувалася подальша робота з аналізу літератури, що не користується попитом або ж втратила актуальність. Враховуючи рекомендації кафедри історії російської літератури, ці документи вилучені із фонду абонементу. На них складено списки і передано зав. відділу зберігання фондів ЦНБ з метою докомплектування основного фонду ЦНБ.

Фронтально переглянуто фонд наукової і художньої літератури (всього 31 568 примірників) на предмет вилучення літератури, надрукованої до 1945 року. На ці видання складено списки для звірення з каталогом ЦНБ на кількість примірників. Після цього вилучені із фонду книги були розподілені на категорії «відсутня в ЦНБ», «в ЦНБ один примірник», «в ЦНБ декілька примірників».

У 2016 року робота з розподілу літератури, надрукованої до 1945 року, буде продовжуватися.

Співробітники *відділу читальних залів* постійно ведуть роботи зі зберігання фондів залів. Відбирається література, яка потребує ремонту, виявляються пошкоджені примірники з недоліком сторінок. У 2015 році було переглянуто з метою виявлення пошкоджених видань 46 967 примірників, 87 примірників було відремонтовано.

У санітарні дні, щомісяця в усіх відділах проводилося знепилення фондів.

3.12.Робота палітурної майстерні

Силами палітурної майстерні ЦНБ переплетено 700 книг з фондів усіх відділів бібліотеки. Крім того для рідкісних видань і рукописів виготовлено 31 теку, 17 коробок. Слід відмітити, що при виготовленні тек і коробок для зберігання рукописів і архівних документів враховуються особливості окремо взятого документа, його розмір, товщина оправи тощо.

Підрозділи	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	За рік
Від. збер. фонд		20	32	20									72
Аб-т наук. та худ. літ-ри								20	33	10			63
Відділ чит.залів			11										11
НБВ				13									13
Від.компл.	2		2			4							8
Від. кн. пам'яток	36	22	2								28		88
Від.літ. філ. проф.	14	13			12					15			54
Від. навч. літ-ри			27	30	20	60	53	30	20	32	30	26	328
Канцелярія	4											1	5
Госп. сл.		2	6					4			5		17
НМВ					3						15		18
Усього	56	68	69	63	58	64	53	54	53	57	50	55	700

4.ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ

У систему каталогів і картотек ЦНБ входять: електронний каталог, алфавітний читацький та службовий каталог, систематичний каталог, систематичний алфавітно-предметний покажчик до систематичного каталога, топографічні каталоги та інші.

У 2015 р. питання подальшого розвитку електронного каталогу та удосконалення традиційної системи каталогів, а також питання їх гармонійного співіснування неодноразово розглядалися на засіданнях науково-методичної Ради. Після ретельного аналізу стану каталогів були прийняті рішення, а саме :

Створення електронного каталогу вважати пріоритетним напрямом діяльності бібліотеки. Законсервувати (не поповнювати описами на традиційних картках) читацькі алфавітні каталоги книг і періодичних видань. Ведення традиційних службових алфавітних каталогів книг, періодичних видань продовжити. Відображення іноземної літератури XIX ст., яка не була описана, здійснювати тільки у електронному каталозі.

4. 1. Електронний каталог

Одним з головних інформаційних продуктів ЦНБ є база даних «Електронний каталог», для створення використовується програмне забезпечення «Absoltheque Unicode». Електронний каталог з електронним замовленням працює цілодобово: <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php?lang=ua>

Електронний каталог ЦНБ станом на 31.12..2015 р. включає понад 800 тис. записів, відображено інформацію про 1 млн. 221 тис. примірників. Зафіксовано більше 825 тис. відвідувачів з 148 країн світу, майже 1 млн. відвідувань, біля 2 млн. переглядів сторінок. Бібліотека має свої профілі з посиланням на електронний каталог ЦНБ у провідних світових каталогах бібліотек: **libraries.org** (з 2000 р.), **LibWeb** та **WorldCat** (з 2005 р.).

Робота з ЕК ведеться за такими напрямками :

- каталогізування поточних надходжень ;
- введення в базу ЕК підсобних фондів структурних підрозділів ЦНБ;
- ретроконверсія (каталогізація описів видань до 1991р.)
- редагування бази ЕК.

4.1.1. Каталогізування поточних надходжень.

За минулий навчальний рік до електронного каталогу внесено більше ніж 40 тис. записів, у т. ч. відображено 17 725 примірників нових надходжень (вітчизняних документів -14859, документів іноземними мовами - 621, продовжуваних видань – 745, періодичних видань – 1500).

У 2016 р. планується опрацювати для електронного каталогу 20 000 примірників нових надходжень, у т. ч. :

книг: 10 000 (3000 назв) ; періодичних видань: 1 800 (назв 600).

продовжуваних видань: 800 (назв 400);

дисертацій – 100; авторефератів – 6 000; газет – 22 назви.

Також планується провести виключення з електронного каталогу інформації про 7 400 примірників списаної (переведеної) літератури за актами: з абонементів навчальної літератури – 3 000; з фондів основного книгозберігання ЦНБ – 3 000; передачу до ОРФ – 1 400.

4.1.2. Введення в базу ЕК підсобних фондів структурних підрозділів ЦНБ. Ретроконверсія (каталогізація описів видань до 1991р.). Редагування електронного каталога.

У 2015 році в базі ЕК відображено підсобний фонд науково-методичного кабінету – 512 примірників. Із підсобних фондів надійшло 1432 прим. документів на зміну шифру зберігання у базі ЕК.

До електронного каталогу введена інформація про 17 937 примірників видань до 1991р. , у т. ч.

сектор каталогізування вітчизняних документів	8.607
сектор каталогізування документів іноземними мовами	3.280
Із них: фонд сектора кінця ХІХ - початку ХХ ст.	1.220
фонд абонементу наук. та худож. літератури та відділу зберігання фондів	2.060
Періодичні видання	5.935
Газети	115 компл.

Відредаговані бібліографічні описи та введені дублетні примірники на 10 167 назв документів згідно читацьких замовлень на літературу з фонду відділу основного книго зберігання. Були здійснені також такі процеси для удосконалення якості електронного каталогу: предметизація записів в ЕК – 9 756; предметизація рубрик під час ретроконверсії – 25 949; заповнення поля «індекс ББК» - 10 535; виправлено індексів ББК – 4 304; редагування тезаурусу, нові та виправлені формулювання предметних рубрик – 3 526.

Планується у 2016р. продовжити наповнення електронного каталогу шляхом:

- *каталогізування невідображених вітчизняних документів із фонду сектора видань кінця ХІХ – початку ХХ ст. - 2 000 прим.; наповнення бази ЕК документами іноземними мовами – 5 000 прим.*
- *наповнення бази ЕК згідно БГО документів вітчизняного ЧАК – 15 000;*
- *наповнення бази ЕК періодичними та продовжуваними виданнями від ЧАКПВ – 10 000 прим.;*

Планується проведення відповідних процесів уточнення, а саме:

Зміна шифрів зберігання періодичних і продовжуваних видань за 2013 рік (після їх передачі із фонду ч/з 9 до центрального книгосховища) – 3 000 прим., із підсобних фондів читальних залів до центрального книгосховища - 500 прим.

Редагування бібліографічних описів (БГО) згідно читацьких замовлень – 7 000 (I півріччя 2016 р.).

План на 2016 рік:

- Редагування бібліографічних описів (БГО) згідно читацьких замовлень – 7 000 (I півріччя 2016 р.);

- каталогізування невідображених вітчизняних документів із фонду сектора видань кінця ХІХ – початку ХХ ст. - 2 000 прим.;

- наповнення бази ЕК згідно БГО документів вітчизняного ЧАК – 15 000;

- наповнення бази ЕК документами іноземними мовами – 5 000;

- наповнення бази ЕК періодичними та продовжуваними виданнями від ЧАКПВ – 10 000 прим.;
- в базі ЕК змінити шифри зберігання періодичних і продовжуваних видань за 2013 рік (передача документів із фонду ч/з 9) – 3 000 прим.;
- із підсобних фондів читальних залів прийняти 500 примірників для внесення змін в шифри зберігання.

4. 2. Система традиційних карткових каталогів.

Згідно з рішенням Ради дирекції ЦНБ (пр.№6 від 4.12.2015) з 1.01.2016 р. алфавітні читацькі каталоги на книги і періодичні видання консервуються (інформація бережно зберігається, але картками з описами видань каталоги не поповнюються).

У 2015 р. був проведений значний обсяг роботи з картковими каталогами. До Читацьких алфавітних каталогів розставлено 6 058 карток на вітчизняні видання, 2592 картки на книги іноземними мовами; приписано дублетів -2 665; змінено сигл - 1 589 (вітчизняні видання), 46 (іноземні видання); виправлено індексів -10 438 (вітчизняні видання), 1871 (іноземні видання) та інші традиційні процеси. У службовий алфавітний каталог книг іноземними мовами розставлено 740 карток.

У карткових каталогах періодичних видань (як читацькому, так і службовому) були проведені заплановані процеси редагування. У 2016р. робота буде продовжуватись.

Значний обсяг традиційних робіт був проведений з систематичним каталогом, у т. ч. розставлено 5444 карток, відредаговано 34 400 карток відповідно до нових таблиць ББК: ТЗ(0)63/64 Новейшая история, ТЗ(4)6 Новейшая история Европы, ТЗ(4АВТ) БЗ(БАЛ) История стран Европы, Л Химическая технология, Ш141.12 Русский язык, Ш143.21 Английский язык, Ч602.471.2 - Ч602.5 Журналистика, Ч603 Радио. Телевидение, Рг - Р,0 Медицина. Общ.раздел, Р11 Социальная медицина. Организация здравоохранения, Леч.-профилактик. Дело, Х54 Юридическая статистика, ХЗ(0) 323 Римское право, Ж Техника и технические науки.

У 2016 р. планується відредагувати такі розділи СК : ТЗ(4А/Я) История стран Европы; Ш7 Ораторское искусство ; Ш5(4РОС) Русская литература; Ч603 Журналистика ; Р.я – Р11 Медицина; Ю9 Психология ; Х410 Процессуальное право. Буде продовжуватися традиційна робота з АПП і картотекою персоналій.

4.3.Топографічні каталоги

4.3.1. Топографічні каталоги на фонди навчальних абонементів

- Списано за актами із топографічних каталогів 3 475 примірників.
- Розставлено до топокаталогів - 1 657.

План на 2016 рік:

Розставити картки на нові надходження; списати за актами -3 500 прим.

4.3. 2. Топографічний каталог на фонд видань кінця ХІХ – початку ХХ ст.

За попередніми результати інвентаризації фонду ХІХ століття проведено значний обсяг роботи зі зв'язання топографічного каталога з каталогами ЦНБ (біля 70 000 карток, у т.ч. біля 8000 іноземними мовами). Виявлено 2000 примірників документів, що

невідображені в ЧАК. Каталогізовано 1000 примірників (медицина, теологія, юридичні науки тощо.) У 2016р. планується активізувати цю роботу.

4.4. Довідковий апарат на колекції цінних видань і рукописів

У 2015 р. продовжувалась робота з перевірки відображення рідкісних іноземних видань XVIII ст. у алфавітному каталозі книг XVI-XVIII ст. іноземними мовами. З алфавітним каталогом звірено 1478 видань XVIII ст. За результатами на 1290 назв оформлений бібліографічний опис, включаючи конволюти. Одночасно здійснювалось вибіркоче поточне редагування алфавітного каталога книг XVI-XVIII ст. іноземними мовами.

Складність бібліографічного опису стародруків полягає, насамперед, в тому, що до складу фонду іноземних видань входять книги, надруковані багатьма мовами світу: французькою, німецькою, англійською, італійською, іспанською, польською, латинською, грецькою та ін. Тому для опису таких видань, уточнення прізвищ авторів, назв книг, років видання використовувались словники, енциклопедії, довідкові бібліографічні покажчики, каталоги, як галузевого, так і універсального характеру (Graesse, Brunet, Barbier, Nouvelle Biographie generale та ін.) із довідкового фонду відділу.

Надруковано: 51 картка, здубльовано 60 карток. Написано карток для робочих картотек особистих бібліотек, автографів, екслібрисів – 745. У читацький алфавітний каталог книг з мистецтва розставлено 527 карт., в алфавітний каталог праць учених ХНУ імені В.Н.Каразіна – 167 карт. Загальна кількість розставлених карток у каталоги і картотеки відділу становить 2874 карт.

На 2016 р. планується продовжити роботу з перевірки відображення іноземних видань XVIII ст. у алфавітному каталозі книг XVI-XVIII ст. іноземними мовами.

5. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Другий рік у вузівських бібліотеках Харкова діє проект «Єдина картка читача бібліотек вnz Харкова». Даний проект надає студентам, аспірантам, викладачам та науковцям університетів міста доступ до фондів і електронних ресурсів бібліотек-учасниць для використання їх у навчанні та науково-дослідній роботі. До проекту приєдналося 25 бібліотек вnz Харкова. У 2015 році студенти, науково-педагогічні працівники, аспіранти, здобувачі університету отримали пластикову реєстраційну штрихкодovu картку.

У 2015 році співробітником ЦНБ разом із колегою з наукової бібліотеки НЮА імені Ярослава Мудрого був реалізований проект-дослідження «Бібліотечний ревізор». Метою дослідження стало вивчення функціонування «Єдиної картки читача» у вищих навчальних закладах Харкова. Були відвідані 25 бібліотек – учасниць проекту «Єдина картка читача».

До кожної бібліотеки бібліотекарі-дослідники приходили як прості читачі своїх вузів з наміром попрацювати із фондами та електронними ресурсами. При цьому у них була можливість пройти увесь шлях читача, який спочатку шукає бібліотеку, потім

дізнається про послуги, які йому можуть запропонувати та, нарешті, працює у читальному залі.

Як показав досвід, даний пункт, за критерієм дослідження, дав позитивний результат, тобто «ревізори» змогли пройти у всі бібліотеки. Підсумки перевірки були представлені у доповіді з презентацією «Бібліотечний ревізор або дорожня карта єдиного бібліотечного простору Харкова». У звіті бібліотекарі озвучили вирок - що

необхідно покращити та вдосконалити для більш зручної роботи читачів у бібліотеках міста.

З метою покращання обслуговування і вивчення читацького попиту було проведено **анкетування студентів першого курсу**.

У 2016 році заплановано провести читацьку конференцію.

5.1. Основні статистичні показники

Протягом 2015 року всіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано **70 341** користувачів, відвідування бібліотеки становило **372 026**, книговидача – **1 315 294** примірників на різних носіях інформації.

ПОКАЗНИКИ	2014 р.	2015 р.	2015 р.	2016 р.
Число читачів за єдиним обліком	15 363	15 300	14343	15 000
Загальне число читачів	65 500	60 000	70 341	62 000
Відвідування	395 809	400 000	372 026 (без урах. відвід. веб-сайту)	400 000
Книговидача	1 537 625	1 380 000	1 315 294	1 350 000

Книговидача за видами у відсотковому відношенні до загальної книговидачі

Вид літератури	2013 р.	%	2014 р.	%	2015 р.	%
Наукова література	828 267	61,5	849 463	61,4	809415	61,5
Навчальна література	455 426	33,8	467 248	33,8	454311	34,5
Художня література	56 670	4,2	49 322	3,6	47775	3,6
Зарубіжна література	25 757	1,9	25 087	1,8	30057	2,3

Книговидача на одне відвідування

2013 р.	2014 р.	2015 р.
3,40	3,55	3,53

АБОНЕМЕНТИ

Загальне число користувачів

АБОНЕМЕНТИ	2014 р.	План 2014 р.	2015 р.	План 2016 р.
Абонемент №1	5 347	5350	5777	5780
Абонемент №2	4 919	4920	5100	5100
Абонемент наукової літератури	14 338	14000	13693	13800
Абонемент №5	600	580	585	600
Абонемент №6	1 452	1400	1394	1400
Разом:	26 656		26549	

Відвідування і книговидача на абонементях

АБОНЕМЕНТИ	ВІДВІДУВАННЯ				КНИГОВИДАЧА			
	2014 р.	2015 р. План	2015 р.	2016 р. План	2014 р.	2015 р. план	2015 р.	2016 р. план
Абонемент №1	21 850	22 000	20506	20500	33 343	33 000	30157	30000
Абонемент №2	23 950	24 500	22438	22500	34 857	34800	33206	33000
Аб. наук. та худ. літ.	116200	116500	111700	113000	178000	180000	169100	173000
Абонемент №5	8 397	8 000	9196	8500	10 289	9 500	10203	10000
Абонемент №6	24 562	24 000	23238	23000	106454	100000	97649	95000
Разом:	194959		187078		362943		340315	

ЧИТАЛЬНІ ЗАЛИ

Статистика користувачів, відвідувань і книговидач

Читальний зал	2014 р.			План 2015 р.			2015 р.			План 2016 р.		
	Кількість читачів	Відвідування	Книговидача	Кількість читачів	Відвідування	Книговидача	Кількість читачів	Відвідування	Книговидача	Кількість читачів	Відвідування	Книговидача
№1	3831	18213	243925	3000	18000	200000	4769	17788	240442	3000	18000	200000
№2	5811	18732	104144	4000	17000	90000	6162	18776	108404	4000	17000	90000
№4	1750	14626	102215	1600	14500	100000	2594	14272	99604	1600	14500	100000
№6	4041	18801	120758	3000	18500	120000	4374	18522	117736	3000	18500	120000
№9	12100	18496	353750	12500	18000	300000	14430	18501	327474	12500	18000	300000
№10	446	5433	27873	500	5000	27500	402	4796	21610	400	5000	20000
ФТЛ	600	4504	6420	600	5000	6500	585	4880	5167	600	5000	6500
НБВ	1872	3106	14999	1350	3000	15000	2061	13040	8374	1500	15000	10000

РК	188	2671	9438	180	2500	9000	172	2853	8638	170	2700	9000
НМВ	94	1116	1567	90	1300	1500	94	1112	1561	90	1050	1500
Центр-інтернет	1520	8750	20	1500	8500		1530	8770		1500	8500	
Центр "Вікно в Америку"	2100	10150	3500	2000	10000	3000	2000	10500	4500	2000	10000	4000
Зал інф. сервісу	202	1150	135	280	300	200	473	1157	68	350	1000	200
Разом	34555	125748	988744				39646	134967	943578			

Зведена таблиця книговидачі за видами, типами та мовами

Видано документів	Відділ наук. і худ. літ-ри	Відділ чит. залів	Від. навч. літ-ри	Наук-бібл. відділ	Від. РК	Відділ літ-ри Філ. проф.	Від. фіз.-техн. літ-ри	„Вікно в Америку”	Наук-мет. від.	Каф б-ки	Від інф. серв.	Від. збер. фонд	Усього
За мовами: укр. рос. іноз.	37202 123443 8455	383900 499372 10388	28793 29510 5060	4226 3897 251	4169 3635 834	61030 58229	1288 13513 569	4500	365 1196	7107 15460	38 30	2350 6484	530468 754769 30057
За видами: книги період. вид. електр.вид. неопубл.	169075 25	552371 341289	63363	6357 1938 79	5619 2863 156	113198 6061	15085 285	3900 50 550	497 1064	19102 3465	68	8834	957469 357015 654 156
За цільовим признач. наук. літ. навч. літ. худ. літ. рідкісні та цінні вид.	151288 17812	574319 317781 1560	63363	8374	5155 3483	36279 56511 26469	3862 11198 310	2500 600 1400	702 859	18568 3999	68	8300 534	809415 454311 47775 3793
Усього:	169100	893660	63363	8374	8638	119259	15370	4500	1561	22567	68	8834	1 315 294

5.2. Діяльність відділів обслуговування

5.2.1. Сектор електронної реєстрації користувачів

Масовий запис нових читачів проходить щорічно у вересні у секторі електронної реєстрації користувачів. У 2015 році було записано 2 030 студентів 1 курсу.

Традиційному заходу «Місячник першокурсника» передуює великий обсяг підготовчої роботи: збір фотокарток, сканування, створення електронних формулярів, підготовка витратних матеріалів, складання графіка запису.

У 2015 році до ЦНБ записані **2 956 нових читачів, з них 2 440 студенти.**

Таблиця запису нових читачів

Рік	Усього	Студенти	Проф.-виклад. склад	Аспіранти	Інші	Сторонні
2013	3500	2963	62	52	32	391
2014	3547	3115	37	29	23	343
2015	2956	2440	74	41	33	368

У 2016 році планується зареєструвати 3 500 нових читачів.

Порівняльна таблиця 1 курсу

Назва факультету	Кількість студентів 1 курсів (денна та заочна форма навчання)					
	2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Біологічний	112	110	130	132	120	105

Геології, географії, рекреації і туризму	108	102	122	127	101	76
Екологічний	40	34	44	42	46	31
Економічний	242	144	272	326	355	227
Іноземних мов	268	174	267	312	278	234
Історичний	110	79	96	97	95	68
Комп'ютерних наук	79	54	112	110	105	116
МЕВ та ТБ	162	100	188	205	287	246
Медичний	107	84	163	222	213	133
Математики і інформатики	130	75	129	116	115	88
Психології	83	55	89	85	84	62
Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	106	43	82	100	84	50
Соціологічний	108	73	140	169	176	106
Фізико-енергетичний	51	33	58	55	51	39
Фізико-технічний	72	38	45	60	47	25
Фізичний	58	31	49	56	60	41
Філологічний	233	195	211	222	220	190
Філософський	73	47	73	61	67	70
Хімічний	74	62	75	80	72	64
Юридичний	159	91	109	115	86	59
Усього	2375	1624	2454	2692	2662	2030

У 2015 році декілька факультетів отримали читацьку картку під час запису: медичний, філософський – денне відділення, філологи, історики, біологи – заочне відділення.

В 2015 році декілька факультетів змінили свою назву:

- Геолого-географічний факультет – факультет геології, географії, рекреації і туризму
- Механіко-математичний факультет – факультет математики та інформатики
- Радіофізичний факультет – факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем.

Протягом 10 днів першокурсники всіх 20 факультетів були оформлені до ЦНБ.

Усі студенти та викладачі університету під час запису отримують «Єдину картку». У бібліотеці ведеться облік читачів з інших вузів, які обслуговуються за єдиною карткою. Дані приведені у таблиці.

Статистика читачів за «Єдиною карткою читача»

	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість читачів за єдиною карткою	15 025	15028	15303	15363	14343
в т.ч. студентів	12 100	12530	13225	13250	12640
в т.ч. сторонніх	1 010	1112	1085	1025	650
в т.ч. за «Єдиною карткою читача» (усього 20 ввз)	-	-	26	140	127

Окрім студентів і викладачів вузів-учасників проекту, у бібліотеку приходять займатися викладачі, аспіранти, студенти інших вузів, науково-дослідних установ, співробітники музеїв, архівів, ЗМІ, вчителі, учні шкіл і ліцеїв. До їх послуг читальні зали з відкритим доступом до фондів в т.ч. зал періодичних видань і зал для самостійної роботи, Центр Інтернет-технологій, зал інформаційного сервісу, інформаційний центр «Вікно в Америку». Усього у 2015 році ЦНБ відвідали **650 сторонніх читачів**.

В університеті навчається біля 15 тисяч студентів. З кожним роком зростає кількість іноземних громадян, бажаючих отримати освіту в ХНУ імені В.Н. Каразіна. У 2015 році приїхали зарубіжні абітурієнти більш ніж з 60 країн. Багато з них стали читачами ЦНБ. Для цієї категорії користувачів були підготовлені інформаційні матеріали англійською мовою, усі працівники відділів обслуговування намагаються максимально допомогти студентам зорієнтуватися у структурі бібліотеки, надати допомогу в отриманні і замовленні літератури.

Статистика читачів ЦНБ із інших країн

Країна	Кількість читачів
Індія	143
Нігерія	92
Туркменістан	25
Гана	16
Йорданія	15
Ірак	8
Ізраїль	7
Туреччина	6
Марокко	5
Єгипет	4
Замбія	4
Лівія	4
В'єтнам	3
Узбекистан	3
Азербайджан	2
Кенія	2
Палестина	2
Судан	2
Бангладеш	1
Великобританія	1
Габон	1
Грузія	1

Зімбабве	1
Камерун	1
Китай	1
Намібія	1
Сьєра-Леоне	1
Таджикистан	1
Танзанія	1
Шрі-Ланка	1
Еквадор	1
Усього	356

У 2015 році у ЦНБ перереєстровано 8 816 читачів, з них 7 851 студентів.

Перереєстрація контингенту читачів проходить відповідно до "Правил користування ЦНБ" і рішень Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ. Під час перереєстрації вносяться усі зміни в електронний формуляр читача. Електронний формуляр редагується постійно. Протягом 2015 року було відредаговано 2 490 електронних формулярів.

5.2.2. Відділ наукової та художньої літератури

Абонементом наукової та художньої літератури мають право користуватися всі категорії читачів, крім міських. Це: викладачі, наукові співробітники, працівники університету, аспіранти, пошукачі, студенти всіх курсів та відділень, усього 13 693 особи. Студенти складають основну кількість – 12 640 осіб.

Користувачі отримують на абонементі наукову літературу, магнітні носії, художню літературу, яку можна отримати також за усним замовленням.

Основні показники роботи абонементу - це відвідування і книговидача.

Працівники абонементу широко використовують у роботі таку форму спілкування з користувачами, як бесіда. Таким чином користувачеві надається конкретна корисна інформація щодо Правил користування бібліотекою, допомога у пошуку потрібних документів, рекомендуються книги залежно від індивідуальних потреб і запитів користувача.

У 2015 році продовжували функціонувати нові напрямки у роботі відділу, розпочаті у 2014 році: буккросінг, створення книжкових інсталяцій на абонементі, ведення сторінок абонементу наукової та художньої літератури у соціальних мережах «Facebook» та «Вконтакте», виставка миттєвої видачі художньої літератури «Прийшов час читати».

Особливою популярністю у читачів ЦНБ користується постійно діюча виставка миттєвої видачі художньої літератури «Прийшов час читати», яка створена для популяризації читання

та реклами як новинок художньої літератури, так і перевіреної класики. Ця виставка постійно оновлюється та доповнюється відомими та популярними виданнями. Виставка художніх видань користується попитом як серед студентів, так і серед викладачів та співробітників університету. Будь-яку книжку з виставки можна одразу отримати на

власний абонемент. У експозиції виставки представлені всі жанри художньої літератури, а також література англійською мовою. Наприкінці року виставку було обладнано новими зручними шафами, які зробили місце обслуговування дуже комфортним.

5.2.2.1. Міжбібліотечний абонемент

Міжбібліотечний абонемент включає комплекс форм з обслуговування читачів ЦНБ шляхом надання документів з інших бібліотечних закладів і за умови відсутності їх у фонді бібліотеки.

Робота міжбібліотечного абонементу ведеться за напрямками:

- Обслуговування читачів ЦНБ
- Обслуговування абонентів міста Харкова
- Обслуговування абонентів інших міст

Паралельно з традиційними формами замовлення документів через МБА – звичайною поштою, телефоном, під час особистого відвідування бібліотеки – упроваджено виконання запитів, надісланих електронною поштою. Сучасні способи замовлення документів є передумовою для модернізації служби МБА та ЕДД.

Співробітники МБА здійснюють інформаційно-пошукову роботу в електронному середовищі за предметними та тематичними рубриками, встановлюють зв'язок з наявними в мережі відповідними базами, зберігають адреси та фіксують появи відповідних веб-сайтів, редагують замовлення і оперативно визначають бібліотеки - фондоутримувачі.

У 2015 році у службі МБА продовжували діяти дві електронні скриньки (на домені karazin.ua та library.univer.kharkov.ua), обидві є активні і використовуються абонентами МБА.

Кількість читачів ЦНБ, що користуються МБА у 2015 році – 32. Від них було одержано 192 замовлення, 81 документ був доставлений користувачам ЦНБ з інших бібліотек Харкова та України.

Із запитами ЦНБ звернулась до різних бібліотек, у. ч. до Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (Київ). Усього було 8 замовлень, які були відправлені електронною поштою.

Одержано для користувачів ЦНБ за 2015 рік 43 сторінки електронних копій з різних видань.

Кількість абонентів м. Харкова тримається на рівні минулих років – 22 абоненти.

У 2015 році кількість абонентів МБА з інших міст становить 26 абонентів.

До нас звернулись:

- Національна бібліотека України ім. В. Вернадського (м. Київ)
- Центральна міська бібліотека м. Слов'янськ (Донецька область)
- Бібліотека Хмельницького інституту соціальних технологій (м. Хмельницький)
- Науково-технічна бібліотека Донецького національного технічного університету (м. Червоноармійськ, Донецька обл.)
- Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького (м. Миколаїв)
- Наукова бібліотека Запорізького національного технічного університету (м. Запоріжжя)
- Тернопільська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Тернопіль)
- Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека (м. Хмельницький)
- Луганська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Луганськ)

- Чернігівська обласна бібліотека ім. В. Г. Короленко (м. Чернігів)
- Наукова бібліотека Хмельницького національного університету (м. Хмельницький)
- Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Миколаїв)
- Бібліотека Запорізької державної інженерної академії (м. Запоріжжя)

Цього року на адресу МБА надійшло 12 запитів із-за кордону:

- Національна бібліотека Азербайджану (Баку, Азербайджан)
- Наукова бібліотека Омського ДТУ (Омськ, РФ)
- Національна технологічна бібліотека Чехії (Прага, Чехія)
- Центральна міська бібліотека ім. О. С. Пушкіна (Воркута, РФ)
- Harvard University (Cambridge, USA)
- Central Michigan University Libraries (MOUNT PLEASANT, USA)
- University of Wisconsin- Milwaukee Libraries (Milwaukee, USA)
- Національний дослідницький університет «Высшая школа экономики» (Пермь, РФ)
- Беларуська сільськогосподарська бібліотека (Мінськ, Беларусь)
- Університет імені Марії Кюрі-Склодовської (Люблін, Польща)
- Universitaetsbibliothek - Fernleihe (Bamberg, Germany)
- Національна бібліотека Чеської Республіки (Прага, Чехія)

Від абонентів МБА з інших міст було одержано 51 замовлення (усі електронною поштою).

Згідно із замовленнями було відскановано 796 сторінок, з них 137 відправлено електронною поштою, а 659 - виставлені у eScriptorium. Замовникам поштою було відправлено 6 книг (у тому числі одну відправлено у США). За замовленнями абонентів з інших міст були виставлені у eScriptorium - архів рідкісних видань і рукописів ХНУ імені В. Н. Каразіна 659

сторінок відсканованого тексту.

З кожним роком кількість абонентів МБА з інших міст збільшується, це обумовлюється в першу чергу тим, що на пошукових сайтах мережі Інтернет посилання на електронний каталог ЦНБ виходить чи не найпершим. Завдяки цьому більшість абонентів напряму звертаються до бібліотеки, оминаючи традиційні схеми виконання замовлень по МБА.

Цього року значно збільшилась кількість звернень до служби МБА особистих запитів з різних куточків країни та із-за кордону. Надання оригіналів та копій документів користувачам бібліотек є важливою та необхідною функцією МБА, однією з найбільш розвинених форм соціального партнерства, заснованого на принципі взаємного користування ресурсами бібліотечних установ –

необхідного елементу міжбібліотечного співробітництва. Модернізація системи МБА і

ДД полягає в комплексному обслуговуванні віддалених користувачів за умови доступності інформації щодо наявності видань у фондах інших бібліотек, подальшому розвитку електронної доставки документів.

5.2.3. Відділ навчальної літератури

У звітному році на навчальних абонементів обслуговувалось 10 830 користувачів. Обслуговування першокурсників проводилось традиційно за графіком, а видачу літератури старшокурсникам було проведено без складання графіка. Під час обслуговування надавалися консультації з питань організації роботи бібліотеки, надавалася допомога у підборі літератури для практичних і лабораторних занять.

З метою популяризації нових надходжень проводилися інформаційні виставки. Усього проведено 20 виставок, де експонувалось 400 примірників нової літератури.

5.2.4. Відділ філологічної літератури

Основним завданням відділу у 2015 р. було: забезпечення повного, якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів згідно з їх інформаційними запитами, чітка організація і висока культура обслуговування, мінімум затрат часу користувача на одержання документів.

Виходячи із цього, у 2015 році виконання статистичних показників з обслуговування користувачів характеризують такі цифри.

Абонемент № 6

№ п/п	Назва показника	Одиниця виміру	Викон. в 2014 р.	План на 2015 р.	Викон. в 2015 р.	План на 2016 р.
1	Загальна кількість користувачів	користувач	1452	1400	1388	1400
2	Відвідування	користувач	24562	24000	23238	23000
3	Видача документів	документ	106454	94000	97649	95000

Читальний зал № 10

№ п/п	Назва показника	Одиниця виміру	Викон. в 2014 р.	План на 2015 р.	Викон. в 2015 р.	План на 2016 р.
1	Загальна кількість користувачів	користувач	446	400	402	400
2	Відвідування	користувач	5433	5000	4796	5000
3	Видача документів	документ	27873	26000	21610	20000

Загальна кількість користувачів склала 1796 (читальний зал № 10 – 402, абонемент № 6 – 1388). Із них: студентів філологічного факультету – 1179 (денне відділення – 929, заочне – 250) в тому числі іноземних студентів – 57. Кількість студентів інших факультетів – 50, співробітників університету – 159.

Отже, на абонементі № 6 загальна кількість користувачів дещо зменшилася порівняно з минулим роком (2014 р. – 1452, 2015 р. – 1388), та ж ситуація спостерігається

і в читальному залі № 10 (2014 р. – 446, 2015 р. – 402). Певною мірою це пов'язано зі скороченням набору студентів на 4-5 курси.

Основним контингентом абонементу № 6 і читального залу № 10 є студенти філологічного факультету та інших факультетів, професорсько-викладацький склад і співробітники університету. Крім того, читальний зал відвідують науковці, журналісти, відвідувачі з інших регіонів. Велику увагу працівники відділу приділяють обслуговуванню першокурсників. На вступній бесіді бібліотекарі знайомлять їх із структурою бібліотеки, Правилами користування ЦНБ, графіком роботи ЦНБ в цілому, і філії зокрема. Для першокурсників бібліотекарі відділу завчасно готують комплекти навчальної літератури. У процесі подальшої співпраці їм надають консультації з користування каталогами і картотеками, навчають, як серед великої кількості книг відшукати потрібну, тощо.

За 2015 рік читальний зал № 10 відвідали 4796 користувачів, абонемент № 6 – 23238 користувачів. Усього було видано 119259 документів (читальний зал № 10 – 21610, абонемент № 6 – 97649). Видача документів за цільовим призначенням розподілилася таким чином:

Абонемент № 6

№ п/п	Назва показника	Викон. в 2014 р.	% до заг. кількості	План на 2015 р.	Викон. в 2015 р.	% викон. плану	% до заг. кількості
1	Наукова л-ра	19477	18	16000	18629	116	19
2	Навчальна л-ра	61264	57	53000	53562	100	55
3	Літературно-худ. видання	25713	24	25000	25458	100	26

Читальний зал № 10

№ п/п	Назва показника	Викон. в 2014 р.	% до заг. кількості	План на 2015 р.	Викон. в 2015 р.	% викон. плану	% до заг. кількості
1	Наукова л-ра	23409	83	21000	17650	84	82
2	Навчальна л-ра	3287	11	4000	2949	74	14
3	Літературно-худ. видання	1177	4	1000	1011	100	4

Читальний зал № 10 обслуговує користувачів також ретровиданнями. За поточний рік їх видано: всього – 6783 примірники, у тому числі книг – 2313, журналів – 3961, газет – 509 підшивок.

На 2016 рік планується : загальна кількість користувачів – 1800 (абонемент № 6 – 1400, читальний зал № 10 – 400); кількість відвідувань – 28000 (абонемент № 6 – 23000, читальний зал № 10 – 5000); кількість виданих документів – 115000 (абонемент № 6 – 95000, читальний зал № 10 – 20000).

5.2.5. Відділ фізико-технічної літератури

Відділ обслуговує студентів фізико-технічного, фізико – енергетичного факультетів, факультету комп'ютерних наук, аспірантів, професорсько-викладацький

склад факультетів. 2015 був першим роком повного обслуговування користувачів у електронному вигляді.

У перший тиждень вересня відбулася видача літератури студентам першокурсникам. Майже на 95 відсотків студенти 1-го курсу були забезпечені навчальною літературою.

Читачі

	План 2015 р.	Викон. 2015 р.	План 2016 р.
Абонемент	650	585	590
Чит. зал №5	560	585	590

Кількість відвідувань

	План 2015 р.	Викон. 2015 р.	План 2016 р.
Абонемент	8000	9169	9200
Чит. зал	5000	4880	4900

Кількість книговидач

	План 2015 р.	Викон. 2015 р.	План 2016 р.
Абонемент	9200	10488	10500
Чит. зал	6300	5167	5200

5.2.6. Відділ читальних залів

У 2015 році відділ читальних залів вів диференційне, якісне і швидке обслуговування користувачів усіх категорій. Усім читачам у читальних залах ЦНБ була надана потрібна інформація для навчання і наукової роботи, що є головним напрямком роботи відділу.

Протягом 2015 року читальні зали відвідало 87 859 користувачів, які отримали 893 660 примірників документів. Показники відвідування читальних залів відділу зменшились у порівнянні з минулим роком на 3 відсотки. Показники книговидачі зменшилися на 5 відсотків. Зменшення цих показників відбулося за рахунок зменшення набору абітурієнтів у 2015 - 2016 навчальному році. За видами літератури було видано: наукової – 574 319 примірників, навчальної – 317 781 примірник, художньої – 1 560 примірників.

На території читальних залів працює Wi-Fi , це приваблює користувачів. Усе більше студентів і викладачів відвідують зали ЦНБ з ноутбуками, вони мають змогу працювати водночас і з літературою з фондів залів, і з інформацією, яка є в Internet. Все частіше відвідувачі використовують комфортні читальні зали для самостійної роботи, проведення колективних занять.

Для популяризації продовжуваних видань і нових надходжень періодики виставки цих видань експонуються не тільки в залі періодичних видань, а й в інших читальних залах. Це подобається відвідувачам, для них зручно в залі одразу ознайомитися з різними видами видань. Також популярними є виставки книг з різних галузей знання у залі періодики.

Перенесення експонування нової літератури з кімнати новинок до профільних читальних залів користувачі відмітили як зручне.

У традиційному процесі запису першокурсників до бібліотеки беруть активну участь співробітники відділу. Вони знайомлять майбутніх користувачів зі структурою бібліотеки, Правилами користування ЦНБ, графіком роботи. Також пропагується робота у читальних залах ЦНБ, фонди яких комплектуються обов'язковими примірниками літератури, більша частина яких є у бібліотеці у єдиному примірнику.

Проводилися екскурсії для нових користувачів, де наглядно представлялися комфортні умови, які надаються для роботи у читальних залах – зручні місця, відкриті фонди, зона Wi-Fi, зручний сучасний довідковий апарат, швидке виконання замовлення. Особливе місце серед екскурсантів надавалося майбутнім потенційним студентам університету – абітурієнтам.

Усі читальні зали продовжують працювати у режимі відкритого доступу до своїх фондів. У звітний період у відділі як завжди, проводилась робота з вивчення попиту користувачів на літературу, якої не вистачає у фондах залів, перевірялись методичні вказівки кафедр з дисциплін, що вивчаються студентами, проводився аналіз навчальних планів з різних дисциплін. На базі цього здійснювалось докомплектування підсобних фондів.

5.2.7. Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

Статистичні показники з обслуговування користувачів відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів за 2015 рік в цілому залишилися приблизно на рівні минулого року. За звітний рік кількість фактично обслугованих користувачів склала 172 особи. Кількість відвідувань у читальному залі відділу – 2853.

За категоріями читачі, які користувалися читальним залом відділу, розподілилися наступним чином (у відсотковому відношенні): студенти – 36,8 %, аспіранти – 26 %, наукові співробітники – 37,2 %. Користувачі з ХНУ ім. В.Н. Каразіна склали 83 % відвідувачів.

Кількість літератури, поданої до читального залу відділу, становить 8638 прим., у т.ч. державною мовою 4169 прим. Рукописів, рідкісних видань та видань із довідкового фонду читального залу № 12 видано 5300 прим. (у відсотковому відношенні це 61,36 % від загальної книговидачі), літератури з мистецтва – 3338 прим. (38,64 % книговидачі).

Фонд книжкових пам'яток ЦНБ служить невичерпним джерелом для підготовки майбутніх фахівців (випускників університету) і документальною базою для численних наукових розвідок і досліджень учених не тільки Харкова. Так, з газетним і журнальним фондами XIX – поч. XX ст. працював директор Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, канд. іст. н., доцент Бацак К. Ю. Для написання докторського дисертаційного дослідження на тему: «Італійський оперний театр в Україні XIX – поч. XX ст.: генеза, мистецька діяльність, соціокультурні зв'язки» ним були опрацьовані газети: «Южный край», «Харьковские губернские ведомости», «Одесский вестник» та ін. Єсипенко Д. О., канд. філол. наук, м.н.с., уч. секретар відділу шевченкознавства Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України цікавився рецензіями на твори М.І. Костомарова у журналах «Вестник Европы», «Северный вестник», «Отечественные записки». Для роботи над розділом планової теми «Південна Україна середньовіччя і модерної доби у висвітленні грецьких і тюркських джерел»

старший науковий співробітник сектора дослідження цивілізацій Причорномор'я Інституту історії України НАН України канд. іст. н. Бацюк Н.І. опрацювала матеріали з таких періодичних видань: «Харьковские губернские ведомости» за 1902 р., «Южный край» за 1900, 1902 рр., «Этнографическое обозрение» 1905 р., «Східний світ» 1928 р., «Етнографічний вісник» 1930 р.

Протягом навчального року документи з фонду книжкових пам'яток ЦНБ використовували у своїй дослідницькій діяльності студенти й викладачі гуманітарних факультетів ХНУ ім. В. Н. Каразіна, здебільшого історичного й філологічного, для підготовки й написання курсових, дипломних робіт, монографій і наукових статей.

5.2.8. Науково-бібліографічний відділ

У 2015 р. співробітники науково-бібліографічного відділу продовжували обслуговувати користувачів на 4 пунктах обслуговування: читальний зал № 14, читальний зал літератури з історії Університету, зал електронного замовлення, зал карткових каталогів.

Облік у читальному залі № 14 та читальному залі літератури з історії Університету ведеться у програмі Absotheque.

Читальним залом № 14 продовжують користуватись бажаючі самостійно попрацювати зі своїми книжками та електронними пристроями.

Обслуговування користувачів:		2014 р.	План 2015	2015 р.	План 2016 р.
К-сть користувачів читального залу № 14	корист.	1 872	1 500	2 061	1 500
К-сть відвідувань:	відвід.	20 788	18 200	13 040	15 000
читальний зал № 14		3 106	3 000	2 860	3 000
зал електронного каталогу		11 483	9 000	6 478	
зал традиційних каталогів		6 199	6 200	3 702	
К-сть замовлень:	замов.				
зал електронного каталогу		–			
зал традиційних каталогів		6 995	7 000	4 576	5 000
Видано документів:	док.	14 999	14 000	8 374	10 000
книги		11 895	10 000	6 357	7 000
період. видання		3 094	2 500	1 938	1 000
електронні видання		10	15	79	100
держ. мовою		7 496	7 000	4 226	4 000
рос. мовою		6 868	6 500	3 897	4 000
інозем. мовами		635	500	251	300

5.2.9. Центр «Вікно в Америку»

Протягом 2015 року Інформаційний центр «Вікно в Америку» відвідали 10500 користувачів. За цей період було проведено біля 210 заходів, на яких були присутні 8200 відвідувачів.

Протягом року було видано 4500 примірників книг, журналів та дисків. Серед них наукових книг 2500 примірників, художньої літератури –1400, а періодики – 50. Що стосується електронних носіїв, то матеріали на CD-дисках видано 150, а DVD фільмів – 400.

У 2014 році за грантом SUP300014GR217 для поліпшення роботи Центру «Вікно в Америку» Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім.

В.Н. Каразіна Посольством США в Україні було виділено \$11500 строком на 09-20-2014 – 09-20-2015. Кошти було реалізовано у 2015 році.

Для збереження фонду і з метою безпечного користування матеріалами Центру, при вході до приміщення центру у звітному році були встановлені антикрадійні ворота.

Було придбано сучасний комп'ютер і стабілізатор, який підтримує безпечну роботу всіх комп'ютерів у Центрі. Тепер усі бажаючі мають змогу досить швидко отримати доступ до всіх електронних ресурсів, які є в Центрі «Вікно в Америку».

Для покращення послуги Wi-Fi із коштів гранту Посольства США в Україні, які були отримані через Харківське обласне відділення (філія) ВГО УБА, був придбаний Wi-Fi роутер. Тепер швидкість Wi-Fi зв'язку у Центрі стала ще кращою і це дає змогу користувачам, які відвідують центр зі своїми електронними приладами, вільно працювати у мережі Інтернет.

У 2015 році Центр «Вікно в Америку» Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна для поліпшення роботи центру та залучення нових користувачів отримав другий транш гранту SUP300014GR217 Посольства США в Україні. За цим грантом в центрі «Вікно в Америку» були встановлені кондиціонер на суму 15 500 грн.

5.3. Попередження і ліквідація читацької заборгованості

У 2015 році продовжувалася робота з попередження читацької заборгованості на всіх пунктах обслуговування. Використовувалися традиційні методи і форми. Передусім, це нагадування телефонним дзвінком, індивідуальні розмови з боржниками. Крім цього, складалися списки поточних боржників і передавалися до деканатів факультетів. Починаючи зі вступної бесіди з першокурсниками, а також протягом всього періоду навчання зі студентами ведуться бесіди про необхідність своєчасного розрахування з бібліотекою. А ще про те, що затримка літератури, особливо тієї, що в невеликій кількості, негативно впливає на якість навчання інших студентів.

Згідно з даними цього року *на абонементі наукової та художньої літератури* налічується 382 «боржники». З них – 182 студенти, 53 аспіранти, 141 співробітник і викладач, 6 міських читачів. За 2015 рік з бібліотекою розрахувалось 42 читачі. З них 21 студент, 3 аспіранти та 15 співробітників і викладачів.

Найефективнішою роботою з попередження читацької заборгованості є робота з кожним читачем, особливо у момент видачі літератури. Це пояснення Правил користування, інформування про зміни в правилах, нагадування про терміни повернення.

Одним із основних напрямків у діяльності *відділу навчальної літератури* є оперативне виявлення читацької заборгованості та її ліквідація згідно Правил користування ЦНБ ХНУ. У звітному році читацька заборгованість на абонементях досить висока.

Основною причиною несвоечасного повернення літератури є академічна заборгованість за результатами літньої сесії. Серед інших причин – літні практики на факультетах. У цілому, читацька заборгованість на обох абонементях складає 3% від загальної кількості читачів.

На кінець 2015 року боржників у *відділі літератури фізико-технічного профілю* – 28, кількість примірників, які вони зобов'язані повернути 79. Традиційна робота з боржниками проходила.

З серпня працівники відділу працювали з електронними картками студентів з метою блокування абонементів у випадках заборгованості.

У подальшому планується:

- *розміщення інформаційних оголошень та нагадувань у соціальних мережах та на сайті бібліотеки. Ці нагадування є сучасною необхідністю для більш ефективної роботи з подолання та попередження читацької заборгованості.*
- *співпрацювати з відділом реєстрації користувачів, деканатами факультетів і студентським сектором університету.*
- *залучення студентський парламент, профспілкових активістів, старост академічних груп до боротьби з читацькою заборгованістю*

6.ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ЦНБ

6.1.Електронна бібліотека

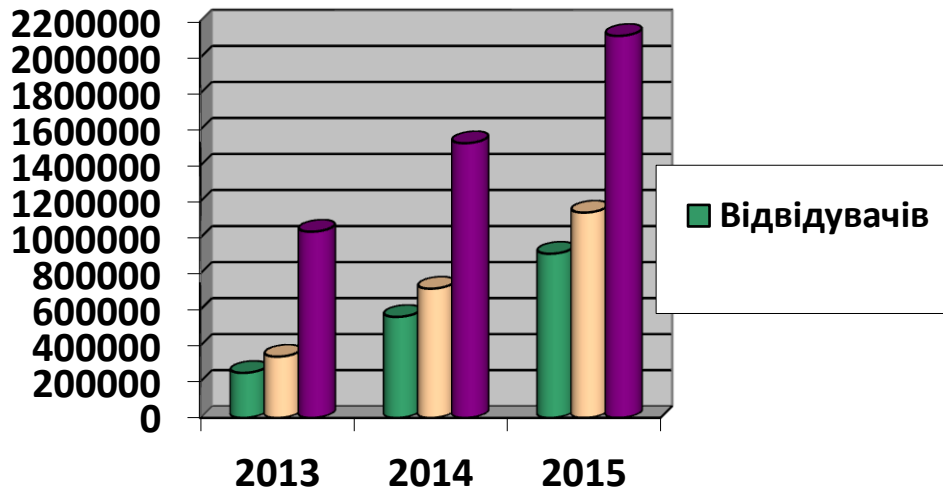
ЦНБ створює і супроводжує три великі бази даних – електронний каталог бібліотеки, електронний архів університету eKhNUiR і електронний архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти eScriptorium. На початок грудня 2015 р. обсяг Електронного каталогу складав **824029** назв або **1221175** примірників. Електронний архів (репозитарій) університету eKhNUiR складав **10017** документів, електронний архів eScriptorium – **3739** документів.

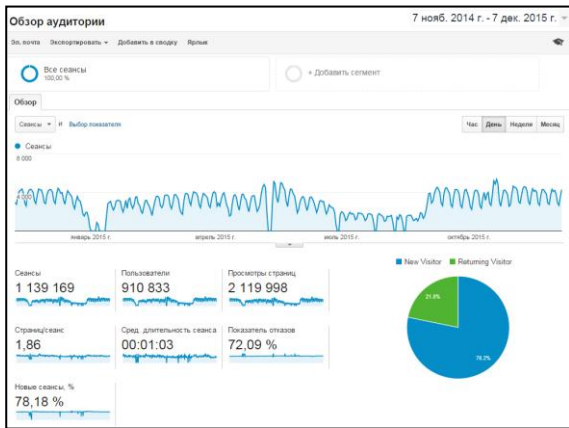
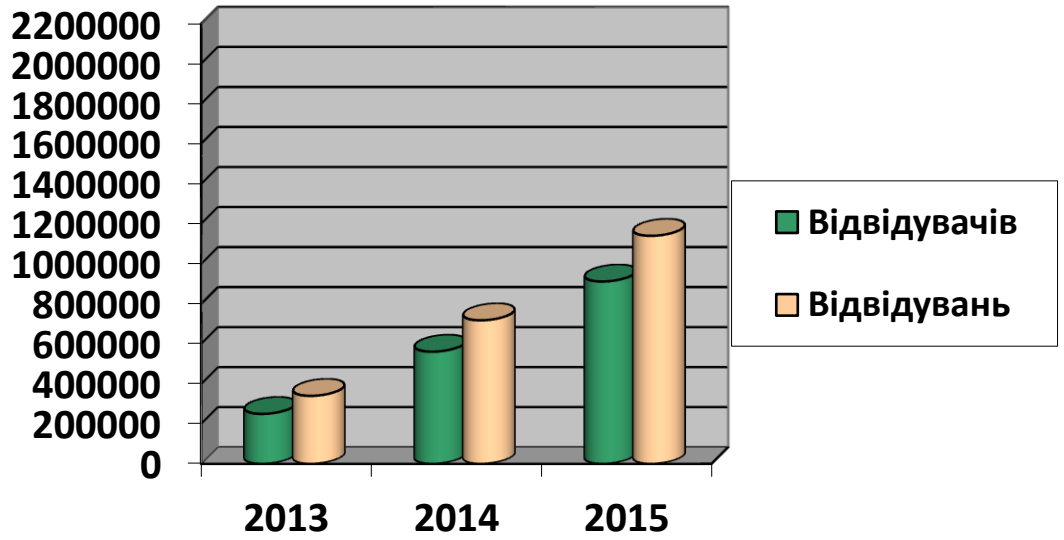
Електронний каталог ЦНБ містить:

- відвідувачів 910 833 з 143 країн світу
- відвідувань 1 139 169 (з них 9,83% з мобілок та 4,63% з планшетів)
- переглядів сторінок 2 119 998

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Примірників	827 439	917 763	1 027 673	1 100 897	1 162 683	1 221 175
Назв, з них:	622 669	680 863	699 488	738 956	780 352	824 029
аналітичних описів	*	*	54 347	66 175	72 130	76 384
назв <u>період видань</u>	6 328	6 577	6 878	7 139	7 342	7 745
повнотекстових	594	601	608	631	633	425
Рубрик та підрубр.	202 780	225 559	222 875	240 722	257 294	274 439
Авторів,редакт.та ін.	269 657	292 947	303 102	322 666	343 547	364 449
Відвідувачів	-	-	-	249 272	560 094	910 833
Відвідувань	-	-	-	339 483	716 891	1 139 169
Переглядів сторінок	-	-	-	1 033 230	1 524 268	2 119 998

* у LIBER-MEDIA така статистика не велася

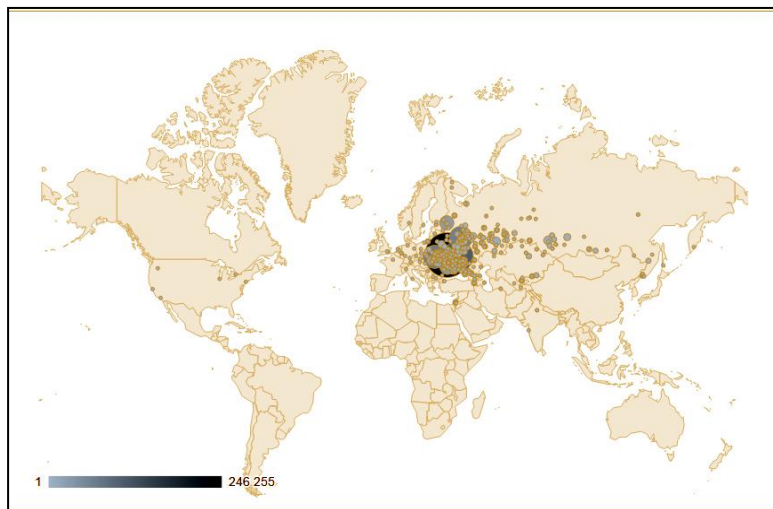

Статистика відвідувань, що надає Google

Статистика Google - країни світу

Статистика Google - міста світу

Город ?	Источники трафика		
	Сеансы ? ↓	Новые сеансы, % ?	Новые пользователи ?
	1 139 169 % от общего количества: 100,00 % (1 139 169)	78,21 % Средний показатель для предствлений: 78,18 % (0,04 %)	890 919 % от общего количества: 100,04 % (890 552)
1. Kyiv	246 255 (21,62 %)	77,39 %	190 565 (21,39 %)
2. Kharkiv	108 816 (9,55 %)	52,83 %	57 483 (6,45 %)
3. Lviv	65 320 (5,73 %)	76,19 %	49 769 (5,59 %)
4. Moscow	61 738 (5,42 %)	86,12 %	53 168 (5,97 %)
5. (not set)	37 200 (3,27 %)	85,68 %	31 874 (3,58 %)
6. Odessa	28 585 (2,51 %)	77,88 %	22 263 (2,50 %)
7. Saint Petersburg	25 700 (2,26 %)	86,01 %	22 104 (2,48 %)
8. Dnepropetrovsk	23 640 (2,08 %)	79,17 %	18 715 (2,10 %)
9. Zaporizhia	17 847 (1,57 %)	77,16 %	13 770 (1,55 %)
10. Ivano-Frankivsk	16 728 (1,47 %)	76,98 %	12 878 (1,45 %)

Страна ?	Источники трафика		
	Сеансы ? ↓	Новые сеансы, % ?	Новые пользователи ?
	1 139 169 % от общего количества: 100,00 % (1 139 169)	78,21 % Средний показатель для предствлений: 78,18 % (0,04 %)	890 919 % от общего количества: 100,04 % (890 552)
1. Ukraine	764 291 (67,09 %)	74,17 %	566 842 (63,62 %)
2. Russia	269 117 (23,62 %)	86,41 %	232 552 (26,10 %)
3. Belarus	19 423 (1,71 %)	86,93 %	16 885 (1,90 %)
4. Kenya	11 327 (0,99 %)	84,77 %	9 602 (1,08 %)
5. Kazakhstan	10 804 (0,95 %)	90,29 %	9 755 (1,09 %)
6. United States	6 022 (0,53 %)	88,49 %	5 329 (0,60 %)
7. Germany	5 245 (0,46 %)	88,24 %	4 628 (0,52 %)
8. (not set)	4 776 (0,42 %)	84,84 %	4 052 (0,45 %)
9. Netherlands	3 763 (0,33 %)	83,63 %	3 147 (0,35 %)
10. Poland	3 715 (0,33 %)	77,55 %	2 881 (0,32 %)

Відвідування електронного каталогу: Топ 10 країн і міст

Електронний каталог і електронне замовлення користується великим попитом користувачів, майже вдвічі зросли показники відвідувачів та відвідувань. Статистика Google Analytics надає такі показники за 2015 р. – 910 833 відвідувача з 143 країн світу; 1 139 169 відвідувань, при цьому 9,93% з них зроблено з мобільних телефонів і 4,63% з планшетів; 2 119 998 переглядів сторінок. Сайт електронного замовлення зараз працює вже трьома мовами: українською, російською та англійською.

6.2. Електронні архіви ЦНБ

Протягом семи років бібліотека надає науковцям і викладачам можливість самостійно розміщувати у Інтернет свої статті, монографії, навчально-методичні розробки та ін., тобто будь-які матеріали наукового і навчального напрямків. Це стало можливим завдяки створенню на сервері ЦНБ eKhNUIR - електронного архіву (репозитарію) університету (<http://dspace.univer.kharkov.ua>). На 31.12.2015 у eKhNUIR розміщено 10 017 документів, з них лише 3 450 архівовані авторами та відповідальними депозиторами від факультетів (біля 35%), інші – працівниками відділу. За минулий рік до електронного архіву внесено 828 документів.

Політику архіву (The open access policy adopted by V.N. Karazin Kharkiv National University mandates that all published journal articles and conference papers be deposited in Electronic Archive of V.N. Karazin Kharkiv National University (eKhNUIR) if there are no legal objections by publishers) щодо ресурсів відкритого доступу зареєстровано у Реєстрі Директив та політик репозитаріїв відкритого доступу <http://roarmap.eprints.org/> **ROARMAP (Registry of Open Access Repository Mandates and Policies** за посиланнями - <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/569>) та <http://www.eprints.org/openaccess/policysignup/fullinfo.php?inst=Central%20Scientific%20Library%20of%20V.N.%20Karazin%20Kharkiv%20National%20University>

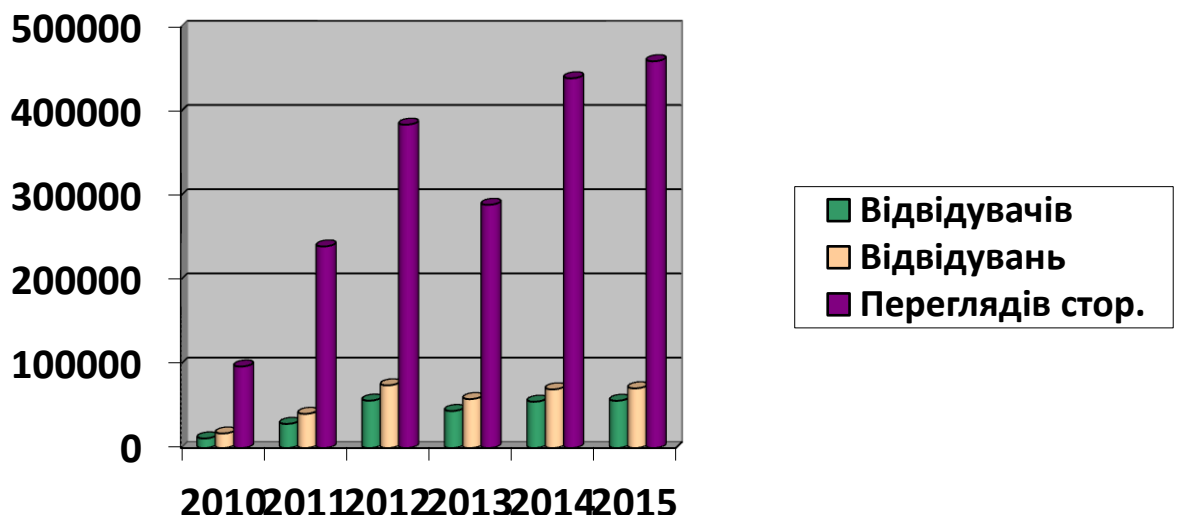
Архіви також зареєстровано у міжнародних гарвестерах: у світовому реєстрі **ROAR** (Соутгемптонський університет, Великобританія); **DOAR** «Покажчику Репозитаріїв відкритого доступу» (Ноттінгемський університет, Великобританія), а також

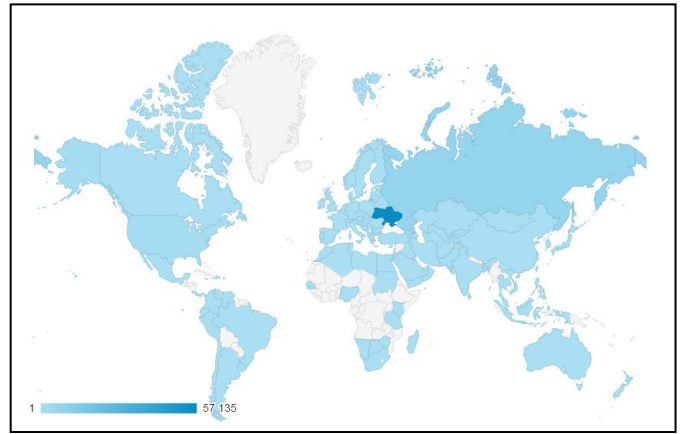
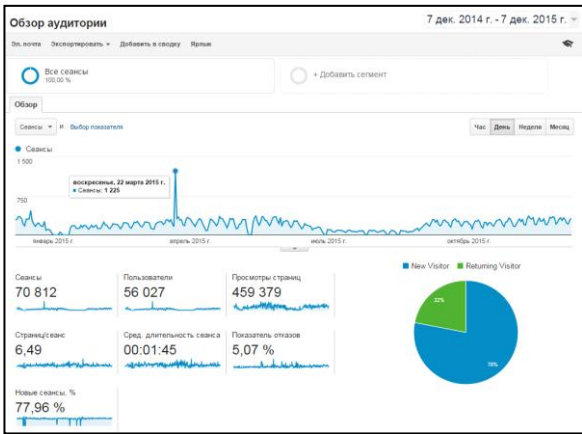
в українському гарвестері **Simple Metadata in Open Ukraine Archives** (система пошуку у відкритих архівах України). Електронний архів eKhNUIR має міжнародний класифікаційний індекс ISSN 2310-8665 і, завдяки цьому, має статус повноцінного електронного видання (ресурсу, що постійно оновлюється), в якому можна публікувати результати досліджень як в першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями. У світовому рейтингу **"The Ranking Web of World repositories"** за даними І півріччя 2015 року серед більш ніж 2000 електронних архівів світу, електронний архів університету займає 502 місце, а в українському рейтингу університетських електронних архівів (<http://library.tntu.edu.ua/resources/vebometrychni-rejtynhy/>) посідає 3 місце. Архів рідкісних видань і рукописів для науки і освіти «eScriptorium» містить на 31.12.2015 р. повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних видань і рукописів у кількості 3700 назв.

Фахівці бібліотеки роблять необхідні кроки для популяризації архіву. Це індивідуальне консультування, доповіді перед колективами науковців, студентів, реклама на сайті бібліотеці та у соціальних мережах. Електронний архів збудовано як інституційний репозитарій: спільнотами (фондами) є факультети, університетські НДІ, бібліотека. У 2015 р. почав поповнюватись фонд дисертацій в архіві.

До 70-річчя Великої Перемоги була створена відповідна колекція у розділі Бібліотека, де були розміщені документи війни, спогади працівників про їх рідних, що жили у цей час.

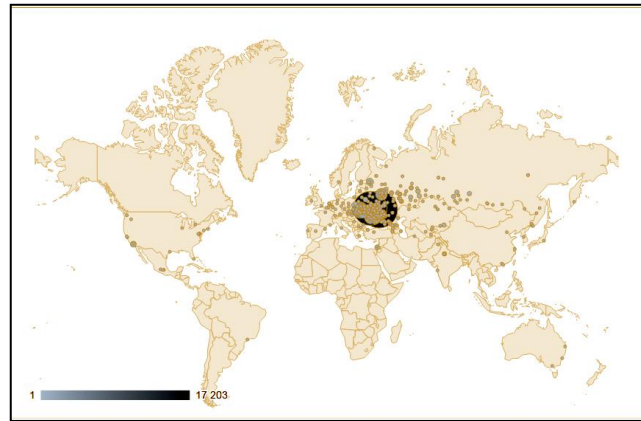
	2009 (з 29.04)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Назв документів	434	1 672	4 644	6 612	8 459	9 164	10 017
Авторів документів	186	1 100	3 503	4 781	5 758	6 226	6 697
Колекцій (спільнот)	25	28	31	31	31	31	31
Ключових слів	2 200	6 293	16 056	22 977	28 884	31 334	34 614
За роком видання	з 1816	з 1804	з 1804	з 1803	з 1803	з 1803	з 1802
Кільк. користувачів (за рік)	337	11 305	28 588	56 184	43 934	54 917	56 027
Відвідувань (за рік)	3 330	17 203	40 549	74 379	58 045	69 587	70 812
Переглядів стор. (за рік)	23 870	96 769	239 353	383 969	288 809	439 093	459 379
Кількість країн з яких були відвідування (за рік)	46	68	87	100	88	99	108

Статистика відвідувань, що надає Google

Статистика Google - країни світу

Статистика Google - міста світу

Страна	Источники трафика		
	Сеансы	Новые сеансы, %	Новые пользователи
	70 812 % от общего количества: 100,00 % (70 812)	78,04 % Средний показатель для представлений: 77,96 % (0,10 %)	55 260 % от общего количества: 100,10 % (55 206)
1. Ukraine	57 135 (80,69 %)	76,18 %	43 526 (78,77 %)
2. Russia	7 136 (10,08 %)	84,66 %	6 041 (10,83 %)
3. United States	1 072 (1,51 %)	96,92 %	1 039 (1,88 %)
4. Kenya	846 (1,19 %)	91,13 %	771 (1,40 %)
5. Belarus	633 (0,89 %)	80,73 %	511 (0,92 %)
6. Kazakhstan	484 (0,68 %)	94,42 %	457 (0,83 %)
7. (not set)	399 (0,56 %)	95,24 %	380 (0,69 %)
8. Germany	300 (0,42 %)	88,00 %	264 (0,48 %)
9. Poland	280 (0,40 %)	63,93 %	179 (0,32 %)
10. Netherlands	167 (0,24 %)	85,63 %	143 (0,26 %)

Город	Источники трафика		
	Сеансы	Новые сеансы, %	Новые пользователи
	70 812 % от общего количества: 100,00 % (70 812)	78,04 % Средний показатель для представлений: 77,96 % (0,10 %)	55 260 % от общего количества: 100,10 % (55 206)
1. Kharkiv	17 203 (24,29 %)	56,43 %	9 707 (17,57 %)
2. Kyiv	14 996 (21,18 %)	84,26 %	12 635 (22,86 %)
3. Lviv	3 418 (4,83 %)	84,82 %	2 899 (5,25 %)
4. (not set)	2 623 (3,70 %)	89,13 %	2 338 (4,23 %)
5. Odessa	1 529 (2,16 %)	86,07 %	1 316 (2,38 %)
6. Moscow	1 508 (2,13 %)	80,97 %	1 221 (2,21 %)
7. Dnepropetrovsk	1 503 (2,12 %)	85,76 %	1 289 (2,33 %)
8. Zaporizhia	1 260 (1,78 %)	81,27 %	1 024 (1,85 %)
9. Chernivtsi	879 (1,24 %)	89,19 %	784 (1,42 %)
10. Ivano-Frankivsk	872 (1,23 %)	91,17 %	795 (1,44 %)

Відвідування репозитарію: Топ 10 країн і міст

Успішно розвивається проект зі створення **Електронного архіву рідкісних видань і рукописів для науки та освіти eScriptorium (<http://escriptorium.univer.kharkov.ua>)**, де розміщуються повнотекстові варіанти рідкісних видань з фондів ЦНБ. На цей час у eScriptorium 11 спільнот, де розміщені 3 739 документів – рукописи та рукописні книги, палеотипи, іноземні стародруки, видання глаголичного, кириличного і гражданського друку, рідкісні українські видання, рідкісні та цінні видання XIX – XX ст., Харків очима сучасників, харківські періодичні видання. Більшість з них у повнотекстовому форматі, деякі виставлені в Інтернет лише фрагментами. У 2015 р. до архіву внесено 1345 документів XIV-XX ст. Значно поповнились колекція Харківських періодичних видань виданнями 20-30 рр. XX ст., колекція «До 70-річчя Великої Перемоги» (1941-1945, 249 документів), англомовного тижневика Scientific American (800 документів), газети «Утро» (390 документів).

Електронний архів eScriptorium користується немалим попитом користувачів, хоча і є спеціалізованим «ретро-архівом». Більше ніж вдвічі зросли показники відвідувачів та відвідувань у порівнянні з попереднім роком. Статистика Google Analytics надає такі показники за 2015 р. – 13 591 відвідувачів з 84 країн світу; 20 768 відвідувань, при цьому 9% з них зроблено з мобільних телефонів і 4% з планшетів; 285 255 переглядів сторінок. В українському рейтингу депозитаріїв eScriptorium займає 43 місце з 57 репозитаріїв.

Продовжується співробітництво з бібліотекою ХНАУ імені В.В.Докучаєва, яка надала до архіву у 2015 р. дві книги (одна рукописна), які вже представлені у eScriptorium.

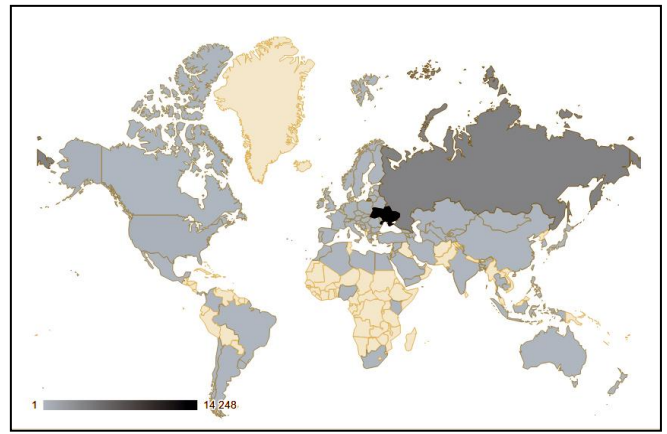
У жовтні Каразінський університет відвідала Марта Фаріон, президент Києво-Могилянської фундації Америки (США), голова Наглядової ради проекту «Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України» (ELibUkr), яка ознайомила з роботою електронних архівів, також були обговорені питання подальшої співпраці у рамках проекту.

База даних DSpace електронного архіву eScriptorium та Google Analytics надають такі дані

	2012 (з 30.01)	2013	2014	2015
Назв документів	628	1 477	2 394	3 739
Авторів документів	198	410	820	1 048
Колекцій	9	11	11	11
Ключових слів	2 567	7 624	15 203	23 218
За роком видання	XIV-XX ст.	XIV-XX ст.	XIV-XX ст.	XIV-XX ст.
Кільк. користувачів (за рік)	1 727	3 521	7 166	13 591
Відвідувань (за рік)	2 888	5 042	10 695	20 768
Переглядів стор. (за рік)	25 062	63 201	169 194	285 255
Кількість країн з яких були відвідування (за рік)	39	54	77	84

Статистика відвідувань Google

Статистика Google за країнами

Країна	Істочники трафіка		
	Сесії	Нові сесії, %	Нові користувачі
	20 768 % від загальної кількості: 100,00 % (20 768)	64,98 % Середній показник для представлення: 64,88 % (0,16 %)	13 496 % від загальної кількості: 100,16 % (13 475)
1. Ukraine	14 248 (68,61 %)	58,56 %	8 343 (61,82 %)
2. Russia	3 834 (18,46 %)	76,03 %	2 915 (21,60 %)
3. United States	352 (1,69 %)	88,64 %	312 (2,31 %)
4. Belarus	266 (1,28 %)	84,96 %	226 (1,67 %)
5. Poland	198 (0,95 %)	78,28 %	155 (1,15 %)
6. Kenya	197 (0,95 %)	92,89 %	183 (1,36 %)
7. Germany	168 (0,81 %)	85,71 %	144 (1,07 %)
8. Kazakhstan	152 (0,73 %)	90,13 %	137 (1,02 %)
9. Bulgaria	90 (0,43 %)	55,56 %	50 (0,37 %)
10. (not set)	82 (0,39 %)	93,90 %	77 (0,57 %)

Місто	Істочники трафіка		
	Сесії	Нові сесії, %	Нові користувачі
	20 768 % від загальної кількості: 100,00 % (20 768)	64,98 % Середній показник для представлення: 64,88 % (0,16 %)	13 496 % від загальної кількості: 100,16 % (13 475)
1. Kharkiv	6 650 (32,02 %)	35,10 %	2 334 (17,29 %)
2. Kyiv	2 828 (13,62 %)	76,52 %	2 164 (16,03 %)
3. Moscow	955 (4,60 %)	69,95 %	668 (4,95 %)
4. (not set)	668 (3,22 %)	91,17 %	609 (4,51 %)
5. Lviv	603 (2,90 %)	65,84 %	397 (2,94 %)
6. Odessa	383 (1,84 %)	83,03 %	318 (2,36 %)
7. Saint Petersburg	370 (1,78 %)	83,51 %	309 (2,29 %)
8. Donetsk	291 (1,40 %)	90,03 %	262 (1,94 %)
9. Simferopol	276 (1,33 %)	91,67 %	253 (1,87 %)
10. Dnepropetrovsk	270 (1,30 %)	83,70 %	226 (1,67 %)

Відвідування eScriptorium: Топ 10 - країни і міста

Рідкісні книги з колекцій ЦНБ стають відомими всьому світу завдяки участі бібліотеки у міжнародних проєктах Всесвітньої цифрової бібліотеки та Європіани. ЦНБ надала до Всесвітньої цифрової бібліотеки (менеджер проєкту - Бібліотека конгресу США) 9 документів, у 2015 р. представлені: грецька рукописна книга XVIII ст. і збірка першого українського сатиричного журналу «Харьковский Демокрит» (XIX ст.).

До проєкта Європіана у 2013-15 рр. бібліотека представила метадані на 30 документів XIV – XX ст, і на 32 документи до колекції про Першу світову війну. Підготовка метаданих документів до цього проєкту потребує додаткової роботи, оскільки додатково доповнюються анотації, перекладаються англійською деякі метадані. На сайті Європіани опис цих документів надає посилання до полних текстів у нашому електронному архіві рідкісних видань та рукописів eScriptorium.

До проєкту у 2016 р. планує приєднатися і бібліотека медичного університету.

6.3. Електронні бази даних

У 2015 р. продовжувалася робота з повнотекстовими та реферативно-бібліографічними базами даних, книгами та журналами іноземних і вітчизняних видавництв у електронній формі з доступом у режимі on-line. Доступ до БД, консультування користувачів, копіювання інформації, допомога у пошуку безпосередньо

надавалися у залі відділу вітчизняних та іноземних електронних ресурсів та інформаційного сервісу і у центрі Інтернет.

У 2015 році університет передплачував своїм коштом дві бази даних :

- **EBSCO Publishing** - багатопрофільна база даних, яка нараховує понад 10 000 назв наукових англомовних журналів з усіх галузей знань;
- **CUL Online** – бібліотека навчальної літератури, понад 800 назв видань з різних дисциплін.

Доступ до БД здійснювався з усіх комп'ютерів, підключених до Інтернет через мережу університету.

У зв'язку із затримкою оплати за електронні ресурси бази даних EBSCOhost, доступ було відкрито з кінця липня 2015 р.

У 2015 р. Продовжував діяти доступ до електронних БД, передплачених для центрів «Вікно в Америку».

IP/IR: доступ до віртуальних баз даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США – 45 БД (доступ тільки у Центрі «Вікно в Америку»):

A to Z Guide to eLibraryUSA Journals

Academic OneFile

American English

Black Studies in Video

BookFlix

Business Source Premier

College Navigator

CQ Researcher Online

Current Affairs for Embassies

Digital Literacy

ebrary (includes e-Libro and e-Livro)

EducationUSA

eJournal USA

Encyclopedia Britannica

Encyclopedia Britannica for Kids

English Language Learner Reference Center

Filmakers Library Online

FreedomFlix

Fuente Academica

Funk & Wagnalls New World Encyclopedia

Gale Directory Library

Gale Science in Context

Gale Virtual Reference Library

Global Issues in Context

GreenFILE

GREENR

HIV RAP Interactive

HIV RAP: French

HIV RAP: Portuguese

HIV RAP: Spanish

IP Digital

Library, Information Science & Technology Abstracts with Full Text

Literature Resource Center

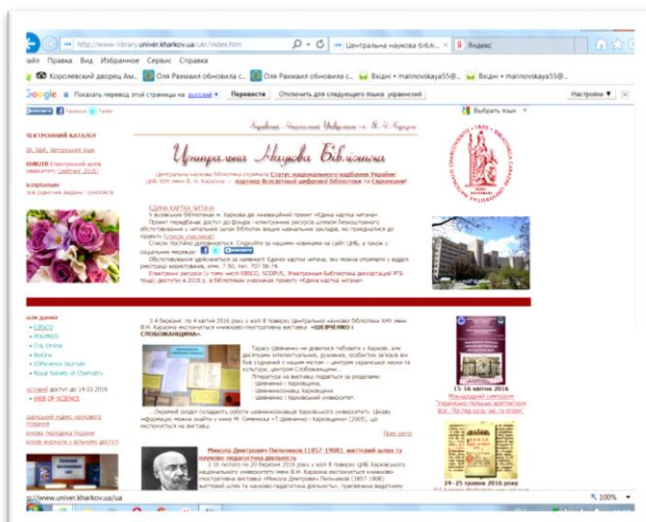
LitFinder
 Middle Search Plus
 National Geographic Kids
 National Geographic Virtual Library
 PowerKnowledge Earth and Space Science
 PowerKnowledge Life Science
 PowerKnowledge Physical Science
 Smithsonian
 Teacher Reference Center
 Teen Health and Wellness
 TrueFlix

Тестові доступи 2015 р.		
1	POLPRED.com	Моніторинг промисловості та послуг у Росії і за кордоном, огляд преси та повні тексти повідомлень провідних інформаційних агенцій, документи аналітики й огляди преси.
2	Ebrary: Academic Complete Collection	44 тис. назв цифрових книг: бізнес та економіка, інформаційні технології, освіта, інженерія і технології, історія та політика, гуманітарні науки, мовознавство, літературознавство і лінгвістика, право, науки про життя, медицина, фізика, психологія, філософія, соціологія й антропологія.
3	BioOne	Журнали з біології, екології та питань охорони навколишнього середовища.
4	Hein Online	Правнича база даних, що надає доступ до документів з історії права. Вона містить повнотекстовий доступ до більше ніж 2000 назв наукових юридичних журналів.
5	Royal Society Publishing	– Журнали Лондонського Королівського Товариства з біології, еволюції, екології, фізики, нанотехнологій, хімії, медицини, математики, інженерії та ін.: Philosophical Transactions A, Proceedings A, Philosophical Transactions B, Proceedings B, Biology Letters, Open Biology та ін..
6	Pediatric Neurology Briefs	Провідний щомісячний журнал з питань дитячої неврології.
7	Multi-Science	Частковий доступ до 29 журналів, що заповнюють прогалини в науковій літературі та відповідають викликам технологічного розвитку на межі виникнення нових дисциплін.
8	SpringerLink від Springer Science+Business Media	Повнотекстовий доступ до більше ніж 2200 рецензованих наукових журналів із STM (Science, Technology, Medicine), бізнесу та менеджменту, соціальних наук, наук про життя.
9	EBSCO	6 повнотекстових тематичних баз даних: Academic Search Complete,

		Applied Science & Technology Source, Legal Source, Political Science Complete, Humanities Source и Education Source.
10	Wiley Online Library	Wiley - одна з найбільших світових видавничих компаній, що публікує 1500 рецензованих журналів. Тематично база охоплює 104 категорії, серед яких бізнес, економіка, фінанси та бухгалтерський облік, інформатика та інформаційні технології, гуманітарні науки, право та кримінологія, математика і статистика, медицина, соціальні науки та ін.

Доступ до світових інформаційних повнотекстових баз даних здійснюється з усіх комп'ютерів, підключених до Інтернет через мережу університету. Співробітники бібліотеки консультують користувачів щодо реєстрації наукових об'єктів і суб'єктів у системі **ORCID** - реєстрі унікальних ідентифікаторів науковців, а також з процесу індексації праць учених у відомих світових наукометричних базах **Scopus**, **Web of Science** та в бібліометричних базах відкритого доступу, проводять ознайомлюючі заняття з реєстрації науковців, аспірантів, викладачів у безкоштовних наукометричних базах, таких як **УІНЦ**, **Index Copernicus**, **Google Scholar** та інші. За ініціативою «Інформаційно-Консорціум» проведено семінар відносно користування сучасною базою даних хімічного та медико-біологічного профілю **Elsevier: REAXYS, EMBASE, Mendeley**.

6.4. ВЕБ-сайт бібліотеки

Усі аспекти роботи бібліотеки висвітлюються на домашній сторінці ЦНБ в Інтернеті за адресою:

<http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm>

На сторінці забезпечено доступ до електронних ресурсів ЦНБ, надається інформація про нові електронні ресурси з доступом у режимі он-лайн, тестові доступи тощо. На сторінці було представлено перелік електронних ресурсів, доступних у внз – учасниках проекту «Єдина читацька

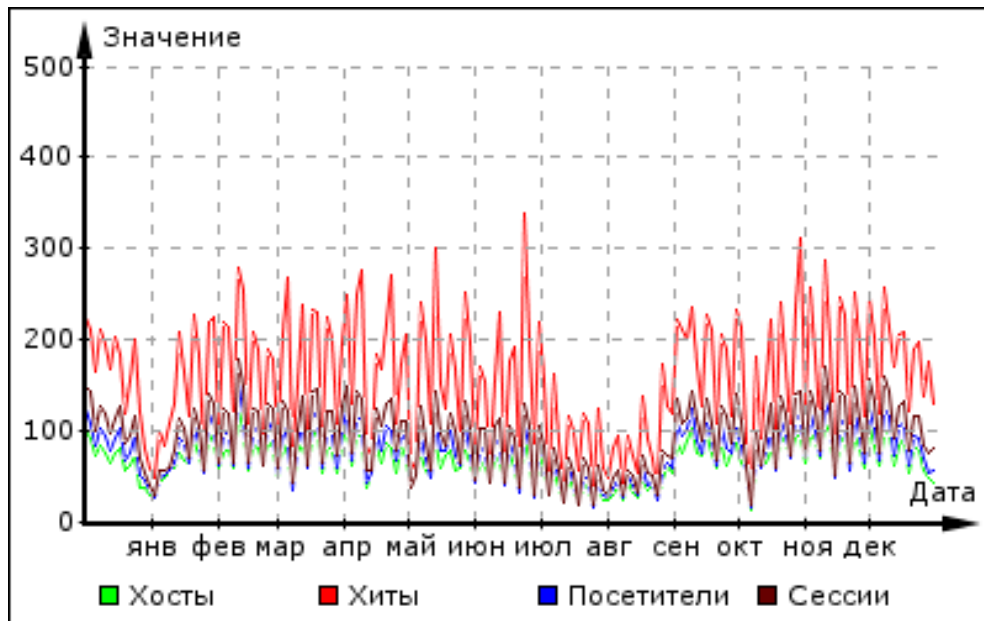
карта».

У 2015 р. планується відновити роботу з англійською версією сайту та з пошуком корисних посилань на ресурси відкритого доступу.

Кількість відвідувань (хітів) протягом 2015 року – **56 986** (у 2014 - 66 052), унікальних хостів **23 321** (у 2014 - 25 906), відвідувачів **27 485** (у 2014 - 30 729), сесій **33 442** (у 2014 - 39 257).

Найбільша кількість відвідань, крім України, - з Росії, країн Європейського союзу, США. Найбільш популярні – головні сторінки, інформація про бази даних, до яких є доступ у бібліотеці, інформація про діяльність та учасників зонального методичного

об'єднання вnz, відомості про ЦНБ, оголошення тощо. Ці дані надані за показниками лічильника, який встановлений на сторінках офіційного сайту бібліотеки.

7. ГУМАНІТАРНА І КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА

Культурно-просвітницький напрямок у діяльності бібліотеки вважається одним із основних, оскільки завдяки йому реалізується вплив на духовність, культуру студентської молоді. Виховання досягає певного розвитку, коли воно тісно пов'язане з наукою, її досягненнями і надбанням. Проблема патріотичного виховання молоді, підготовка її до життєдіяльності в інформаційно-технологічному науковому суспільстві набуває першочергового значення. ЦНБ організує простір для спілкування читачів, їх спільної діяльності, творчості, підтримує ініціативи студентства, працює в напрямку створення бібліотеки, як «третього місця», прагне прищеплювати молоді пошану до історичної пам'яті, любов до рідної мови, культури, національних свят і традицій українського народу, дбайливе ставлення до національних багатств, ведення здорового способу життя. Патріотичне виховання здійснюється у різних напрямках, читачам презентуються виставки та проводяться різноманітні заходи, присвячені історії нашої країни та рідного міста, життю і діяльності видатних українців, харків'ян минулого і сучасності, вшанування героїчного подвигу народу під час Другої світової війни і сьогодення.

Виховну і культурно-просвітницьку роботу серед студентства ЦНБ проводить у тісному зв'язку з ректоратом, кафедрами, громадськими організаціями, музеєм історії університету, заступниками деканів з виховної роботи. Експонуються виставки до державних свят: Дня Соборності України, Дня Конституції України, Дня Незалежності України, Міжнародного Дня рідної мови. Щорічно до Дня незалежності України бібліотека представляє виставку **«Ми горді, що ми українці»**. До **Дня Гідності та Свободи** бібліотека представила виставку книг і часописів, присвячених демократичним цінностям, правам, свободам людини і громадянина, національним інтересам України, її європейському вибору, Помаранчевій революції (2004 року) та Революції Гідності (2013 року).

У 2015 році було організовано 196 книжково-ілюстративних і 7 художніх виставок, На сайті представлено 14 віртуальних виставок, у т.ч. 4, які були підготовлені і розміщені на сайті у 2015 році. Протягом року були організовані заходи, присвячені 210-й річниці від дня відкриття Харківського університету: організовані виставки, в електронному архіві створено розділ **«Alma mater – до 210-річчя Харківського університету»**, де представлено понад 1 тис. повнотекстових історичних ресурсів. В історичному читальному залі бібліотеки на вул. Університетській, 23 розміщено пам'ятні таблички з іменами видатних особистостей.

7.1. Книжково-ілюстративні виставки

До 210-річчя від дня заснування університету було представлено цикл виставок.

У холах і читальних залах було представлено 23 книжково-ілюстративні виставки до знаменної події. Проведено декілька десятків екскурсій виставками, у т.ч. для школярів міста та області. Експонувалися виставки, присвячені видатним ученим університету: М.Ф. Сумцову, В.А. Стеклову, О.В. Погорелову, М.П. Барабашову, В. І. Палладіну, О. І. Білецькому, М. І. Туган-Барановському та ін.

Увазі читачів була представлена виставка, присвячена 120 – й річниці від дня народження видатного вченого-арабіста, етнографа, професора Харківського університету **Андрія Петровича Ковалівського (1895-1969)**.

150-річчю створення фізико-хімічного відділення у Харківському університеті та 210-річчю Харківського університету була присвячена книжково-ілюстративна виставка **«Химия руками математика, очами физическими по справедливости называется может»**, на якій експонувалося понад 50 книг.

У листопаді ЦНБ підготувала книжкову та віртуальну виставку **«Університетські імена у назвах вулиць Харкова»**. Імена вихованців університету відомі далеко за межами України. Вони є складовою золотого фонду світової науки, їх імена увічнені у назвах аудиторій університету, вулиць Харкова та інших міст, космічних об'єктів, законів, формул, рослин і мінералів, географічних назв.

До науково-практичних конференцій організовано 12 виставок. Наприклад, **«Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу»**, **«Науково-практична конференція, присвячена 100-річчю від дня народження В.П. Макридіна, професора, доктора геологічних наук»**, **«Науково-практичний семінар, присвячений 170-річчю від дня народження І.І. Мечникова, видатного мікробіолога, лауреата Нобелівської премії»**. У травні експонувалась краєзнавча виставка до **«Форуму краєзнавців»**, що проходив у ХНУ імені В.Н.Каразіна.

Заслужували на увагу відвідувачів бібліотеки виставки, присвячені 70-річчю Перемоги у **Другій світовій війні**: **«Великі полководці Великої війни»** (1941-1945 рр.), **«Харківський університет у роки війни»**, **«Забуттю не підлягає»**. (Українські письменники на фронтах Другої світової війни), **«І сурмитиме недоспівана пісня...»**: Тютюник Г.М., вихованець Харківського університету».

З 16 по 28 листопада у холі 8 поверху ЦНБ експонувалася виставка **«Університет у філателії. Із колекції Центру краєзнавства імені академіка П.Т.Тронька»**. На виставці було представлено 42 поштових конверти та 32 марки, які видавались до пам'ятних дат з історії Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна. Серед експонатів: поштові конверти до 175-річчя і 200-річчя університету, до 200-річчя з часів заснування

Ботанічного саду, до 200-річчя астрономічних досліджень. Багато конвертів і марок було видано на честь учених, почесних членів університету, лауреатів Нобелівської премії.

2016 рік оголошено роком англійської мови в Україні. У ЦНБ заплановано заходи та організація циклу виставок «До Року англійської мови в Україні».

7.2.Віртуальні виставки

Протягом 2015 року було підготовлено 4 віртуальні виставки.

Виставка під назвою **«Майстер слова. Ювелір форми...»** була присвячена одному з найбільших майстрів поетичної мови, яскравому представнику модерного романтизму 20-х років, поету, прозаїку, перекладачу, теоретику літератури і цікавому мовознавцю, випускнику Каразінського університету **Майку Гервасійовичу Йогансену**.

До 150-річчя від дня народження видатного вченого, юриста і політичного діяча, професора, декана юридичного факультету була підготовлена виставка **«Гредескул Микола Андрійович»**.

250-річчю від дня народження математика, професора і ректора Харківського університету, присвячена виставка **«Осиповський Тимофій Федорович»**. Написаний Т.Ф. Осиповським «Курс математики» для свого часу був одним із кращих математичних посібників не лише у російській математичній науці, а й в іноземній.

Видатному вченому-фізику, педагогу і громадському діячу присвячена виставка **«Антон Карлович Вальтер»**. А. К. Вальтер зробив вагомий внесок у розвиток ядерної фізики, фізики і техніки, прискорювачів заряджених частинок, розробку найбільшого у світі (на той час) лінійного прискорювача електронів. Науковий доробок А.К.Вальтера нараховує понад 240 видань загальнодержавного і міжнародного значення.

Усі матеріали розміщено на сайті ЦНБ за адресою:

<http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/exhv.htm>

7.3.Художні виставки

6 лютого 2015 р. о 15.00 у холі 8 поверху ЦНБ відбулося урочисте відкриття

художньої виставки **«Зустрічі з Серебряковою: до 130-річчя від дня народження художниці та 210-річчя ХНУ імені**

В.Н. Каразіна». Серебрякова була у 1920 році співробітницею Археологічного музею, що постав на базі університетського музею археології.

На виставці були представлені копії деяких робіт художниці (переважно автопортретів), а також роботи сучасних художників, які влітку 2014 року побували на

пленері у селі Нескучному Харківського району Харківської області.

До Міжнародного жіночого дня 8 березня було організовано художню виставку **Олександра Федяєва «Весна прийде!»**. У 2002 році художник закінчив Харківську державну академію дизайну і мистецтв. З 1992 року - член Творчого об'єднання професійних митців Закарпаття. З 2006 - член Харківської

обласної організації Національної спілки художників України.

У квітні у бібліотеці експонувалася художня виставка Думбур Олени - члена Національної спілки дизайнерів України, члена Харківського міського товариства греків «Геліос» **«Приваблива Елада»**. Виставка була організована в рамках заходів, присвячених Дню національного відродження Греції 25 березня. О.

Думбур організувала для бажаючих майстер-клас з техніки ручного ткацтва.

У травні проходила виставки **«Клаптикова веселка»**. Це остання виставка з циклу заходів, що пройшли у нашому місті з нагоди 10-річчя від дня заснування клубу «Чарівна скринька». Клуб «Чарівна скринька» існує з 2004 року. У даний час у клубі працюють 14 майстринь різного віку і професій, об'єднаних пристрастю до створення виробів з тканини. Результати їх творчості демонструються на виставках і фестивалях клаптевого шиття в Харкові, в інших містах України і за кордоном.

Персональна виставка **Каріни Волошко «Подорож до мрії»** експонувалася у ЦНБ

у вересні 2015 р. К.Волошко - Учасниця всеукраїнських виставок і міжнародних пленерів (Польща, Чехія, Італія, Австрія). Член НСХУ з 2012р. Роботи майстрині знаходяться у приватних колекціях України, США, Китаю, Голландії, Австрії, Росії, а також в Кіровоградському художньому музеї та Вінницькому

краєзнавчому музеї.

У жовтні відбулося відкриття **планшетної виставки та літературний вечір «Костіс Паламас (1859-1943) – великий поет, прозаїк і драматург Греції, один із найбільш відомих представників новогрецької літератури у світовій літературі ХХ століття»**. Виставка була представлена Одеською Філією Грецького Фонду Культури. З ім'ям Костіса Паламаса (1859 – 1943) – поета, белетриста і критика, драматурга, члена Афіньської академії, пов'язаний особливий етап розвитку грецької літератури.

Виставка живопису **Ігоря Погорелова «Яскраві миттєвості рідного міста»**

відкрилася у листопаді і викликала жвавий інтерес у відвідувачів ЦНБ. І.Погорелов - учасник обласних, всеукраїнських, міжнародних виставок. Роботи художника зберігаються у приватних колекціях України, Росії, США, Німеччини та інш. країн. Корінний харків'янин, Ігор Погорелов усією душею любить своє місто. Куточки старого Харкова, оригінальна архітектура старовинних будинків і храмів – улюблена тема живописних творів художника.

У грудні у холі 8 поверху ЦНБ відбулося урочисте відкриття персональної виставки живопису **Миколи Белоусова «Мальовнича Україна»**. Тематика робіт Миколи Івановича Белоусова різноманітна: Друга Світова війна, архітектурні ансамблі, храми, пейзажі, море, птахи, тварини, натюрморт, квіти. Особливістю його творчої манери є динамічність. На його полотнах все зображене знаходиться в постійному русі, як і він сам. М.І. Белоусов - дипломант конкурсу «Наша Україна», організованого «Укрзалізницею» та міжнародного – «Парад традицій», також нагороджений медаллю «За трудову відзнаку».

7.4. Масові заходи

У березні у ЦНБ відбувся комплексний захід, що проходив у рамках **Програми**

головування Латвії в Раді ЄС, де були прочитані лекції: «Суперечлива історія зовнішньої політики Росії проти країн-сусідів» (доповідач А.Кудорс, експерт, голова правління Центру досліджень політики Східної Європи (Латвія), «Харківський

архітектор Ю. Цауне» (доповідач Вента Коцере, директор Академічної бібліотеки Латвійського університету (Латвія, м. Рига). У рамках заходу до Центральної наукової бібліотеки університету було передано книги російською, англійською та латиською мовами, в яких розповідається про історію, мистецтво, становлення науки та вищої освіти Латвії. У свою чергу, представники Центральної наукової бібліотеки Каразінського університету та бібліотеки провідних харківських вищих навчальних закладів також передали книги латвійським колегам.

12 березня у залі засідань Ученої ради відбулася **презентація книги Ю.Фельштинського і М.Станчева «Третя світова війна? Битва за Україну»**. Захід проводився за підтримки Департаменту міжнародного співробітництва Харківської міської ради та Генерального Консульства Республіки Польща в Харкові. Працівники ЦНБ брали участь у проведенні та у підготовці заходу.

31 березня у читальному залі № 2 відбувся майстер-клас **«Дивовижний світ писанки»**.

Ведуча - майстриня **Світлана Ходячих**, член Харківського міського клубу писанкарства з 2002 р., учасниця всіх колективних виставок клубу, різноманітних художніх і виховних проєктів, персональних виставок. Організатори заходу: Музей археології та етнографії Слобідської України ХНУ імені В. Н. Каразіна, Центральна наукова бібліотека, Центр краєзнавства, профкомівська Комісія по роботі з дітьми

викладачів та співробітників. Підібрана працівниками ЦНБ література – ілюстровані видання, монографії, статті – доповнила уявлення присутніх про писанки, як твори орнаментально-декоративного мистецтва.

7 квітня 2015 р. у ЦНБ відбулася зустріч з автором **книги «Варвара. Karinska. Интерпретации» М.М.Шементом**. Книга журналіста, наукового співробітника Музею видатних харків'ян імені К.І.Шульженко Миколи Миколайовича Шемета «Варвара. Karinska. Интерпретации», є результатом його десятирічних досліджень біографії голлівудського костюмера, художника балетного і театрального костюма зі світовим ім'ям Варвари Каринської більш відомої як Barbara Karinska. Варвара Андріївна народилася у Харкові наприкінці XIX ст. і залишила

батьківщину вже зрілою сформованою особистістю.

Харківська організація Національної спілки письменників України, Українсько-польський центр науки та культури, 27 травня провели поетичний захід «**Українсько-польська поетична весна**». У зустрічі взяли участь: голова Вроцлавської організації польських письменників Казімеж Бурнат і польські поети Єжи Фріцковський, Данута Бартош, а також харківські письменники. Представляв авторів український поет і науковець, член Національної спілки письменників України Олександр Гордон.

28 травня у ЦНБ пройшов комплексний захід «**Напередодні 32 травня!**», який було посвячено 295 річчю від дня народження загадкової особистості, чия безмежна фантазія дозволила письменникам створити навколо його імені легенди – барона Ієроніма Карла Фрідріха фон Мюнхгаузена (1720 - 1797), а також десятирічному ювілею Музею барона в садибі Дунте, Лісупської волості Латвії.

У рамках заходу відбулися:

- прес-конференція з бароном Ієронімом Карлом Фрідріхом фон Мюнхгаузеном
- віртуальна екскурсія Музеєм барона Мюнхгаузена (Латвія) у реальному часі
- Круглий стіл «Pro captu lectoris habent sua fata libeli: читання книг та їх сприйняття»- модератор- професор Л.В. Стародубцева.
- Зустріч з письменниками-фантастами Олді «Провісники мимоволі», під час якої були оголошені підсумки літературного конкурсу короткого оповідання «Мандруючи стежками барона Мюнхгаузена»
- Зустріч з науковим співробітником НДІ астрономії Слюсаревим І.Г. «Загадковий космос, який нас оточує»

Для учасників були підготовлені книжково-ілюстративна виставка «Незвичайні книги у фондах ЦНБ» і книжковий лабіринт «Стежкою Мюнхгаузена».

Лабіринт було створено у холі 8 поверху бібліотеки, прохід до читальних залів був можливий лише через книжковий лабіринт. Відвідувачі заходів бібліотеки були приємно

здивовані і зацікавилися виставленими книжками. У лабіринті було представлено близько трьох сотень книжок з фонду художньої літератури, працював мобільний пункт обслуговування читачів абонементу наукової та художньої літератури. Будь-яку книжку одразу можна було отримати на абонемент, а також отримати професійну консультацію у кваліфікованих працівників відділу.

12 червня 2015р. у конференц-залі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна відбулася презентація книги **«Академик В.Г. Манжелій в воспоминаниях»**, 2015р. видання. Це книга про випускника Харківського університету, Академіка Вадима Григорійовича Манжелія, блискучого фізика–експериментатора, неординарну і талановиту людину. У книзі наведено спогади відомих учених, колег, учнів, близьких знайомих, рідних і людей, яким пощастило зустрітися з ним на життєвому шляху. На презентації будуть присутні вчені ФТНТУ НАНУ імені Б.І. Веркіна, завдяки яким виникла ця книга.

24 червня у конференц-залі ЦНБ відбулася **прем'єра документального історико-публіцистичного фільму «Святитель Іоанн Шанхайский. Харьков. Начало пути»**. Архієпископ Іоанн (в миру Михайло Борисович Максимович) був прославлений Архієрейським Собором Руської Православної Церкви всього шість років тому. Фільм створювався завдяки інформаційній підтримці університету, який пишається своїм видатним випускником, великим святителем зі світовим ім'ям - Іоанном Шанхайським і Сан-Франциським.

5 грудня у конференц-залі відбулася **лекція "Греки в історії Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна"**. Лекція проводилася у рамках культурного проекту **"Афінські вечори"**. Лектор - професор університету Сергій Михайлович Куделко, директор Центру краєзнавства імені академіка П.Т.Тронька.

9 грудня у ЦНБ відбулася **зустріч «Ханукальна скринька»** за участю керівника методичного кабінету юдаїки Єврейського культурного центру «Бейт Дан» *Олени Старостенко* і вчителя єврейських традицій Харківського єврейського ліцею «Шаалавім» *Дани Владимірської*. Під час заходу були показані основні атрибути традиційного одягу релігійних євреїв. Присутні взяли участь у майстер-класі з сучасних єврейських та ізраїльських танців. Також усі бажаючі змогли познайомитися з виставкою єврейської літератури.

11 грудня у рамках Форуму Україна - НАТО за підтримки Центру інформації та документації НАТО в Україні у конференц-залі ЦНБ відбулася зустріч зі студентами університету. Тема зустрічі **«Цікаве НАТО. Євроатлантична інтеграція без стереотипів»**. Спікери: Наталія Немилівська, директор Центру інформації та документації

НАТО в Україні, Сергій Джердж, к.п.н., голова Громадської ліги Україна-НАТО, Павло Лакійчук, експерт Центру глобалістики «Стратегія ХХІ», Ігор Козій, військовий експерт Інституту Європейського співробітництва.

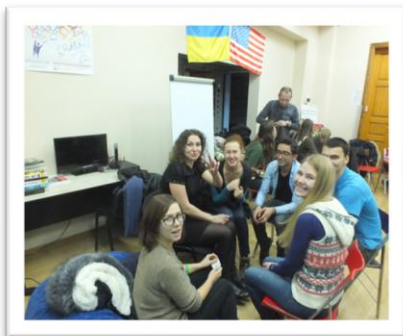

Конгрес літераторів України презентував альманах «Харківський міст», пройшли культурні заходи Французького інституту в Україні, Альянсу Франсез м. Харкова, Українсько-Італійського академічного центру університету, що організував курси лекцій «Культура Італії» та ін. Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філологічного факультету в рамках діяльності Літературної студії «Текстура» двічі на місяць проводять у бібліотеці свої заходи.

На інформаційних стендах, присвячених діяльності ООН, Євросоюзу, а також «Україна-НАТО», читачі можуть отримати інформацію щодо напрямків їх діяльності.

7.4.1. Заходи центру «Вікно а Америку»

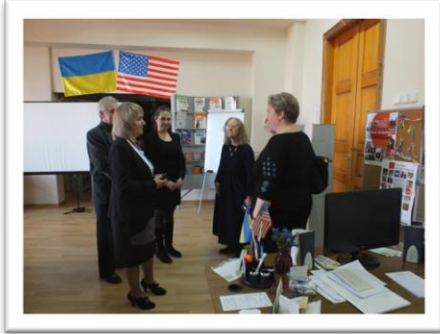
Активно діє Центр «Вікно в Америку». Щотижня проводяться різноманітні заходи: розмовні клуби, клуб ораторського мистецтва та ін. Протягом року відбулися 4 візити представників Посольства США в Україні до Центру. Під час візитів працівники Посольства США в Україні ознайомилися з роботою центру і бібліотеки, а також провели ряд заходів для студентів.

Протягом 2015 року в Інформаційному центрі «Вікно в Америку» було проведено 210 масових заходів. Серед яких, Speaking Club, Movie Club, скайп-конференції, семінари представників Посольства США для студентів ВУЗів міста Харкова, екскурсії для нових читачів і відвідувачів університету, виставки матеріалів центру. Крім цього за сприяння Посольства США в Україні була створена програма «Всинови «Вікно в Америку»» - скайп-зустрічі з віце консулом Посольства США в Україні. Більш того центр «Вікно в Америку» став постійним місцем зустрічі випускників американської програми обмінів для школярів FLEX. Всього на таких заходах були присутні 8200 відвідувачів.

Speaking Club

Розмовний клуб проходить у Центрі щопонеділка і щоп'ятниці о 17.00. Учасники заходу щоразу обговорюють різноманітні теми, грають в пізнавальні ігри. За допомогою ігор користувачі центру під час клубу вивчають англійську мову та покращують свої знання про США.

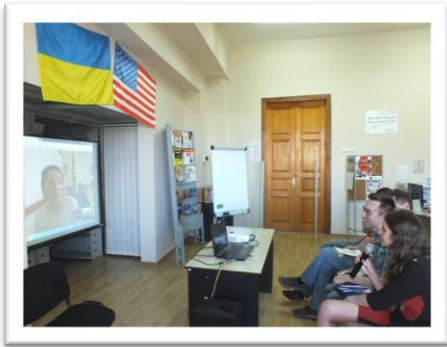
У лютому 2015 року для студентів вишів Харкова була проведена презентація навчальних програм у США. Наталія Булгакова, керівник центру «Освіта» розповіла про діючі програми, а також правила оформлення документів.

У березні 2015 року Інформаційний центр «Вікно в Америку» відвідали представники Посольства США в Україні Сюзан Міллер, аташе з питань бібліотек Посольства США в Польщі, Україні та Молдові, Рейчел Етвуд, заступника аташе з питань культури Посольства

США в Україні та Наталії Ясько, асистента Центру інформаційних ресурсів Посольства США в Україні. Крім цього, для усіх бажаючих була організована презентація з теми «Північна та Південна Дакота. Життя в США».

Лекцію проводили Сюзан Міллер та Рейчел Етвуд.

У травні 2015 в Інформаційному центрі стартувала програма «Всинови «Вікно в Америку»» - скап-зустрічі з представниками Посольства США в Україні. Учасники програми мали можливість спілкування з Кармен ЛеКлер та Скоттом Мілгруммом, віце-консулами посольства США в Україні. Такі зустрічі відбуваються і до сьогодні раз на два тижні.

У жовтні 2015 року Інформаційний центр «Вікно в Америку» відвідав консульський офіцер Посольства США в Україні Роберт Скотт. У рамках візиту було проведено презентацію диверсифікаційної візи «Green Card». Пан Скотт детально зупинився на технічних питаннях подання документів для отримання візи у США, крім цього, ознайомив присутніх з категоріями віз, їхньою специфікою та призначенням.

“Toastmasters’ club”

Крім цього, в інформаційному центрі «Вікно в Америку» продовжує свою роботу «Клуб ораторського мистецтва», на якому відвідувачі покращують своє вміння говорити англійською мовою на людях, беруть участь в дискусії. Клуб має певні правила, які чітко виконуються: кожному дається конкретний час на виступ, потім відповіді на питання та закінчується дискусією. Щоразу теми

доповідей різні.

8. БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

8.1. Довідково-бібліографічне обслуговування

Облік роботи з інформаційно-бібліографічного обслуговування у ЦНБ проводиться окремо на кожній ділянці обслуговування. Довідки та відвідування у віртуальній довідковій службі фіксуються автоматично. Кількість довідок усього складає 57 871, з них тематичних – 20 920, виконаних в автоматизованому режимі – 12 942.

Протягом року за заявками користувачів ЦНБ готувалися тематичні добори літератури, надавалися бібліографічні довідки у традиційному і автоматизованому режимі. Найпоширенішими були довідки про історію і вчених Каразінського університету, історію Харкова і видатних особистостей нашого міста, бібліотечні корпоративні проекти та участь в них бібліотек внз Харківського методичного об'єднання.

Чимала кількість довідок у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів була пов'язана з уточненням, розшуком статей у дореволюційних періодичних виданнях та їх бібліографічним описом. На прохання Харківського клубу «Генерал» було підібрано ілюстровані видання з історії воєнного та військового костюму. Впродовж року виконувались різноманітні уточнюючі та фактографічні довідки для науково-бібліографічного відділу та відділу наукової обробки документів ЦНБ.

Найбільше запитань у відділі літератури філологічного профілю було з історії давньої української та російської літератур, зокрема, української літератури періоду бароко, літератури XVIII ст., часто зверталися з тематичними запитам з історії України, світової культури, філософії, античної літератури тощо.

Були підготовлені письмові довідки:

- *«Олександр Станкевич у Харківському університеті»*
(Станкевич Олександр Володимирович (1821–1912) — російський письменник, біограф і видавець літературної спадщини Т. М. Грановського; брат відомого мислителя Миколи Володимировича Станкевича. В 1840–1841 навчальному році був студентом Харківського університету. Письмовий запит стосувався перебування О. В. Станкевича у Харківському університеті);
- *«Розвиток історії мистецтва в Україні у XIX – на початку XX ст.»*;
- *«Марк Черняков»*
(Черняков Марк Володимирович (22.05.1912 – 27.02.1983) — літературознавець, поет. З вересня 1948 р. — доцент кафедри історії російської літератури філологічного факультету ХДУ. Письмовий запит стосувався перебування М. В. Чернякова у Харківському університеті);
- *«Музика у виставах Леся Курбаса»*
(Курбас Лесь (Олександр-Зенон Степанович Курбас; 1887–1937) — український режисер, актор, теоретик театру. Письмовий запит стосувався музики у виставах Л. Курбаса);
- *«Історія харківського театру для дітей»*;
- *«Работы А. Н. Деревецкого в ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна»*
(Деревицький Олексій Миколайович (1859–1943) — філолог, випускник філологічного факультету Харківського університету (1884). У 1884–1893 рр. читав курси з історії грецької літератури, історії мистецтв і історії давніх народів на історико-філологічному факультеті. Письмовий запит стосувався перебування О. М. Деревецкого у Харківському університеті);
- *«Людвиг Грондіс»*
(Людвиг Грондіс (Lodewijk Hermen Grondijs, 1878–1961) — математик, філософ, мав докторський ступінь з фізики, вчений. Викладав візантинознавство в Утрехтському університеті. В 1915 р. Л. Грондіс приїхав до Росії як воєнний кореспондент голландських і французьких видань, зокрема французької «l'Illustration». Перебуваючи на передовій в частинах Російської армії, брав участь у бойових діях. Нагороджений орденом

Св. Владимира з мечами 4-го ступеню. Письмовий запит стосувався наявності дисертації Л. Грондіса у фондах ЦНБ).

8.2.Формування інформаційної культури

У 2015 р. працівниками науково-бібліографічного відділу проводились заняття з інформаційно-бібліографічної грамотності для студентів різних факультетів ХНУ імені В.Н.Каразіна і театрального факультету Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського. Працівники ЦНБ, які забезпечують чергування у карткових каталогах, постійно проводять бібліографічні консультування з питань користування каталогами.

Щорічно, з початком нового навчального року у ЦНБ стають новими користувачами більше 2 000 першокурсників. З 1 вересня за графіком, узгодженим з усіма факультетами проходить реєстрація першокурсників у бібліотеці, проводяться заняття – знайомство з бібліотекою, з її фондами, з послугами, які надаються користувачам, з Правилами користування. Усі першокурсники отримують «Пам'ятку користувача», інформаційні матеріали про послуги бібліотеки. У 2015 р. у відділі вітчизняних та іноземних ресурсів та інформаційного сервісу було проведено 12 занять з питань користування електронними базами даних для груп користувачів (історичний, психологічний, філологічний, філософський факультети, а також факультет геології, географії, рекреації і туризму) та 296 індивідуальних занять та консультацій для студентів, аспірантів, наукових співробітників університету та внз Харкова. Також проводилися ознайомлюючі заняття з реєстрації науковців, аспірантів, викладачів у безкоштовних наукометричних базах, таких як УІНЦ, РІНЦ та Index Copernicus, Google Scholar та інші. На заняттях користувачам надавалася можливість практично дослідити процес реєстрації та створення власного профілю в указаних наукометричних базах даних.

9. НАУКОВА РОБОТА

Наукова робота являється одним з пріоритетних напрямків діяльності ЦНБ. Робота проводиться за напрямками:

- участь у науково-практичних конференціях, симпозіумах, семінарах;
- вивчення фонду стародруків;
- поповнення колекцій рідкісних видань;
- розкриття й дослідження провенієнцій на рідкісних виданнях
- укладання бібліографічних покажчиків;
- дослідження з історії Харківського університету, бібліотеки;
- робота зі збереження фонду книжкових пам'яток;
- застосування інформаційних технологій;
- підготовка наукових публікацій.

У 2015 р. згідно Договору між МОН України та ЦНБ виконані роботи зі збереження та забезпечення належного функціонування Наукового об'єкта, що становить національне надбання «Фонд книжкових пам'яток» - на суму 11,0 тис. грн.

9.1.Науково-організаційна робота

Протягом року 58 працівників ЦНБ брали участь у наступних заходах:

Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
Семінар «Документи мира: архивы и библиотеки зарубежных стран с точки зрения пользователя и исследование холокоста в Украине» 9 лютого	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Прокопєць Т.М. , зав. відділу Боброва М.І. , зав. відділу Кононенко І.І. , Штан Г.В. , зав. сектором Коваленко С.С. бібліотекар I кат.	
День фахівця «Новини бібліотечної справи» 25 березня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Лазаренко Н.І. , зав. відділу, Давидова А.О. , зав. відділу Бурченко Л.Д. , методист I кат.	
Тренінг «Е-урядування як стратегічний інструмент розвитку освіти» 6 квітня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Давидова А.О. , зав. відділу Яковенко О.А. , зав. сектором	
Семінар «Сучасні словникові проекти в міжнародних комунікаціях» 15 квітня	Харків, НТБ ХНУРЕ	Полякова Ю.Ю. , голов. бібліограф Глибицька С.Б. , голов. бібліограф	<i>«Бібліографічні словники та довідники ХНУ імені В.Н.Каразіна»</i>
Науково-практична конференція «Бібліотека і користувач у сучасному інформаційному	Харків, ТБ ХДУХТ	Скачко К.А. , бібліотекар II кат.	<i>«Інформаційні ресурси бібліотечного центру «Вікно в Америку»</i>

середовищі» 17 квітня		Назарова О.В., бібліотекар II кат.	
Міжнародний науково-практичний симпозиум «1915 рік. Війна, провінція, людина: українсько-польські акценти» 17 квітня	Харків, ХНУ імені В.Н.Каразіна ЦНБ	Гудкова О.Л. Штан Г.В., зав. сектором Полякова Ю.Ю., голов. бібліограф Журавльова І.К., директор Самохвалова О.Ю., зав. відділу	«Люди и книги на чужбине: харьковские находки» «Отображение войны: «Великое отступление 1915 г.» в харьковской прессе» «Гастроли Матильды Киесинской в Харькове (апрель 1915 г.)» «On-line колекція про Першу світову війну: харківські акценти»
Презентація книги Н.Г.Грабар «Спілкування в бібліотеці: теоретико-методологічний аналіз» 23 квітня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Бурченко Л.Д., методист I кат.	
Презентація біобібліографічного показника «Фрідьєва Н.Я.: до 120-річчя від дня народження» 29 квітня	Харків, ХДАК	Березюк Н.М., голов. бібліограф Лазаренко Н.І., зав. відділу	«Н.Я.Фрідьєва і ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна»
Презентація монографії С.Бондаренко Становлення модерної культури читання» 21 травня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Лискова К.А., бібліотекар I кат.	
Семінар-практикум «Текстологічні аспекти роботи з формування колекцій документних пам'яток» 19 травня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Боброва М.І., зав. відділу Кононенко І.І.	
Міжнародний семінар «Створення страхового фонду на культурне надбання, що зберігається у бібліотеках, музеях, архівах і приватних колекціях» 22 травня	Харків, НДІ макрографії	Журавльова І.К., директор Самохвалова О.Ю., зав. відділу Тимченко О.І., оператор	
Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотеки виз України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства» 16-19 червня	Івано-Франківськ, НТБ ІФНТУГ	Журавльова І.К., директор Малиновська В.М., учений секретар	«Ще раз про кохання або навіщо сучасному читачеві бібліотека? Бібліотечні діалоги» «З досвіду розробки стратегії збереження по цифрованих документів»
Семінар-тренінг	Київ,	Скачко К.А.,	«Американські центри –

для працівників центрів «Вікно в Америку» 24-29 серпня	Американське посольство США в Україні	бібліотекар II кат.	<i>створення креативних програм «Всинови «Вікно в Америку» - реалізація проекту в Харкові</i>
Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми діяльності бібліотек в умовах інформаційного суспільства» 10-11 вересня	Львів НТБ НУ «Львівська політехніка»	Журавльова І.К. , директор, Самохвалова О.Ю. , зав. відділу, Штан Г.В. , зав. сектором	<i>«Про долю книг, читача і бібліотеки у ХХ сторіччі» «Світові війни ХХ століття: відкритий доступ до документів із фонду ЦНБ Каразінського університету», «Шляхи збереження книжкових пам'яток ХІХ – початку ХХ ст. у ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна»</i>
VI Львівський форум «Бібліотека – стратегія розвитку» 8-12 вересня	Львів, Львівській осередок УБА	Скачко К.А. , бібліотекар II кат.	
Міжнародна науково-практична конференція «III Міжнародні читання: Стародруки і рідкісні видання в університетській бібліотеці» 15-17 вересня	Одеса НБ ОНУ імені І.І.Мечникова	Журавльова І.К. , директор, Боброва М.І. , зав. відділу	<i>«Електронна бібліотека. Досвід розробки стратегії збереження по цифрованих документів»</i>
XVIII Міжнародна науково-практична конференція Короленківське читання 2015. «Бібліотеки, архіви, музеї: інноваційні моделі розвитку» 8 жовтня	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Журавльова І.К. , директор, Лискова К.А. , бібліотекар I кат. Боброва М.І. , зав. відділу Лазаренко Н.І. , зав. відділу Сібільова Н.	<i>«Библиотечный ревизор, или Дорожная карта академического библиотечного пространства Харькова»</i>
Науково-практичний семінар «Ad fontes: збереження та вивчення рукописного та друкованого надбання» 27-29 жовтня	Харків, ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна	Крупа Т.М. , бібліотекар	<i>«Текстиль та книга: до питання атрибуції та попередніх реставраційних досліджень»</i>
Міжнародна науково-практична конференція «Харків як університетське місто» 11 -12 листопада	Харків, ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна	Журавльова І.К. , директор, Кононенко І.І. , зав. сектора Журавльова І.К. , директор, Самохвалова О.Ю. , зав. відділу Глибицька С.Б. , голов. бібліограф Скачко К.А. ,	<i>«Меморіальні місця пам'яті університету – читальний зал № 10 ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна» «Memoria, disponibilitas, conservatio. Пам'ять, доступність, збереження: університетська спадщина у світовому просторі» «Несломленность духа: жизнь и смерть доктора И. Н. Рахманинова» «Publicity у діяльності сучасної бібліотеки –</i>

		бібліотекар II кат. Лискова К.А., бібліотекар I кат. Полякова Ю.Ю. , голов. бібліограф	<i>«Windows on America»</i> <i>«Бібліотечний ревізор»</i> <i>академічного</i> <i>бібліотечного простору</i> <i>Харкова»</i> <i>«Павел Риттер –</i> <i>музыкальный критик</i> <i>газеты «Утро»</i>
Тренінг –курс проекту Темпус «ТРАДІР» 15 - 21 листопада	ФРН м. Потсдам бібліотека Потсдамського університету	Гужва А.А. зав. відділу	
III Міжнародний науково- практичний семінар «Оцифроване надбання: збереження, доступ, репрезентація» 26 - 27 листопада	Київ, Державний політехнічний музей при НТУУ «КПІ», Спеціалізований Центр «БАЛІ»	Журавльова І.К., директор	
Тренінг «Е-урядування як стратегічний інструмент розвитку освіти» 25 листопада	Харків, ХДНБ імені В.Г.Короленка	Сібільова Н.О. бібліотекар Завгородня Н.І. бібліотекар I кат.	
Всеукраїнська науково-практична конференція «Слобожанський гуманітарій – 2015» Секція «Інноватика в бібліотеках вузів: ресурсне та інформаційне забезпечення науки і освіти» 27 листопада	Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка НБ	Лазаренко Н.І., зав. відділу Бурлаченко Н.В. бібліотекар Коваленко С.С. бібліотекар I кат.	

ЦНБ кожного року організує конференції та семінари для фахівців з бібліотечної справи, а також для університетської спільноти.

У квітні на базі ЦНБ відбувся симпозіум **«1915 рік: війна, провінція, людина: українсько-польські акценти»**. Співорганізаторами заходу стали: історичний факультет,

Українсько-польський центр науки та культури ХНУ імені В.Н. Каразіна; Українсько-польський культурно-освітній центр ХНУМГ імені О.М. Бекетова; Генеральне консульство Республіки Польща у Харкові.

У симпозіумі взяли участь: Генеральний консул Республіки Польща у Харкові Станіслав Лукасік, віце-консул Генерального консульства Республіка Польща у Харкові Ян Здановський, ректор Харківської національної академії міського господарства В.М. Бабаєв. У ході роботи симпозіуму науковцями з Любліна, Києва, Харкова були обговорені особливості розвитку промисловості, науки і мистецтва під час Першої світової війни.

У липні пройшов семінар, що був організований Асоціацією «Інформаційно-Консорціум» для вузівських бібліотек міста за темою «**Авторське право для бібліотекарів**» де, у тому числі, розглядалися питання ліцензування **Creative Commons**.

У рамках роботи секції з організації та зберігання інформаційних ресурсів НМБК МОН України спільно з Львівською національною науковою бібліотекою України імені В. Стефаника і Академічною бібліотекою Латвійського університету проведено семінар «**Ad fontes: збереження та вивчення рукописного і друківаного надбання**» для вузівських бібліотек України. У рамках триденного семінару відбулися майстер клас провідного фахівця ЛННБ України імені В. Стефаника Л.С. Дзензелюк і скайп-конференція з фахівцями відділу збереження фондів бібліотеки Ягеллонського університету.

Бібліотека стала ініціатором і організатором Міжнародної наукової конференції «**Харків як університетське місто**». Співорганізаторами виступили: кафедра історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету, Центром краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, Харківський художній музей та Архів Польської Академії наук. Крім пленарних і секційних засідань під час конференції були відкриті виставки у Музеї історії та у бібліотеці, присвячені студентам і місту, спільно з кафедрою медіа-комунікацій було проведено круглий стіл «**Vivat nostrum civitas. Студент університетського міста**».

У рамках конференції проходили секції:

- Університетські вчені у контенті міста
- Університетські бібліотеки та архіви в епоху е-культури
- Університетські традиції як символічний капітал і культурна спадщина

- Бібліотечні, музейні, архівні фонди та їх значення для історії науки
- Мистецтво Харківщини та Харківський університет

Учасників конференції вітає ректор ХНУ імені В.Н.Каразіна професор В.С.Бакіров

Робота секцій:

Протягом року 210 працівників бібліотеки брали участь у 19 конференціях і семінарах, з них 20 виступили з доповідями, було опубліковано 32 статті. В своїх дослідженнях працівники розкривають фонди бібліотеки, історію розвитку бібліотечної

справи, актуальні проблеми комп'ютерних технологій у галузі бібліотечної справи, нові можливості зберігання та використання інформації.

За сприяння Посольства США в Україні працівник центру «Вікно в Америку» К. Скачко взяла участь у 3 семінарах, організованих для координаторів центрів «Вікно в Америку». Семінари проходили у Відні, Києві, Львові. Під час проведення семінарів обговорювалися теми створення креативних програм у центрах, організація та менеджмент американських центрів, авторські права для бібліотекарів.

У бібліотечному тренінг-курсі в межах програми ТЕМПУС «ТРАДІР» стажування пройшла завідувач відділу А. Гужва. Тренінг відбувався на базі бібліотеки Потсдамського університету, відповідальні особи: Сара Нітц (Sarah Nitz) проект-менеджер, Герда Граф (Gerda Graf), зав. відділу обробки документів. Поїздка фінансувалася приймаючою стороною за кошти проекту Темпус «ТРАДІР». Учасники ознайомилися з організацією роботи бібліотек університету, зустрілися з провідними фахівцями установ, обговорили особливості та відмінності обслуговування студентів в Україні, Білорусі, Німеччині.

9.2. Науково-дослідницька робота

У 2015 р. згідно Договору між МОН України та ЦНБ виконані роботи зі збереження та забезпечення належного функціонування Наукового об'єкта, що становить національне надбання «Фонд книжкових пам'яток» - на суму 11,0 тис. грн. Для застосування превентивної, фазової консервації як технології збереження документів були придбані паперові матеріали, а саме мікалентний папір. Придбані футляри (папки) картонні для зберігання частини підшивок харківських газет «Южный край» (1880-1917) і «Харьковские губернские ведомости» (1838-1917).

Виявлялися видання, які входили до складу особистих книжкових зібрань або мають різноманітні автографи, екслібриси, штампи. Проводилася значна робота з розшифровки рукописних власницьких записів, ідентифікації їх належності тій чи іншій особі, розкриття й дослідження провенієнцій, маргіналій, екслібрисів, у т.ч. й іноземними мовами. Картотеки книг з автографами та особистих бібліотек поповнилися атографами таких діячів: М.Балясного, С.Бородаєвського, І.Боровиковського, Е.Л. Радлова, Є.К. Редіна, Л.Велліша, Л.Шенталья та ін. Виявлено екслібриси М.П. Верхацького, Т.Жебровського, В.М.Бутовича, В.О. Ладіна, Л.Т. Рубакіної, Репніних та ін.

Колекції книжкових пам'яток відділу значно поповнилися цінними примірниками видань із розформованої бібліотеки Харківського відділення Спілки письменників України. Зокрема, надійшли рідкісні видання творів української літератури 20-30-х років ХХ ст., книги періоду революцій і громадянської війни (1917-1923 рр.), рідкісні видання з мистецтва. За звітний рік завдяки виявленню та переведенню із інших фондів ЦНБ також поповнилися ряд колекцій відділу: колекція вітчизняних видань першої чверті ХІХ ст., колекція іноземних видань ХVІІІ ст., РК-ХГУ-3 (літографовані видання), особиста бібліотека М.Д.Пільчикова та ін.

Під час вивчення наукової спадщини професора І.П. Осипова (1855-1918 рр.) було виявлено рукописний документ і на підставі порівняльної характеристики дарчих написів на книгах, почеркознавчого аналізу автографу було встановлено приналежність даного рукописного документа саме І.П.Осипову.

При роботі з 4 рукописними томами неопублікованих «Дневников и литературных набросок» В. Е. Крусмана було здійснено дослідження рукопису. Проведено книгознавче

дослідження дефектного нотного видання *in folio* – партитури французькою мовою об'ємом 440 сторінок, без титульного аркуша і перших аркушів книги. Із залученням довідкової літератури, інтернет-ресурсів, зокрема сайтів французьких бібліотек, було ідентифіковано рідкісне нотне видання французького композитора: «Johann Christoph Vogel (1756-1788). *La Toison d'or, tragédie lyrique en trois actes... représentée pour la première fois par l'Académie royale de musique le 5 septembre 1786.* – Paris : Michaud , [1787]. – P. 5-440».

ЦНБ приєдналася до корпоративного наукового проекту «**Книжкові пам'ятки України**», отримавши унікальну сиглу у реєстрі НБУВ «NRLU0000002». Для пілотного проекту було поставлено завдання – зібрати інформацію про примірники прижиттєвих видань Т.Г. Шевченка у бібліотеках України.

Продовжується робота у корпоративному регіональному бібліотечному проекті «**Метабібліографія Харківщини**» метою якого є створення регіонального електронного ресурсу тривалого зберігання з подальшою його інтеграцією до Всеукраїнського простору. Ще один спільний проект з бібліотечним товариством м. Харкова є участь ЦНБ у створенні електронної «**Бібліотечної енциклопедії Харківщини**».

Бібліотечний ревізор або «Дорожня карта» академічного бібліотечного простору» стала темою повідомлення директора ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна, повідомлення, стосовно попередніх підсумків дослідження практичної дії проекту «Єдина картка читача бібліотек в н.с. Харкова». Дослідження було проведене фахівцями бібліотек НЮУ імені Ярослава Мудрого і ХНУ імені В.Н. Каразіна.

9.3. Науково-методична робота

Координацією науково-методичної роботи у бібліотеці займається науково-методичний відділ. Працівники відділу займаються організацією усіх напрямків методичної роботи у ЦНБ, а також усього Харківського методичного об'єднання.

До структури науково-методичного відділу входить кабінет літератури з бібліотекознавства. Протягом 2015 року підсобним фондом кабінету користувались переважно бібліотечні працівники в н.с. міста, студенти ХНУ і працівники ЦНБ. Великий попит мали підручники з історії бібліотечної справи в Україні, Харкові, періодичні видання та нові надходження. Кількість користувачів кабінету - 94. Всього відвідувань до кабінету за рік – 1112. Книговидача склала 1561 примірника.

У звітному році введення підсобного фонду НМВ до електронного каталогу бібліотеки відділом наукової обробки документів і організації каталогів було повністю завершено.

У відділі постійно діє виставка «Нова література з бібліотекознавства та бібліографії».

9.3.1. Організація методичної роботи у ЦНБ

Протягом року фахівцями бібліотеки було надано **285** методичних (усних та письмових) консультацій працівникам бібліотек об'єднання. Великий обсяг запитів стосувався моніторингу, реєстрації, авторизації та статистики науко-метричних БД, нових законодавчих, нормативних та інструктивних матеріалів, статистичної звітності, організації та наповнення Інституційного репозитарію, тощо. Багато роз'яснень,

обговорень, консультацій кожного року потребує «Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки внз України».

Надавалася методична та практична допомога фахівцям відділів бібліотеки з питань розробки організаційних, регламентуючих та технологічних документів. До запланованої атестації працівників бібліотеки були проведені заняття у відділах ЦНБ і консультації стосовно переліку питань, які виносилися на атестацію.

Для відділів ЦНБ підготовлено бюджет робочого часу на 2016 рік. Продовжувала працювати група з перегляду та впровадженню норм часу на основні бібліотечні процеси. Її робота була, в основному, зосереджена на уточнення «Норм часу на основні процеси бібліотечної роботи ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна», які були ухвалені Радою з наукової та методичної роботи ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна 25.12. 2014 р., протокол № 5.

9.3.2. Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи

Протягом 2015 року на засіданнях Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ обговорювалися наступні методичні питання:

- Про перебіг переобліку фонду документів XIX ст.
- Про підготовку до семінарів на I півріччя 2015 р.
- Про зміни у складі Науково-методичної ради ЦНБ
- Про нову редакцію «Правил користування ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна»
- Відображення описів видань XIX ст. у каталогах ЦНБ
- Про технічну обробку документів, що надходять до відділу книжкових пам'яток, рідкісних видань і рукописів
- Звіт про перебіг переобліку в обсерваторії ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Були обговорені і затверджені інструкції:

- Доповнення до «Інструкції про повернення документів із підсобних фондів фондоутримувачам або перерозподіл їх між підсобними фондами»
- «Інструкція з перевірки підсобних фондів читальних залів в автоматизованому режимі у програмі Absotheque»
- «Інструкція про отримання нових надходжень документів з відділу наукової обробки документів і організації каталогів сектором зберігання нових надходжень літератури та передача їх до підсобних фондів структурних підрозділів ЦНБ»

Заслуховувалися звіти про участь у конференціях і про візити поважних гостей:

- Звіт про проходження стажування з реставрації рідкісних видань у ЛНБ України імені В. Стефаника.
- Звіт про участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотеки внз України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства».
- Про участь у семінарі «Американські центри: досвід роботи» (Австрія, березень 2015 р.).
- Про підсумки конференції «Харків як університетське місто»
- Звіт про візити представників Посольства США в Україні

План роботи на I півріччя 2016 р.

- Про обов'язковий примірник у ЦНБ
- Якість наповнення електронного каталогу ЦНБ (робота з авторефератами, відображення документів, які не зберігаються у фонді ЦНБ, консервація каталогів)
- Інструкція «Організація робіт з картотекою авторитетних файлів»
- «Інструкція про порядок ведення індикаторів на підсобні фонди відділами зберігання фондів»
- Доповнення до Інструкції «Шлях документів у відділі комплектування»

9.3.3. Рада дирекції ЦНБ

Протягом року відбулося 8 засідань Ради дирекції ЦНБ. Були заслухані такі питання:

- Підсумки роботи атестаційної комісії
- Про роботу відділу наукової обробки документів ЦНБ
- Про консервацію алфавітного каталогу ЦНБ
- Про підготовку до проведення культурно-просвітницького заходу у ЦНБ «Напередодні 32 травня!»
- Плани літніх робіт
- Про підготовку ЦНБ до зимового періоду
- Підсумки запису першокурсників до ЦНБ
- Про підрахунок статистичних даних з обслуговування користувачів
- Звіт про наукову роботу ЦНБ у 2015 р.
- Плани-звіти 2015-2016 рр.

План роботи на I півріччя 2016 р.

- «Положення про відділ вітчизняних та іноземних електронних ресурсів ТВ інформаційного сервісу»
- «Положення про відділ літератури фізико-технічного профілю»
- «Положення про відділ зберігання фондів»

9.3.4. Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів

36 бібліотек внз державної форми власності Харківської, Полтавської і Сумської областей входять до Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек внз III-IV рівнів акредитації. Зональним методичним центром бібліотек якого є **ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна**. Бібліотеки **СумДПУ імені А.С. Макаренка** і **ПолтНТУ** – очолюють обласні бібліотечні об'єднання.

Як методичні центри, бібліотеки ХНУ імені В.Н. Каразіна, СумДПУ імені А.С. Макаренка і ПолтНТУ, протягом року здійснювали методичну підтримку і супроводження з використанням сучасних форм і методів бібліотечної роботи, спрямовану на сприяння і допомогу бібліотекам у вирішенні їх завдань. Як методичні центри ці бібліотеки упродовж року готували аналітико-статистичні матеріали, де характеризували стан та відслідковували тенденції розвитку бібліотек внз Об'єднання. Координували діяльність бібліотек в рамках Об'єднання, а також з бібліотеками інших

систем і відомств. Протягом року увазі директорів пропонувалися нові законодавчі, нормативні та інструктивні матеріали, надавалась методична, практична та консультативна допомога.

Упродовж звітного року, було підготовлено і проведено три засідання директорів бібліотек вnz Харківського зонального методичного об'єднання. На засіданні у червні обговорювалися питання участі бібліотек вnz Харкова у створенні регіональної електронної енциклопедії «Бібліотечна енциклопедія Харківщини», проєкті ХДНБ імені В.Г. Короленка, обговорювався склад редколегії і формування робочих груп. Були розглянуті зауваження до «Таблиці основних статистичних показників роботи бібліотеки...», надані робочою групою фахівців бібліотек Об'єднання.

На засіданні директорів вnz Об'єднання у жовтні своїми думками про участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Бібліотеки вnz України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства», яка відбулася у липні на базі Національного технічного університету нафти і газу, м. Івано-Франківськ, поділилися директор і вчений секретар ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна. До уваги директорів був представлений звіт директорів бібліотек

НТУ «ХП» і ХНУ імені В.Н. Каразіна про участь у Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні проблеми діяльності бібліотек в умовах інформаційного суспільства», яка пройшла у Львові. Директор і завідувач відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна розповіли про свої враження від участі у III Міжнародних книгознавчих Читаннях «Стародруки і рідкісні видання в університетських бібліотеках», які пройшли у НБ ОНУ імені І.І. Мечникова. Про оголошення ХДАК набору на курси підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців, які мають вищу освіту, розповіла директор бібліотеки ХДАК.

«Бібліотечний ревізор або «Дорожня карта» академічного бібліотечного простору» стала темою повідомлення директора ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна, повідомлення, стосовно попередніх підсумків дослідження практичної дії проєкту «Єдина картка читача бібліотек вnz Харкова». Дослідження було проведене фахівцями бібліотек НЮУ імені Ярослава Мудрого і ХНУ імені В.Н. Каразіна. Також присутніх ознайомили з підсумками конкурсу «Бібліотекар року».

На черговому засіданні робочої групи фахівців бібліотек вnz Харкова обговорювався проєкт «Таблиці основних статистичних показників роботи бібліотеки...». У робочу групу увійшли представники бібліотек **ХНУ імені В.Н. Каразіна, ХНМУ, ХДАК, НТУ «ХП», УПА, ХНПУ імені Г.С. Сковороди, НАУ імені М.Є Жуковського «ХАІ», НЮУ імені Ярослава Мудрого, ХНУРЕ, НФаУ.** Як обласний методичний центр **НБ СумДПУ імені А.С. Макаренка** надіслала зауваження бібліотек, які входять до об'єднання. Робоча група підготувала свої зауваження відносно окремих пунктів статистичної таблиці і передала на розгляд директорів бібліотек Об'єднання;

Усі бібліотеки Об'єднання отримали «Зведену таблицю основних статистичних показників Харківського зонального методичного об'єднання за 2014 рік».

Як методичний центр Об'єднання, ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна, з метою ознайомлення методистів бібліотек з діяльністю окремих бібліотек, вивчення і розповсюдження передового досвіду роботи безпосередньо на місцях, протягом року провела **три семінари-практикуми «Школа методиста» «Library 2 library»**, на яких були присутні 130 осіб.

Для методистів бібліотек Об'єднання у квітні «Школа методиста» відбулася на базі бібліотеки ХНУМГ імені О.М. Бекетова. Фахівці цієї бібліотеки ознайомили присутніх з особливостями впровадження АБІС «Кона» у свою роботу, поділилися досвідом з організації перегляду праць професорсько-викладацького складу університету до рейтингового оцінювання вчн, розповіли про свою роботу у проекті «Видатні вчені Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова у Вікіпедії». Фахівець ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна поділилася з присутніми досвідом учених у створенні особистого наукового рейтингу, розповіла про особливості реєстрації в наукометричних базах і способах моніторингу публікаційної активності вчених, про створення презентацій в програмі ProShow Producer розповіла завідувач НБВ НБ ХНУРЕ. Завершився семінар-практикум екскурсією бібліотекою – її читальними залами, абонементом і, так званими, внутрішніми відділами бібліотеки, які безпосередньо не обслуговують користувачів. Учасники «Школи методиста» мали змогу ознайомитися з відео-роликом «Єдина картка читача», створеним фахівцями бібліотеки ХНУМГ імені О.М. Бекетова з метою популяризації проекту, де для зручності користувачів надані адреси, номери телефонів, часи роботи бібліотек, учасниць проекту тощо. Розміщено цю презентацію на сайтах університету і бібліотеки, а також у соціальних мережах.

Другий семінар-практикум «Library 2 library» пройшов у серпні у НТБ НАУ імені М.Є. Жуковського «ХАІ».

Останній семінар минулого року для методистів бібліотек Об'єднання «Library 2 library» відбувся у жовтні, на базі НБ ХНМУ. З повідомленнями виступили представники бібліотек УПА, ХНУ імені В.Н. Каразіна, ХНМУ і ХДНБ імені В.Г. Короленка. Серед доповідей: «Роль бібліотеки в системі навчально-методичного забезпечення навчального процесу УПА», «Бібліотечне обслуговування англомовних студентів: проблеми, досягнення, завдання», «Про регіональний конкурс імені Л.Б. Хавкіної на крашу наукову роботу і інноваційний проект», «Кабінет бібліотекознавства імені Л.Б. Хавкіної ХДНБ імені В.Г. Короленка як регіональний інформаційний центр з бібліотечної справи». Учасники заходу були ознайомлені з останніми нормативними документами з бібліотечної справи, їх увагу було звернено на впровадження нової статистичної форми «Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки... за **2016 рік**».

На сайті ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна продовжував діяти тематичний інтернет-форум, велася сторінка «Бібліотеки вищих навчальних закладів». Сторінка представлена розділами, які поповнювалися впродовж року: «Нарада директорів»; «Бібліотекар року»; «Вища школа – кращі імена»; «Школа методиста»; перелік бібліотек Об'єднання із зазначенням поштової адреси, номера телефону, E-mail, адреси сайту, ПІБ директора.

9.4.Видавнича діяльність

У 2015 р. в основному завершена робота з укладання бібліографічного покажчика колекції польських стародруків **«Колекція польських рідкісних видань XVI–XVIII ст. у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету**

імені В.Н. Каразіна». В електронному вигляді науково описано 380 назв видань XVI-XVIII ст. польською, латинською, французькою, німецькою мовами. Кожне видання переглянуто de-visu, вказані всі рукописні записи, штампи, екслібриси, перевірено пагінацію кожного примірника, перераховані сигнатури, визначено формат видання, дефектність примірників, розписані конволюти.

У 2015 році вийшли з друку наступні бібліографічні покажчики, присвячені діяльності вчених університету:

- **Бібліографія праць В. М. Державіна [та література про нього / уклад. Ю. Ю. Полякова] // Володимир Миколайович Державін: Про мистецтво перекладу: ст. та рец. 1927–1931 рр.: хрестоматія вибраних праць Володимира Державина з теорії критики перекладу до курсів «Історія перекладу» та «Історія українського перекладознавства» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад» / О. А. Кальниченко, Ю. Ю. Полякова. – Вінниця, 2015. – С. 280–293. – (Серія: Dictum Factum).**
- **Георгій Николаевич Попов – професор Харківського університета: биобібліографія; воспоминання / сост. М. Г. Станчев, Ю. Ю. Полякова; науч. ред. С. Ю. Страшнюк; библиогр. ред. С. Б. Глибицкая. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 64 с.**
- **Михайло Захарович Бердута (до 80-річчя від дня народження та 50-річчя наукової діяльності): біобібліогр. покажч. / уклад. В. В. Федоренко, С. Б. Глибицька; вступ. ст. С. І. Посохова; наук. ред. проф. В. В. Калініченко; бібліогр. ред. Ю. Ю. Полякова. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 28 с.**
- **Фрідьєва Надія Яківна: до 120-річчя від дня народж.: біобібліогр. покажч. / Харків. держ. акад. культури, Б-ка, Міжнар. акад. інформатизації при ООН, Від-ня «Бібліотекознавство»; [уклад.: С. В. Євсеєнко, Н. М. Березюк; наук. ред. Н. М. Кушнарєнко]. – Харків: ХДАК, 2015. – 74, [10] с.: фот. – (Видатні педагоги Харківської державної академії культури) (К биобібліографії діятелів бібліотековедєнія). – 100 екз. – ISBN 978-966-8308-47-5**
- **Левитская (Витковская) Элеонора Всеволодовна: биобібліографія / сост. С. Б. Глибицкая // Вита – жизнь, несущая свет: Левитская (Витковская) Элеонора Всеволодовна / издал И. К. Стивел; при содействии Е. П. Мосьпан, Н. Н. Кальниченко. – Харків, 2015. – С. 5–11.**
- **Биобібліографія [Неонила Васильєвны Бойко] / сост. С. Б. Глибицкая // Неонила Бойко: мысль животворящая: сборник / сост. Л. Р. Савченко. – Харків, 2015. – С. 5–9.**
- **Євген Петрович Пугач – професор Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: (до 80-річчя від дня народження): біобібліогр. покажч. / уклад. М. Г. Станчев, Ю. Ю. Полякова; наук. ред. С. Ю. Страшнюк; бібліогр. ред. С. Б. Глибицька. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 24 с.**
- **Ректори Харківського університету (1805-2014): біобібліогр. довід. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна; [уклад.: В. Д. Прокопова та ін.; редкол.: В. С. Бакіров (голов. ред.) та ін.]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 191 с.: фот. – (Харківський університет)**
- **Харківський університет і українська культура (до 210-річчя від часу заснування ХНУ імені В. Н. Каразіна): монографія / [кол. авт.; передм. В. С. Бакірова]; за ред. Ю. М. Безхутрого; [бібліографи О. С. Журавльова, Ю. Ю. Полякова]. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 296 с.**

Продовжується робота над складанням покажчиків «Слов'янознавство в Харківському університеті», «Покажчика до харківських журналів першої чєтвєрті

ХІХ сторіччя», «Біобібліографічного словника вчених Харківського університету. Т. 3. Філологи» та ін.

За допомогою бібліотеки видавництвом О. Савчук було надруковано видання: Щербаківський В. М. Українське мистецтво: в 2 т. з додатками. Для підготовки даного видання були використані праці братів Щербаківських, які зберігаються у ЦНБ у фонді літератури з мистецтва. На 2016 р. О. О. Савчук запланував реопублікувати працю випускника Харківського університету, видатного українського історика Д.І.Яворницького «Дніпрові пороги».

За сприяння Генерального консульства Республіки Польща в Харкові вийшов друком настінний календар на 2015 рік українською і польською мовами **«Польські книжкові пам'ятки у книгозбірні Харківського університету = Pamiątki książki polskiej w ksiąźnicy Uniwersytetu Charkowskiego. Kalendarz».**

Продовжується робота над покажчиком «Україномовна книга ХІХ ст. в фондах ЦНБ».

10. АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Робота з автоматизації інформаційно - бібліотечних процесів у ЦНБ виконується відділом автоматизації та програмного забезпечення. Працівники відділу організують і підтримують роботу серверів, комп'ютерів та іншої техніки, адмініструють роботу бібліотечної мережі, створюють методику оптимізації вибору технологічних засобів для автоматизації бібліотечних процесів.

10.1.Бібліотечна мережа

У бібліотеці з 2012 року впроваджена автоматизована інформаційна бібліотечна система, що була запроваджена французькою фірмою **Relais Informatique International - ABSOTHEQUE UNICODE** – сучасна орієнтована Web інтегрована система для управління бібліотекою. ABSOTHEQUE UNICODE це продовження АІБС **LiberMedia**.

Наприкінці 2015 року у ЦНБ функціонували **104** комп'ютерних пристроїв, у т.ч.: 2 ноутбука, 2 нетбука, 4 планшета та 5 електронних книжок. Із працюючих ПК лише 2 локальні, інші мають доступ до мережі Інтернет.

У 2015 р. Центр «Вікно в Америку» отримав техніку за цільовою програмою для центрів «Вікно в Америку» від Посольства США в Україні: 3 ПК, телевизор з великою діагоналлю, лічильник відвідувань на радіочастотні ворота входу.

Продовжується впровадження автоматизованого обслуговування читачів навчальних абонементів. Услід за навчальними абонеменентами №1, №2 та №5 (ФТФ, філія на вул. Курчатова) у грудні 2015 р. розпочато підготовчі роботи на навчальному абонементі №6 (філологічного факультету, філія на вул. Університетській, 23), де штрих-кодуються примірники з цього фонду та вводяться до електронного каталогу.

У 2016 році планується завершити впровадження картотеки книгозабезпеченості, вирішити деякі проблеми електронного замовлення та статистичних підрахунків.

Для розширення мережі та заміни ПК у 2016 р. до плану закупівель внесено пропозиції придбати 25 ПК з повною комплектацією та ще 25 моніторів додатково.

Також внесено пропозицію придбати потужний лазерний принтер для друкування карток, лазерний принтер для друкування інвентарної книги, потужний матричний принтер для друкування замовлень на науковому абонементі, МФП для відділу реєстрації користувачів, планшетний сканер та три сканери штрих-кодів.

10.2. Поцифрування фондів

Вже декілька років в структурі відділу автоматизації та програмного забезпечення працює сектор поцифрування фондів, який виконує великий обсяг робіт з поцифрування цінних та рідкісних книг та деяких інших документів для потреби бібліотеки, для навчального процесу за запитами кафедр університету та на замовлення читачів-науковців. Найбільш актуальною ця робота стала з відкриттям електронного архіву eScriptorium.

У розпорядженні сектора є планшетні сканери Epson 4990 та HP 4600, а також фотокомплекс для оцифрування книг ATIZ Booksnap з двома фотокамерами Canon Powershot G9 та спеціалізованою «колискою» для книг. ATIZ Booksnap призначений для сканування рідкісних книг, він дає можливість сканувати без пошкодження розвороту книги, достатньо швидко у потоці. Для роботи з листовими документами та книгами, що гарно розгортаються, найбільш зручно використовувати планшетні сканери. У 2015 р. відскановано 40 664 сторінки.

10.3. Сектор апаратного забезпечення. Системні та технічні роботи

Продовжується робота з упровадження **системи захисту даних** з використанням серверного програмного забезпечення Vasula, яке дозволяє створювати на сервері library-eth1 резервні копії даних, як з Linux-клієнтів, так і з Windows-клієнтів. Таким чином, на сервері організована служба, яка у автоматичному режимі вночі та під час обідньої перерви скачує з серверів і з клієнтських машин працівників бібліотеки необхідну інформацію, що потребує копіювання та зберігання. Зараз це 17 клієнтів: робочі файли директора та його заступників, зав. відділу комплектування, зав. відділу автоматизації, працівників сектора поцифрування, файли з двох ПК відділу інформаційного сервісу, з двох ПК науково-методичного відділу, з 4-ох ПК СБВ; крім того архівні копії баз даних.

Встановлено та завершується налагодження ПЗ Zabbix сервера для **моніторингу навантаження** на сервери бібліотеки.

Впровадження ПЗ VPN Server (на базі OpenVPN Server) зробило можливим підключення до локальної бібліотечної мережі бібліотеки віддалених клієнтів (з філій бібліотеки). У 2015 р. відновлено підключення до Інтернет-мережі приміщення філії по вул. Університетській, 23. Крім того, там встановлено додаткове робоче місце з підключенням до Absotheque.

Окрема увага приділялась проведенню оновлення операційних систем, прикладних і антивірусних програм на робочих місцях при збоях у роботі, при поточному ремонті.

Планується в наступному році придбати ліцензійне ПЗ: Microsoft Windows 7 SP1, Microsoft Office, ПЗ Fine Reader 12 Pro BOX (2 ліц.), Acrobat Pro DC 11 Windows Rus (2 ліц.), Adobe Photoshop CC 2014.

Потужні сервери dspace1 та media-2008 (модернізований у 2012 р. сервер Absotheque) дозволяють підтримувати цілісність трьох баз даних ЦНБ.

У 2016 р. заплановано замінити дублюючий сервер library-eth1, де зберігаються копії баз даних та документів з локальних ПК.

У 2015 р. внаслідок використання великої кількості застарілого обладнання було багато зроблено технічних робіт – ремонту системних блоків, моніторів, принтерів, сканерів, пристроїв безперервного живлення, факсів та іншої техніки, прокладення

мережевого кабелю в читальному залі №1, в Центрі Вікно в Америку, магістрального кабелю між 10 та 12 поверхами, в читальному залі №10. Крім того у конференц-залі було перетягнуто мережу та до встановленого нового LED-телевізора було проведено HDMI-кабель для підключення ноутбука під час презентацій.

11.ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ

Багато зусиль прикладають працівники бібліотеки для створення іміджу бібліотеки як цікавого та креативного місця.

20.05.2015 р. у читальному залі № 10 на столах розміщені меморіальні таблички

академіків і відомих письменників, що працювали або вчилися у Харківському університеті: «За цим столом працював...»: Д. І. Багалій, М. П. Барабашов, О. І. Білецький, В. П. Бузескул, О. Т. Гончар, В. Я. Данилевський, М. Дринов, Я. Ендзелін, О. М. Нікольський, О. В. Погорелов, І. О. Світличний, В. А. Стеклов, М. Ф.

Сумцов. Таблички металеві з трансфертним друком (фон золото зеркальне, літери чорні).

У ЦНБ постійно проводяться екскурсії (усього їх було 35) для почесних гостей університету, студентів і школярів міста, науковців та діячів культури. У головному корпусі було організовано 21 екскурсію для 390 осіб. До усіх заходів готувалися тематичні виставки із фонду науково-бібліографічного відділу. Серед екскурсантів були: студенти, учні шкіл і ліцеїв, науковці, працівники туристичної фірми.

Особливою увагою відвідувачів користується відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів. У 2015 році у відділі було проведено 14 екскурсій по експозиції з історії книги, які відвідали 177 екскурсантів, здебільшого це студенти Каразінського університету, вишив Харкова, а також студенти Харківської духовної семінарії та іконописної школи. Окремі екскурсії склалися з двох частин: спочатку для екскурсантів була розповідь про історію виникнення книгодрукування (за матеріалами експозиції), а потім викладачі знайомили студентів зі спеціально підібраними рідкісними стародруками з певної тематики: біологія, астрономія, географія, іконопис.

21.05.2015 р. гостями відділу були учасники Міжнародного науково-практичного семінару «Створення страхового фонду на культурні цінності, що зберігаються в бібліотеках, музеях, архівах і приватних колекціях», який проходив у Харкові на базі Науково-дослідного, проектно-конструкторського і технологічного інституту мікрографії, а саме: Баркова Ольга Валентинівна – заступник директора з розвитку ІКТ в науці, культурі та освіті Спеціалізованого Центру «БАЛП», ТОВ, заступник голови Технічного комітету стандартизації України "Інформація і документація", фахівець у галузі електронних бібліотек, цифрових колекцій, технологій оцифровки, к.т.н. (м.Київ) та Браккер Надія Вікторівна – незалежний консультант з інформаційних технологій у сфері культури, член президії Асоціації з документації і новітніх інформаційних технологій в музеях (АДИТ) (м. Москва). Для них проведена екскурсія, також у співбесіді обговорено загальні питання збереження та доступності фондів книжкових пам'яток, проблеми поцифрування рідкісних видань та створення електронних колекцій.

22.05.2015 р. відділ відвідали учасники Кирило-Мефодіївських читань «Центрально-Східна Європа в умовах глобалізації та регіональної інтеграції», які проходили у Каразінському університеті за ініціативою Центру болгаристики та балканських досліджень ім. М. Дринова ХНУ імені В.Н. Каразіна. Поважні гості – уповноважений міністр посольства Республіки Болгарія в Україні Веселін Іванов та директор Інституту етнології Болгарської академії наук, доцент Петко Христов ознайомилися з унікальними пам'ятками писемності та друку з фонду книжкових пам'яток відділу. А також із

зацікавленням оглянули підготовлену виставку книг з особистої бібліотеки професора Харківського університету М.Дринова, яка зберігається у ЦНБ окремою колекцією.

На абонементі наукової та художньої літератури продовжується реалізація проекту зі створення книжкових інсталяцій. За два роки вже створено всього 13 книжкових інсталяцій, на утворення яких пішло декілька тисяч приірників книжок різного змісту і різної наукової специфіки.

У 2015 р. було розроблено і відтворено у життя такі тематичні інсталяції: книжкові закохані серця до дня Святого Валентина, весняна «вісімка» до Міжнародного жіночого дня, композиція із весняним деревом зі шпаківнею, осіння інсталяція та великий сніговичок до новорічних свят.

Усі інсталяції знайшли позитивний відгук серед читачів, багато наших постійних відвідувачів почали колекціонувати фотографії наших інстанцій. Про них розпитують, на них очікують, та вважають дуже цікавим проектом. Фото всіх інсталяцій використовувались як вітальні листівки до свят, що розміщувались на сайті ЦНБ та у соціальних мережах.

За результатами цікавої та творчої роботи зі створення книжкових інсталяцій було підготовлено та опубліковано статтю у щомісячному журналі «Шкільна бібліотека».

11.2. Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ

Унікальний фонд книжкових пам'яток ЦНБ, історична будівля філії, а саме читальний зал № 10, книгосховище 1831 р. будівництва, користуються посиленою увагою з боку ЗМІ, телерадіокомпаній. Так, 10.04.2015 р. у цьому приміщенні проходили зйомки телепередачі «Арт-допрос. Разговор о ремесле переводчика» (студія «Media Topos Films»). У ролі «підозрюваного» – харківський перекладач Завен Баблюян, «суддя» – історик культури, професор ХНУ ім. В.Н. Каразіна Лідія Володимирівна Стародубцева. Для зйомки були підібрані словники та довідкові видання XVIII-XIX ст. з фонду відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів.

4.06.2015 р. у читальному залі № 10 проходили зйомки передачі (телеканал «Р1» (Харків), присвяченої 80-річчю професора, канд. екон. наук М.І. Бондаренка, випускника Харківського університету, колишнього декана економічного факультету, нині – ректора Харківського інституту бізнесу та менеджменту.

9.07.2015 р. у читальному залі № 10 Фонд Національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича проводив зйомки епізодів для художньо-документального фільму про Олесь Гончара, який приурочений до 20-річчя від дня смерті письменника. Також відбувся запис інтерв'ю з письменником В.О.Брюгеном. Автор фільму – Владислав Проненко.

Для документального фільму-розслідування «Степан Бандера. Украина между красным и черным» (автор і режисер журналіст Ігор Піддубний) проводилися зйомки у книгосховищі фонду ретровидань, а також були використані українські газети 30-40-х рр. XX ст. із фонду ЦНБ. Зйомки ще одного фільму І.Піддубного «Крым: Курорт строгого режима» також відбувалися в читальному залі № 10. У фільмі використано видання XVIII-XIX ст. із фонду ЦНБ, присвячені історії Криму, Кримській війні. Телевізійна прем'єра історичного документального 4-х серійного фільму відбулася 17.10.2015 р. на першому національному телеканалі «UA:Перший».

24.06.2015 р. в конференц-залі ЦНБ відбулася прем'єра документального історико-публіцистичного фільму «Святитель Іоанн Шанхайський. Харків. Початок шляху». Особливу увагу у фільмі приділено раннім рокам життя архієпископа Іоанна Шанхайського, його навчанню та становленню як духовної особи. Ці епізоди знімалися в читальному залі філії ЦНБ, де вірогідніше всього бував Максимович, котрий у 1914-1918р. навчався на юридичному факультеті Харківського університету. Для зйомок із фонду ЦНБ були підібрані видання юридичної тематики кінця XIX - початку XX ст., які використовувалися в навчальному процесі того часу для викладання дисциплін на юридичному факультеті: лекції, підручники, хрестоматії тощо. Над проектом працювали: автор ідеї та режисер *Олександра Драчева*, співавтор сценарію і директор картини *Тетяна Омельченко*, оператор і відеомонтажер *Сергій Яськов*, автор музики *Ксенія Драч*.

11.3.ЦНБ у соціальних мережах

Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н.Каразіна представлена у різних соцмережах. Офіційна загальна інформація представлена сторінками:

- у фейсбуці: <https://www.facebook.com/Karazin.library/>
- у «вконтакте»: <https://vk.com/karazin.library>
- у твіттері (інтегрована зі сторінкою «вконтакте»): <https://twitter.com/biblio2016>

На цих офіційних сторінках ЦНБ розміщуються бібліотечні новини, інформація

про виставки, конференції, про зміни в режимі роботи ЦНБ. Також в інформаційній стрічці викладаються повідомлення про різні заходи, що проводяться в бібліотеці, що дає можливість прорекламувати конкретну подію і запросити усіх бажаючих взяти у них участь.

Також офіційна інформація надається на сторінці «Електронні інформаційні ресурси ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна» у фейсбуці.

<https://www.facebook.com/el.resursy.karazin/>

На цій сторінці представлена інформація про різні базах даних, де зберігаються наукові публікації з природознавчих, технічних, медичних і гуманитарних наук.

Мета – познайомити користувачів зі світовими науковими базами даних (повнотекстовими, реферативними, наукометричними), які надають у електронному вигляді відкритий доступ до наукових публікацій і періодичних видань з високим рейтингом.

Крім того деякі працівники і відділи бібліотеки ведуть свої сторінки.

Так продовжують працювати сторінки абонементу наукової та художньої літератури у соціальних мережах «Facebook» та «Вконтакте». В рамках цих аккаунтів є декілька рубрик, серед яких: «Абонемент рекомендує» та «Цитата від абонементу». Важливо, що до кожного посту додається пряме посилання на електронний каталог ЦНБ та на

конкретне видання і кожен користувач ЦНБ має можливість одразу зробити замовлення на абонемент. Аккаунти відділу працюють уже рік і за цей час довели свою ефективність і необхідність існування. Це не завжди можна побачити у кількості позначок «подобається», але аналізуючи замовлення на рекомендовані видання, такий висновок з'являється сам собою. Кількість друзів та дописувачів на обох сторінках становить більше ніж півтисячі осіб, і це не лише студенти та викладачі ЦНБ, а і сторінки бібліотек, архівів і музеїв України та інших країн. <https://www.facebook.com/abonement.cnb>

Ініціативна група молодих бібліотекарів різних відділів створила **групу «Чтение как стиль жизни» (вконтакте):**<https://vk.com/librarykarazin>; **Central scientific library of KhNU (фейсбук):**<https://www.facebook.com/groups/librarykarazin/>

Дана група є культурно-освітнім інформаційним ресурсом, який направлено на підтримку читання, і є віртуальним майданчиком для здобуття корисної інформації про найцікавіші і значиміші літературні факти і події, про бібліотеки світу, про пріоритетність освіти. Мета створення – повернути увагу читачів до проблеми читання, освіти і саморозвитку, реклама бібліотеки і книги як культурних цінностей людства.

Має свою сторінку і відділ зберігання фондів ЦНБ. Тут також висвітлюються новини життя бібліотеки, анонсуються книжки, наводяться цікаві факти, пов'язані з бібліотеками, письменниками, читанням.

<https://vk.com/public96777548>

|||

12. РОБОТА З КАДРАМИ

Згідно з наказом «Про атестацію працівників ЦНБ» № 0305-1/090 від 25.03. 2015р. з 25 по 27 травня 2015 року була проведена атестація 106 бібліотечних працівників ЦНБ.

Атестаційна комісія працювала у такому складі : Мохонько В. Г., Бабічева О. Г., заступники директора ЦНБ, Бурченко Л. Б., методист I категорії ЦНБ, Голтвянський А. В., заступник голови первинної профспілкової організації ХНУ імені В.Н. Каразіна, Кадніков Д. О., начальник відділу глобальних і локальних мереж ХНУ імені В.Н. Каразіна,

Лукієнко Т. І., старший інспектор ВК ХНУ імені В.Н. Каразіна, Малиновська В.М., учений секретар ЦНБ.

На кожного працівника, який підлягав атестації, керівниками структурних підрозділів були подані характеристики. Секретарем атестаційної комісії були сформовані

атестаційні документи. Після розгляду представлених документів, на засіданнях атестаційної комісії були проведені співбесіди з працівниками та підготовлені протоколи атестації на кожного працівника.

Під час атестування багато з працівників бібліотеки висловили цікаві пропозиції щодо вдосконалення роботи у відділах. На основі цих пропозицій було створено банк ідей для подальшого втілення у роботу ЦНБ.

29 січня 2015 року у Каразінському університеті відбувся благодійний аукціон «Університет. Мистецтво. Мир». Метою заходу був збір коштів на підтримку поранених військовослужбовців із зони АТО, які проходять лікування у Військово-медичному клінічному центрі Північного регіону (м. Харків).

На аукціоні, організованому Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна за участю Харківського відділення Національної спілки художників України, були представлені картини митців, членів спілки і твори з приватних колекцій працівників університету. Кожен меценат отримав сертифікат і подяку за участь у підтримці наших бійців, а картини прикрасили приміщення університету.

Працівники ЦНБ взяли участь в аукціоні, придбавши картину відомого харківського художника І. Погорелова «Доля бандуриста».

За багаторічну сумлінну працю ректорат Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна нагородив директора Центральної наукової бібліотеки **Ірину Казимирівну Журавльову медаллю імені В.Н.Каразіна.**

Федерація грецьких товариств України нагородила Ірину Журавльову ювілейною медаллю "**Двадцять років Федерації грецьких товариств України**" за багаторічну творчу діяльність і значний особистий внесок у збереження і розвиток грецької духовності.

У зв'язку з 210-річчям заснування Університету **колектив бібліотеки** нагороджено **Грамотою Федерації грецьких товариств України** за значний внесок у збереження і популяризацію інтелектуального і духовного багатства України, за багаторічну плідну співпрацю з товариством «Геліос».

Посольство Латвійської Республіки в Україні висловило **Подяку І.Журавльовій** за вагомий внесок у проведенні заходів у рамках програми головування Латвії в Раді ЄС.

Відзначаючи 210-річчя з дня відкриття Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна ректорат за високий професіоналізм, вагомий внесок у розвиток бібліотечної справи і забезпечення духовного і культурного виховання молоді нагородити Грамотами:

- *Богатирьову Л.Г. – зав. відділу*
- *Давидову А.О. - зав. відділу*
- *Забару О.В. – голов. бібліотекаря*
- *Ільїну Т.Ф. - зав. відділу*
- *Короткову Л.Б. - зав. відділу*
- *Лукієнко Т.І. – ст. інспектора ВК*
- *Малиновську В.М. – ученого секретаря*
- *Мохонько В.Г. – заст. директора*
- *Подзолкову Л.І. – зав. сектором*
- *Рибась Н.І. - зав. відділу*
- *Суріну Т.О. – пров. бібліотекаря*
- *Ткаченко О.В. - пров. бібліотекаря*

Оголосити Подяку за вагомий внесок у розвиток культури та духовності:

- *Мусі Е.М. – зав. сектором*
- *Курєнковій Л.М. – бібл. I кат*
- *Білошенко М.Т. – бібл. I кат.*
- *Широкорядовій А.М. – реставратору*
- *Бондаренко І.А. - зав. сектором*

Грамоти від ректорату отримали:

- *Журавльова І.К.*
- *Березюк Н.М.*
- *Полякова Ю.Ю.*
- *Корсікова С.І.*

До Всеукраїнського Дня бібліотек отримали:

1 премію:

- *Подзолкова Л.І. - зав. сектором*

2 премію:

- *Муха Е.М. - зав. сектором*
- *Вороніна З.І. - зав. сектором*

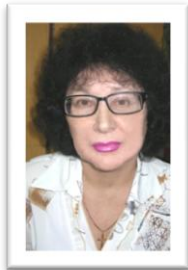
3 премію:

- *Назарова О.В.- бібл. 2 кат.*
- *Маркова Ю.В. – бібл. I кат.*

- Тимошенко Н.М. - зав. сектором

Дипломами конкурсу «Бібліотекар року – 2015» за цикл ювілейних книжково-ілюстративних виставок отримали працівники сектору культурно-просвітницької роботи:

Голубова Р.І.,

Байрамова К.І.,

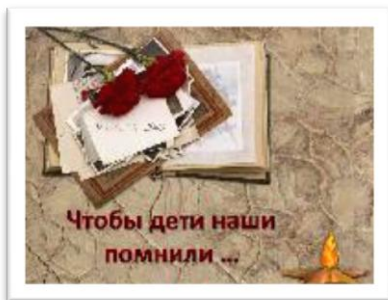
Бондар Л.П.

У 2015 році стажування у Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника пройшла реставратор *Т.М. Крупа*.

На посаду зав. відділу переведена *Гужва А.А.*

У колективі ЦНБ проводиться цікава і різноманітна **культурно-масова робота**. До Дня знань (1 вересня) організується привітання співробітників, діти та онуки яких стали учнями або студентами. 1 вересня батькам дітей-першокласників надається оплачуваний вихідний день.

До 70-річчя Великої Перемоги у Другій Світовій війні було створено презентацію зі спогадами співробітників бібліотеки про своїх рідних, що жили у той страшний час. Цей альбом було презентовано 7 травня 2015 р. на загальних зборах працівників ЦНБ. У наступному рік планується створити друковану версію фотоальбому за цими документами.

У звітному році Профком університету розповсюджував безкоштовні театральні квитки для працівників. Бібліотекарі відвідали вистави в Українському драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка, ХАТОБі, Російському драматичному театрі ім. О.С. Пушкіна.

Для колективу ЦНБ у травні була організована розважальна подорож на річку Сіверський Донець.

До Всеукраїнського Дня бібліотек була організована екскурсія до Музею води та музею образотворчого мистецтва ім. Рєпіна міста Чугуїв. Ця чудова поїздка запам'яталася надовго.

Традиційно колектив бібліотеки у повному складі відзначає Новий рік. 2016 - рік Мавпи. Щорічно самодіяльні артисти ЦНБ готують театралізовану виставу. Традиційно отримали невеликі сувеніри-символи нового року працівники, що народилися у рік Мавпи. Як завжди, була організована новорічна лоторея, у ході якої співробітники виграли подарунки.

13.ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

За 2015 р. службою допоміжних і господарчих робіт виконано:

- ремонт кімнати 7-49 «Вікно в Америку»;
- відновлення фарбою стін кімнати 9-12 «Конференц-зал»;
- замінено на метало-пластикові вікна (2 вікна 7-49; 3 вікна 9-12);
- відремонтовано 3 вікна у кімнаті 7-51 і 2 вікна у кімнаті 11-13;
- утеплено 37 вікон поліетиленовою плівкою (приміщення майд. Свободи,4) та 18 вікон (приміщення вул. Університетська, 23);
- замінено 104 шт. електроламп різного призначення, розеток, патронів і вимикачів;
- замінено електромережу у кімнаті 11-13;
- замінено входні двері до абонементів відділу навчальної літератури;
- роботи з підготовки та здачі теплової рамки до експлуатації.

У будівлі по вул. Університетська, 23 зроблено:

- ремонт читальної зали № 11;
- монтаж огорожі даху;
- монтаж автоматичної системи пожежогасіння;
- монтаж електромережі підвалу і 1 поверху книгосховища ретровидань;
- заміну 11 електрощитків;
- заміну 10 віконних блоків 3 поверху книгосховищ ретровидань, цінних видань і рукописів та літератури філологічного профілю ;
- заміну входних дверей на сертифіковані до кімнати №19 і книгосховища ретровидань;
- заміну скла 5 вікон 1 поверху книгосховища ретровидань;
- ремонт бібліотечного конвеєра.

Протягом року придбано: металопластикові вікна для конференц-залу, папір рулонний, система підрахунку Easy, стрем'янки, шпагат синтетичний, плівка самоклеюча, папір мікалентний, паперові фільтр-мішки, таблички металеві на столи; модем, клей ПВА, сітка протимоскітна, плівка поліетиленова.

За кошти Посольства США виконано ремонт приміщення центру «Вікно в Америку».

Першочерговим завданням залишається освоєння приміщень ЦНБ у Північному корпусі університету після проведення їх капітального ремонту (8-10-й поверхи), відновлення роботи книгопідйомника у Головному корпусі. Для забезпечення наукового і освітнього процесів необхідно своєчасно надавати науковцям і студентам нову літературу, у т. ч. в електронному вигляді, періодичні видання, доступ до світових баз даних, для обслуговування читачів і ефективної діяльності бібліотеки необхідно оновлення комп'ютерної техніки.

Директор

І.К.журавльова